

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Turizmus- Vendéglátás szak

A magyar esküvői szokások és az esküvőszervezés
módszertanának bemutatása

Belső konzulens: Dr. Molnár Csilla egyetemi docens

Készítette: **Kelemen Aliz**
LMRWON
nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Fenntartható Turizmus tanszék

Gödöllő

2023

Tartalom

1. Bevezetés.....	4
2. A vizsgálat elméleti háttere, szakirodalmi áttekintése.....	6
2.1. Az esküvő az ókorban és a Bibliában.....	6
2.2. Tradicionális magyar esküvői szokások.....	7
2.3. A házasságkötés magyarországi szabályozása.....	12
2.4. Az esküvő elhelyezése a rendezvények világában.....	17
2.5. Az esküvői szolgáltatók.....	24
2.5.1. Vőfély (ceremónia mester).....	24
2.5.2. Zenész.....	25
2.5.3. Fényképész, videós.....	25
2.5.4. Virágkötő.....	26
2.5.5. Cukrász.....	28
2.5.6. Közlekedési eszköz szolgáltatók.....	28
2.5.7. Ruhakölcsönzők.....	30
2.5.8. Catering szolgáltatók.....	31
2.6. Az esküvő helyszíne.....	33
3. Saját vizsgálat.....	37
3.1. Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek.....	37
3.2. A vizsgálati módszerek bemutatása.....	38
3.3. A vizsgálati minta bemutatása.....	40
3.4. Eredmények.....	42
3.4.1. Kérdőíves megkérdezés.....	42
3.4.2. Interjúk eredményei.....	48
4. Következtetések és javaslatok.....	52
5. Összefoglalás.....	56
Felhasznált irodalom.....	58
Statisztikai adatok:.....	60
Online források.....	61
Melléletek.....	64
1. számú melléklet.....	64

2. számú melléklet.....	66
3. számú melléklet.....	67
Függelék	84

1. Bevezetés

Szakedolgozatomhoz egy olyan témát választottam, ami közel áll hozzám, ami egész életemben foglalkoztatott, és amivel egyetemi tanulmányaim befejezését követően is foglalkozni szeretnék. Már kislánykoromban is rajongtam az esküvőkért. Többször is elképzeltem a sajátomat, és ahogy teltek az évek egyre inkább az is megfogalmazódott bennem, hogy szeretném ezt a gyönyörű eseményt mások számára is emlékezetessé tenni.

Az esküvőkkel való első és legnagyobb élményem 12 éves koromban történt, majd kiterjedt rokonságunknak köszönhetően, több ünnepélyes eseményen is részt vettem. Ezek között, volt olyan, ami, nagyon tetszett, és volt, ami kevésbé. Ezért kezdett el foglalkoztatni a gondolat, hogy mi kell ahhoz, hogy egy esküvő valóban profi módon megszervezett, magas színvonalú legyen.

Sok régi és kortárs film és könyv szól a boldogító igen körüli kalamajkákról, bizonytalankodásról, illetve mutat be különféle esküvői szokásokat. Ezek a művészeti alkotások is hozzájárultak mostani témaválasztásomhoz és segítettek kutatási kérdéseim megfogalmazásában, melyek a következők:

- Vajon mennyiben tér el a régi és a mai esküvőszervezés?
- Milyen igényei voltak a házasulandóknak a múltban és melyek a legjellemzőbben a jelenben?
- Van-e különbség a régmúlt magyar esküvői szokások és a mai trendek között?
- Igénybe vesznek-e esküvőszervezőt a házasulandók Magyarországon és mi az, ami a szolgáltató kiválasztásakor a leginkább döntéshozó tényező?

Előfeltevésem az volt, hogy a régi magyar szokások mára már csak tartalom nélküli szórakoztató elemek a lakodalom során, valamint, hogy a nemzetközi trendek átalakítják az esküvő szervezést is.

Kutatómunkámat a témához kapcsolódó szakirodalmak megismerésével és feldolgozásával kezdtem. Ezt követően fogalmaztam meg hipotéziseimet és kezdtem el saját kutatómunkámat. Saját kutatási módszereim között egyrészt a témában járatos gyakorlati szakemberekkel folytatott interjúk voltak segítségemre. Interjúalanyaimat esküvőszervezés háttéréről, lebonyolítás folyamatáról és nehézségeiről, valamint a „színfalak” mögötti munkáról kérdeztem. Mivel e rendezvények sikeréhez többek összehangolt munkája is szükséges, interjúalanyaim között volt hivatásos vőfély, fényképész, virágkötő, esküvői ruhakölcsönző és bankettvezető is. Az interjúkon keresztül szeretném láttatni, hogy a

rendezvényszervezés/ esküvőszervezés olyan szakma, ahol megéri felkészült embert alkalmazni, mert ez munka nem kivitelezhető olyan egyszerűen, mint ahogy feltételezik.

Az esküvői igények összehasonlításához a kérdőíves megkérdezés módszerét alkalmaztam. A mintavételi csoportot az esküvő előtt álló menyasszonyok és a már házas asszonyok adták. Az ő beszámolóik összehasonlítása alapján kerestem válaszokat arra, hogy mennyire vesznek igénybe rendezvényszervezőt, és mi ennek az oka. Milyennek tartják a rendezvényszervező nélküli esküvő szervezést, illetve, hogy mit várnak el a nagy naptól és természetesen azt, hogy a saját lagzijukon milyen hagyományoknak kívánnak hangot adni és miért tartják azokat fontosnak.

Bízom abban, szakdolgozatom módszertani útmutatóként is megállja majd a helyét és segítségére lehet a szakmában dolgozók és a laikusok számára egyaránt.

2. A vizsgálat elméleti háttere, szakirodalmi áttekintése

2.1. Az esküvő az ókorban és a Bibliában

Mivel mással is kezdhethetnénk az esküvő és házassági ceremóniák megismerését, mint az európai kultúra letéteményesével, a római hagyományokkal. A ceremónia általános szabályai szerint a sorrend a házasságban való megállapodás volt, melyet a lánykérés, azt pedig a házassági fogadalmak követte, s végül a lakoma zárt. A lakomával egybekötött ünnepség volt maga az esküvő. A házasságkötés romantikáján túl egy nagyon fontos funkciója is volt az egybekelésnek: gazdasági kapcsolatot létesített két ember, tágabb értelemben két család között. Házasságok révén szövetségek keletkeztek, amely az életben maradást jelenthette válságos társadalmi viszonyok között. Ezért a számunka ismert világot megelőzően a hangsúly nem a házasságot megkoronázó ünnepségen volt, hanem magán a fogadalmakon.

Az antik római világban két nagy típusa volt a házasságnak; az egyikben a feleség a férj „keze” (*manus*) alá kerül. Ennek a típusnak voltak joghatásai a feleségre nézve, mind társadalmi, mind vagyoni értelemben. A másik típusban viszonyt a leány nem hagyta el az atyai házat jogi értelemben. Bár férjével élt, az akkori társadalmi berendezkedésnek megfelelő önállóságát megőrizte. Házasságot háromféleképpen kötöttek: ususszal (elbirtoklással), coemptióval (színleges növétellel) és confarreatioval, melynél a rítusok és pontos szabályok betartása különös jelentőségű volt, hiszen azt Jupiter előtt mutatták be. A speciális vallási szertartás 10 tanú és 2 vallási elöljáró jelenlétében zajlott, melynek középpontjában a „panis farreus”, azaz az áldozati sütemény elfogyasztása állt. Ehhez a szertartáshoz politikai érdekek kötődtek, mert papi tisztséget csak olyan ember tölthetett be, aki ekképpen esküdött vagy ilyen házasságból született. Főképp az előkelők között volt gyakorlott. (Nótári, 2012. 84-87 o.) Amikor a családfő úgy döntött, hogy párt keres utódjának, a vagyoni állapot, a hírnév és ezáltal a kiválasztott előtt álló karrierlehetőség voltak a legfontosabb döntési szempontok. A jó férj tulajdonságai között kellett szerepelnie a bátorságnak, a szépségnek és az intelligenciának is. Az apa olyan férjet választott, aki a későbbiekben gondoskodni tudott a családjáról. A jó feleségnek szépnek kellett lennie, elvárás volt továbbá az anyai ösztön és erkölcs, továbbá az elfogadható anyagi helyzet. Mai szemmel furcsának tűnhet, de amint a lány nemzőképes állapotba (10-12 éves korban) lépett, már meg lehetett állapodni a házasságról. A fiatal jegyességet más kultúrák is ismerik és egyes vallásokban ma sem ritka. (Szentivány, 2015)

A vallás nagy szerepet játszik egy esküvő megtartásában. A házasság egy szent szövetség egy férfi és egy nő között, akik elhatározták, hogy együtt képesek leélni egymással az életüket. Isten az embert nőnek és férfinak teremtette. A Bibliában, Ádám teremtése után láthatjuk, hogy Isten felismerte, hogy annak ellenére, hogy Ádám a létező világ legjobb helyén, az Édenkertben élhetett, ott, ahol mindene megvolt, Ő uralkodhatott a tenger halain az ég madarain, és semmiben hiányt nem szenvedett mégis volt valami, amit semmi sem pótolhatott Ádámnak. Egy hiány az emberben, amit talán meg sem tudott fogalmazni magában, de Isten látta ezt a hiányt és mondta: *Azután így szólt az Úristen: „Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hozzá illő”*. Ezután pedig teremtette Évát:” *Ezért az Úristen álmot bocsátott az emberre, s mikor elaludt, kivette egyik oldalcsontját, s a helyét hússal töltötte ki. Azután az Úristen az emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt, és az emberhez vezette. Az ember így szólt: „Ez már csont a csontomból és hús a húsemből. Asszony a neve, mivel a férfiből lett Ezért a férfi elhagyja apját és anyját és feleségéhez ragaszkodik, s a kettő egy test lesz.”* (Biblia, 6 o.) A Biblia több helyen is utalást tesz arra, hogy amíg egy férfi és nő nem házasodik össze, addig két személyről beszélünk. Egy testté és lélekké a házasság révén válnak. Ez a szövetség örökké tart és fel nem bontható. A házasság több mint vonzódáson alapuló kapcsolat. Benne foglaltatik a szereteten alapuló segítség, az áldozat és a kompromisszum. A boldog házasság kegyelmi állapot, megtartó erővel bíró kapcsolat. A Biblia szankcionálja a házasságtörést, az ószövetségi források szerint halál járt annak az embernek, aki, házasságtörést követett el. (Biblia: uo.)

2.2. Tradicionális magyar esküvői szokások

Munkám során kiemelt figyelmet fordítottam a lakodalmak történetének és kulturális hátterének feltérképezésére, mert úgy gondolom, ez alapján lehet kiváltképp megismerni a magyar lakodalmas szokásokat. A régi népi hagyományok továbbra is élnek, hiszen szinte nincs is olyan esküvő, ahol éjfélkor ne öltözne át a menyasszony pirosba, vagy ne vinnék el a menyecskét táncolni. Ezek a szokások azok, amelyek a magyar esküvőt magyar esküvővé teszik és ezért a rendezvény során ezeknek a hagyományoknak a beiktatására és sorrendiségére a szervezés során is figyelni kell.

Minél több szokásról olvastam, annál inkább megértettem, hogy az esküvő és azt megelőző felkészülés, rituálé a szó legkomolyabb értelmében. A későbbiekben látni fogjuk, mekkora figyelmet szenteltek a részleteknek és milyen hiedelmekkel ruháztak fel bizonyos

aktusokat. A népi világban tényleg lezáró szakasz volt az esküvő. A lány kikérése, eladása, jelképes családban köszöntése segített beilleszkedni az új családba másrészt lehetőséget biztosított a leányság elbúcsúztatására és a szülői háztól való búcsú megélésére. Azt gondolom, hogy a régi esküvői ceremóniák és szokások jelentőségükben össze sem hasonlíthatóak a mai játékos, szórakoztató jellegű esküvői szokásokkal. A mai világkép kétségkívül az univerzalizálódás felé mutat, a nyílt információáramlás új szokásokat hoz, a régié pedig elhalványodnak. Az előző bekezdésben foglaltakat azonban változatlanul fenntartom, mert a magyarországi esküvőszervezés alapja más nem lehet csak a magyar népi szokás.

Bodnár (2009, 7. o.) azt írja, hogy „*a lakodalom nem más, mint évszázados hagyományokkal rendelkező népszokás*”. Ezen a jeles napon is egy állapotváltozás áll be az ember életében. Az iskolában a gyerekeket elballagztatják, a diplomákat átadják, a jegyeseket összeadják és ezzel el is búcsúztatják az atyai házból, hogy aztán saját házában saját családot alapítson az ifjú pár. Amíg a vidéki, népi hagyományok sokkal nagyobb hangsúlyt fektettek a szertartásos lépésekre, addig a mai esküvők elsőszámú elvárása egy szórakoztató hangulat. Ennek ellenére a szokások velünk maradnak és tovább élnek. A szokásokat következő fő kérdések köré csoportosíthatjuk: házassági szándék és párkeresés, leánykérés, házasság és esküvő utáni szokások. Jelen dolgozat kimondottan az esküvői ceremónia lebonyolításának gyakorlati részleteire kíván rávilágítani, ezért az első két szakasz nem része a vizsgálat tárgyának a házasság utáni szokások pedig csak részben kerülnek említésre.

A házasság megkötése a szereplők és feladataik megváltozásával formálódott. Szembeötlő különbség, hogy míg - Balázs (1994) szavaival élve - a népi kultúrában a házasságkötés „*nem csupán családi esemény, hanem sokkal több - a közösség ünnepe*” - addig a mai esküvők elsősorban családi rendezvények, néhány esetben PR események. A gazdasági okok mellett az ünneplésben a szociális-erkölcsi kötelezettség és a hagyománytisztelet kapott helyet, mint motivációs indok. Akik nem csináltak lakodalmat, azokat „szájára vette a közösség”. A rokonságot smucignak, vagy haragban állónak bélyegezték. Úgy gondolom, hogy az első motivációs indok ma is megfigyelhető, míg a második (hagyománytisztelet) kissé elhalványult.

Az esküvők szervezésében, az előkészületi munkálatokban a közösség egyes tagjai funkciót töltek be és a vőfélynak volt, az egyik legfontosabb szerepe. A vidéki kultúrákban a közösség összetartozás egyik alapja a kölcsönös segítségnyújtás, ezért a szomszédok, rokonok azok, akik az esküvővel kapcsolatban elvégzik a fizikai munkát

(bútormozgatás a lakáskiürítések, vágás, kalácssütés, élelmiszer előkészítés stb...). Napjaink vidéki társadalmában ez ma is megfigyelhető, míg városi (főleg nagyvárosi) környezetben ma ez kevésbé tapasztalható. A vőfély szerepe is folyamatosan – főleg az 1950-es évektől - csökkent és átalakult, a család ma már nem elsősorban segítőként tekint rá, hanem mintegy animátorként végzi munkáját, akinek elsődleges feladata a közönség, a vendégsereg szórakoztatása. Fogalmazhatunk úgy is, hogy ez a mára szakmává vált tevékenység divatos, trendi. Míg korábban a házasság hírül adása és a vendégek esküvőre való meghívása is a vőfély feladata volt, ma már elegáns meghívókon, közösségi fórumokon osztjuk meg a jó hírt és a meghívást.

A lakodalomba hívás a lakodalom napja előtti vasárnapon történt. Ekkor a vőfély felkereste azokat a házakat, amelyek hivatalosak voltak az eseményre. Amennyiben sok embert vártak ez nem korlátozódott ilyen rövid határidőre, akár az esküvő előtti 1-2 hétben is elkezdődhetett a felkészülés (<https://mek.oszk.hu/08400/08490/pdf/szepnap2.pdf>. letöltés ideje: 2023.04.22.). Tapasztalataim szerint ma már hónapokkal – nem ritkán akár egy évvel - előre meghatározzák az esküvő időpontját a házasulandók, melynek oka a szolgáltatók üteméhez való igazodásban keresendő. Egy-egy helyszín akár 1 évre előre is betelhet, ezért igyekeznek a menyasszonyok vagy a szervezők időben lefoglalni a számukra ideális, helyszínt vagy szerződni a szolgáltatóval.

Tradicionalisan maga az esküvői ceremónia a bokréta kikérésével kezdődött a menyasszonyos házból. Ezt a vőfély a mai szokások szerint az esküvő napján teszi meg. A vőfélybot feldíszítése hagyományosan a menyasszony feladata volt, ezt azonban ma már igen kevesen gyakorolják.

Az esküvő időpontjának meghatározásában a hiedelmek kaptak szerepet. A Bács-Kiskun megyei Lajosmizse és Ladánybene környékén például úgy tartották, hogy *„nyáron nem szabad esküdni, mert akkor nem lesz dolgos a menyasszony, vagy a születendő gyermek is lusta lesz. Május és szeptember között csak akkor tartottak lakodalmat, „ha szükség volt”, ha a fiatal pár magatartásával kikövetelte, esetleg a leendő menyasszony már áldott állapotban volt. Nem árt megjegyezni, hogy egy 1652-es kecskeméti zsinati végzés szerint a református egyház is tiltotta az advent és vízkereszt közötti esküvőket... A 19. században ezt írja az Osztrák-Magyar Monarchia Írásban és Képpen szerzője az alföldi lakodalmak idejéről: „A lakodalmazásnak három időszaka van. Egyik a bárányszüret, ősszel, mikor a borok kiforrtak, kenyér bőven, baromfi és vágómarha meghízott. Másik a nagy farsang (vízkeresztől húshagyóig). Harmadik a zöldfarsang (húsvétől áldozóig). Látnivaló, hogy van farsang bőven, de kell is, mert lakodalom is van bőven... A mai gyakorlattal ellentétben,*

amikor lakodalmakat főleg nyáron és szombaton tartanak, a korábbi gyakorlat megkívánta, hogy kedden, szerdán vagy nagy ritkán vasárnap legyen a lakodalom. A pénteki vagy szombati napot kimondottan szerencsétlen napnak tartották az esküvő megtartására.” Kürti (2013, 221. o) A házasság kihirdetése után a két család együtt döntötte el, hogy mikor tartják az esküvőt. Kiválogatták a koszorúslegényeket és -lányokat, akiket az ifjú pár hívott meg. A legényes háznál tartottak legénybúcsút, amikor a barátokkal a vőlegény egy „görbe estét” csapott, italoztak, nótáztak. Ilyenkor sok vaskos élcelődés folyt a házasságról és a gyermekáldásról (Kürti, 2013, 221. o.). Ez a szokás napjainkra ismét visszatért, persze más színezetben és például a főváros turizmusában jelentős szerepet tölt be. A belföldi vendégek mellett számos külföldi országból is érkeznek Budapestre ilyen motivációval vendégek. Maga a nagy nap tradicionálisan a menyasszony és/vagy vőlegény házánál zajlott, ezt is a családok döntötték el.

Az esketési szertartás helyszíne a templom volt. A második világháború előtti időszakban volt megfigyelhető egy szokás, mely szerint az esketés utáni táncoltak egyet a fiatalok a templom előtt. Ekkor a násznagy és a vőfély meghívta a papot az esti vacsorára, aki vagy elfogadta a meghívást, vagy ha nem, ajándékot kapott. Ezt követően a menet megindult a az új pár otthona felé. Az 1920-as évektől már a fényképész is kísérte a menetet. Az 1950-es évektől „tanácsi” esküvőkről beszélhetünk, melyek nem sokban emlékeztettek a falusi esküvőkre. Az 1960-as évektől a Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ) szervezte a tömegmozgalomban fontosabb funkciót betöltő fiatalok egyház nélküli esküvőjét. 1990 óta elfogadott, hogy a városháza vagy polgármesteri hivatal házasságkötő termében tartják a „polgári esküvőt”, majd utána – még aznap, vagy akár másik napon - a templomi ceremóniát (Kürti, 2013 223.o.).

2.2.1 Megváltozott szokások

Manapság a hangsúly eltolódott a családra való koncentrációtól a barátokkal való bulizás irányába. A barátokkal való „utolsó este” a korábbi házassági tradíciók között is fellelhető, azonban a családi kapcsolatok lazulásával a társadalom erkölcsi küszöbjének leengedésével egyre több fér bele a nagy nap előtti estébe.

A kifejezetten a legénybúcsú/lánybúcsú megszervezésére szakosodott a Flúgos Rendezvényszervezés, akik azt ígérik, hogy leveszik a barátok vallásról a terhet, hogy egy jó kedélyű bulin vehessenek részt az ünneplők. A <https://brewstudio.hu/> nagyszerű szórakozást ígér házi sörfőző tanfolyamokkal. Egy másik igen közkedvelt elfoglaltsága a budapesti legénybúcsúknak a sörbiciklizés volt, amely a bringóhintók mintájára

összeszerelt, lábbal hajtható jármű, melyhez egy hordó sört adnak a szomjas turistáknak¹. Ezt a szolgáltatást, több társaság is biztosítja (<https://www.sorbicikli.hu/>, <https://kingbike.hu/>) A budapesti legénybúcsúk annyira népszerűek Európa szerte, hogy több külföldi honlap is foglalkozik kimondottan ezzel a témakörrel. A 10 legnépszerűbb legénybúcsú ötlet között szerepel a Széchenyi fürdő, a dunai hajókázása, a különböző romkocsmák, diszkók látogatása (pl.: Instant, SzimplaKert, Gozsdu Udvar) (<https://trip101.com/article/bachelor-party-in-budapest-hungary>, letöltés ideje: 2023.03.23.). Az Eurotripparty kimondottan külföldi vendégek fogadására szakosodott cég, akik vállalják a legénybúcsú teljes körű leszervezését (<https://www.eurotripparty.com/en/contact/>).

Budapest természetesen nem csak a vőlegényeknek kínál lehetőséget egy felhőtlen hétvége keretében, hanem a menyasszonyoknak is. A Hen Weekends olyan honlap, amely Budapestet a spa fővárosának nevezve, olyan programokat és szervezést ígér 2+-3 napra, ahol a kényeztetése a főszerep (<https://www.henweekends.co.uk/spa-hen-party/budapest-spa-break/>, letöltés ideje 2023.03.22.). Ami érdekessége a lánybúcsúknak, hogy több szolgáltató ajánl „poledance” vagy más mozgásformát előtérbe helyező órákat is (pl: <https://bachelorettebudapest.com/hen-do-activities/#>, letöltés ideje 2023.03.22.).

Amerikai filmekből ismert szokás, hogy a házasulandók vicces kihívásokat teljesítenek, legény-illetve lánybúcsújukon. Budapest-szerte láthatunk külföldi fiatalokat, vicces jelmezben a leglátogatottabb kerületeket, hogy ott ivós játékokat játszva ünnepeljék a vőlegény „utolsó estéjét” szabad férfiként. Az [igniteyourpleasure.com](https://www.igniteyourpleasure.com) (<https://www.igniteyourpleasure.com/soirees/>, letöltés ideje: 2023.03.23) szerint a lánybúcsú érdekese szereplőjévé vált a szexuális tanácsadó-ként aposztrofált karakter, akinek az a feladata, hogy a szexualitásról és házasságról beszéljen az ünneplő lányokkal. Amy Levine szexuális tanácsadó arra ösztönzi a párokat, hogy merjenek többet megtudni a szexualitásról, a partnerrel való kommunikációról, meggyőződése, hogy ez a fajta edukáció nagy önbizalomlöketet fog adni majd a házasságban.

Amiben a legény és a lánybúcsú is megegyeznek, hogy az este vagy hétvége folyamán kihívásokat kell teljesíteniük a házasulandóknak. A Bagolyvári Fogadó honlapján (<https://bagolyvarfogado.hu/>) megjelent cikk szerint a játékok különösen kedvelt programok.

¹ Ezt a típusú járművet több kerület, közöttük a szórakozóhelyeiről is ismert V, VI, VII. és XIII. kerületi vezetés tiltotta vagy korlátozta az önkormányzatok közterületein történő alkalmazását. (<https://infostart.hu/belfold/2017/06/23/ujabb-kerulet-dont-a-sorbiciklik-kitiltasarol> letöltés ideje: 2023.04.10).

Az esküvői helyszín kiválasztásánál egyeseknél fontossá vált a helyszín különlegessége, érdekessége, míg másoknál az ár a legfontosabb döntést befolyásoló tényező.

Mindenképpen fontosnak tartom szót ejteni a fenntarthatóság kérdéséről is, hiszen egyre divatosabbá – és szerencsére egyre többeknél tudatos választássá – válik a kérdés. De mi is az a „zöld” esküvő? a Brides cikke szerint a zöld esküvő, más néven környezetbarát vagy fenntartható esküvő, olyan ünneplés, ahol a pár megpróbálja csökkenteni az esemény környezetre gyakorolt hatását. Manapság rengeteg zöld esküvői ötlet létezik, a piacon környezetbarátabb esküvői dekorációk, valamint zöldebb étkezési lehetőségek, meghívók stb. A cikk tanúsága szerint zöldebbé tudjuk tenni az esküvőt, ha tudatosan választjuk meg az anyagokat, mint például szintetikus gyémánt alkalmazása a jegygyűrűben vagy a környezetbarát meghívó készítés. Vannak olyan helyszínszolgáltatók, akik kifejezetten a környezettudatos minősítés megszerzésére építették szolgáltatásaikat, ezek a helyszínek általában Leadership in Energy & Environmental Design tanúsítvánnyal rendelkeznek. Az is jó megoldásnak tűnik, ha az ember a szabadban esküszik meg, odafigyel arra, hogy kevesebb maradék maradjon, lebomló ajándékot adományoz a meghívottaknak és amit csak lehet nem megvásárol, hanem bérel. (<https://www.brides.com/story/earth-day-eco-friendly-wedding-ideas>, letöltés ideje: 2023.04.22)

2.3. A házasságkötés magyarországi szabályozása

A szabályozásról szólva el kell különítenünk az egyházi és a családjogi szabályozást. Míg az elsőt a felekezet szerinti egyházi személy (pap, lelkész, rabbi...) végzi, addig a családjogi értelemben vett házasságkötés az anyakönyvvezető előtt zajlik.

A szabályozás ismeretére rendezvényszervezőként is szükségünk van, hiszen egy kültéri esküvő esetén tisztában kell lenni, azzal, hogy miket szükséges biztosítani az anyakönyvvezető számára a zavartalan munkához, másfelől pedig, amennyiben az házasulandók nem rendelkeznek kellő ismeretekkel a ceremóniával kapcsolatban a rendezvényszervező lesz az első ember, akivel beszélni tudnak a kérdéseikről. Szintén a rendezvényszervező tud felvilágosítással szolgálni az egyéb alternatívákról (például a szertartásvezető alkalmazásáról). A magyarországi szabályozás a hivatali helyszíntől eltérő esketési eljárás igényléséhez külön jogszabályi feltételeket fűz, melyeket a későbbiekben részletesen is tárgyalok.

A házasságkötés szabályozása országonként eltérő; vannak országok, ahol az egyház maga vezeti az anyakönyvi nyilvántartást, melyet a hatóságok is elfogadnak és vannak olyan országok, ahol az egyházi és állami anyakönyvvezetés szétválik és jogkövetkezmények csupán az állami eljáráshoz kötődnek, Ennek a két szempontnak a vizsgálatához az alábbiakban bemutatásra kerültek a magyar egyházi szokások és az állami házasságkötés eljárásrend.

2.3.1 Az egyházi szabályozás

Magyarország Szent István kora óta hirdeti és hiszi a katolikus értékeket. Ennek megfelelően a vallás és a vallási szokások nagymértékben uralták, mára csak befolyásolják az egyik legfontosabb magán ünnepet.

A *katolikus egyház* álláspontja szerint a házasság szentség. Ezen túlmenően pedig férfi és nő kapcsolata, mely egy egész életre szóló sorsközösség. Ez a sorsközösség pedig az isteni és emberi jog elismer. A házasság egy szeretetközösség, amelyet a kölcsön és egyszerre kifejezett akart hoz létre, történetesen, hogy két ember esküjének megfelelően támogatja és szereti egymást, addig, amíg a földi élet tart. Az akaratnyilatkozatnak kötelező eleme a személyesség és visszavonhatatlanság. Bár konkrét definíciója nincs a házasságnak a tartalmi elemei azért ismeretesek: férfi és nő akaratnyilatkozata, amely arra irányul, hogy egész életen át tartó közösséget alkossanak szeretetben, célja pedig a gyermekek nemzése és nevelése. (Erdő, 2003, 503-504.o) Ez alapján azt hihetnénk, hogy a katolikus egyház csak a vallási házassági nyilatkozatokat fogadja el, azonban két keresztény között minden érvényes házasság szentségnek minősül, a polgári frigy is. A válást azonban nem fogadják el, az csak pápai engedéllyel lehetséges. Ez azt is jelenti, hogy új házasságot kötni – engedély hiányában – csak a házastárs halálát követően lehet. A házasságkötés feltétele, hogy a házasulandók az esketés előtt felvegyék a keresztség szentségét (meg legyenek kereszttelve) és hogy részt vegyenek jegyesoktatáson (<https://docplayer.hu/1829129-A-nagy-menyasszony-konyv-eskuvoimagazin-hu.html> letöltés ideje:2023.03.23.)

A **református esküvő** egy fontos ponton eltér a katolikus szertartástól. A reformátusoknál a házasság maga nem szentség. Az esküvői ceremónia is törekszik az egyszerűsége. A házasság nem az áldástól tekintendő megkötöttnek. A református lelkész már a megkötött házasságot áldja meg. A liturgiának pedig két fő része van., az egyik az ige szolgálat, ezt követi az Isten áldása, melyet a lelkész közvetít a pár felé. Az pár esküje az első részben kap helyet. A templomdíszítés is diszkrét, ha van és általában istentisztelet

keretében zajlik, ahol az egyházközösség többi tagja is jelen lehet. www.eskuvomagazin.hu,
letöltés ideje:2022.03.22.)

A **görögkatolikus** szertartásban több az ünnepélyesebb elem. A ceremónia már a templom kapuban elkezdődik, ahol a fiatalpár kinyilvánítja akarat-elhatározását. Az egyik legpatetikusabb pillanat, amikor megkezdődik a koronázás. Ekkor a menyasszony és a vőlegény fejére korona kerül, ebben fejeződik ki, hogy a teremtés koronája az ember. A szent szövegek és énekek után a korona levétele következik, majd a menyasszony avatás. Ekkor kendővel takarják le a gyertyát tartó menyasszony fejét, amelynek során egy áldó ima elmondása következik. Ezt követően véget ér a ceremónia. (www.eskuvomagazin.hu,
letöltés ideje: 2022.03.22.) A **baptista** esküvői szokások nagyban hasonlítanak a többi protestáns irányzathoz, azonban két fontos dolgot meg kell említeni: a ceremóniát menyegzőnek, míg az esküt fogadalomnak nevezik. A szertartást örömnappal követi, ahol a násznép könnyed ételeket, süteményeket fogyaszt, beszélget, és boldog perceket tölt együtt.

A **zsidó** hagyományok szerint az esküvő napján a pár böjtöl, egymással nem találkoznak a szertartás időpontjáig. A szertartás elején a férfi jön be először, majd a lefátyolozott lány. Ezt követően elmondanak egy áldást, majd felhúzzák egymás kezére a gyűrűt, a következő sorok kíséretében: „*Eljegyezlek téged Izrael és Mózes törvénye szerint.*” A kinyilatkoztatás után a rabbi elmondja a beszédét és felolvassa a házassági szerződést, a ketubát. A ketuba eredetileg arám nyelven íródott, de ma már az a hagyomány, hogy felolvassák a pár nyelvén is. A házassági szerződés deklarálja a felek jogait és kötelességeit az házasság alatt, illetve, hogy milyen vagyonnal járulnak hozzá a házassághoz. Például a férfinak gondoskodni kell a nőről, azt etetni, ápolni, ruházni kell, gondozni, vele házas életet élni, és még sorolhatnám. A ketuba felolvasását követi a hét áldás, amelynek lényege az Örökkévaló dicsőítése, majd lekerül a fátyol a menyasszonyról és következik végül a pohártörés. A pohár értékének szimbolikus jelentősége van, egy drágább darabnak kell lennie, hogy valami hiányérzetünk legyen. Ennek az a lényege, hogy emlékeztet minket arra, hogy az életben rossz dolgok is történhetnek. Az esküvői szertartást a lakoma követi, ahol régen külön táncoltak a férfiak s a nők. Ma a lakomán együtt táncolhatnak a lányok és a fiúk, de a szertartás lényegében megmaradt. Az ókori zsidó szokások szerint háromféleképpen lehetett feleséget szerezni: a nő ékszer általi megvételével, a házasságlevélben történő megkötésével, melyben: megfogalmazták ki mit visz egy házasságba, végül pedig elhálással. Jelenleg a ketuba, a házasságlevél és az ékszer (jegygyűrű) megvételnek szokása érvényes, az elhálás szokása elhalványult. A zsidó hit engedi a válást is. A gyermekáldás hiánya a történelem során felmentési indok volt, és ez most sincs másképp, azonban a főzéstudomány

hiánya, már izgalmasabb válóok. Az esküvői nem eshet ünnep-, vagy böjtnapokra, de figyelembevételre kerül, ha alkalmas a menyasszony egészségi állapota is. Az egész szertartás a templom udvarán, egy baldachin sátorban zajlik, ami nincs feldíszítve, csak a sátor tetején van elhelyezve egy imaszöveg. A menyasszonynak fehér ruhája van, és általában az édesanyja öltözteti fel. A vőlegény egy halotti ruhát visel, amit a felesége ajándékoz neki az esküvő napján, hogy emlékeztesse a halálra. (www.esküvőmagazin.hu, letöltés ideje: 2022.03.22.)

Európában vannak olyan országok, ahol továbbra is az egyház kezében van az anyakönyvvezetés, azonban Magyarországon a 1894. évi XXXIII. tc. ezt az állam jogává és feladatává tette. Az állami szabályozás bevezetését legfőbbképpen a különböző felekezeti szabályozások problematikája hívta életre.

2.3.2 A polgári szabályozás

Az egyház és polgári házasság jogterületének szabályozása véglegesen 1962-ben történt meg, azóta pedig az egyházi esküvőknek nincs polgárjogi hatása. Tehát amikor az ifjú jegyespár ragaszkodik az egyházi esküvőhöz, azon gyönyörű szokás előtt tisztelegnek, amikor még csupán Isten színe előtt lehetett egybekelni. Ez szervezési szempontból két dolgot jelenthet; Az egyházi és polgári esküvő időpontja két alkalomra válik szét, amitől akár több napos is lehet az esküvő. Illetve egy napon van mindkét esküvő, és egyik helyszínről a másikra kell vonulnia a násznépnek. Szervezés szempontjából célszerűbb a polgári eljárást előbb lebonyolítani. Ez azért is fontos, mert egy nyári csúcs időszakban gyakorlatilag „egymásnak adják a kilincset” a párok.

A magyar jogi szabályozás mindig is védte a házasság intézményét. A Magyar Népköztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 51. §, majd a 1989. évi Alkotmány 15. § szintén deklarálja ezt.

A 22/1992. (IV. 10.) AB határozat, megfogalmazta a „házasságkötés szabadságához való jogot”. Ebben a határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy „az emberi méltósághoz való jog, mint az általános személyiségi jog egyik megfogalmazása, magába foglalja az önrendelkezés szabadságához való jogot is. Az önrendelkezési jog része a házasságkötés szabadságához való jog, így ez a jog az Alkotmány 54. § (1) bekezdése (A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.) alapján ugyancsak alkotmányos védelemben részesül.” (<https://njt.hu/jogszabaly/1992-22-30-75>, letöltés ideje: 2023.04.21)

Láthatjuk a fent idézett jogszabályi szövegből, hogy a házassági fogalmát nem szabályozta a jogalkotó, ugyanakkor Magyarország Alaptörvényének „L” cikk 1) bekezdése már konkrétabb útmutatást ad, mit kell házasság alatt érteni: *Magyarország védi a házasság intézményét, mint egy férfi és egy nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Az anya nő, az apa férfi.* Majd így folytatja a 2) bekezdésében: *Magyarország támogatja a gyermekvállalást.* Szembe állítva az Alaptörvényt a korábbi szabályozással egyértelmű arculatváltást vehetünk észre: deklarált szabadságjogból támogató jellegű jogszabály hely vált, amelyre állami támogatások sorát építették fel. A jogalkotó tényleges szándéka a házasságra buzdítás, volt. Ezt a célt a jogalkotó elérte, amit a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai is visszaigazolnak (https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0015.html, letöltés ideje: 2022. 07.04.)

A házasságkötés hatósági eljárása a házasságkötési szándék bejelentésével kezdődik, amelyet a házasulandók az anyakönyvvezető előtt tehetnek meg. Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 17. §-a szerint: *„A házasulók a házasságkötési szándékukat együttesen, személyesen jelentik be, amelyről az anyakönyvvezető a kormányrendeletben meghatározott adattartalmú jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet a házasulók, az anyakönyvvezető és - ha közreműködött - a tolmács aláírnak. A tolmácsról az anyakönyvvezető gondoskodik. Kérelmükre tolmácsról a házasulók is gondoskodhatnak.”*

A települési önkormányzat térítésmentesen biztosítja a házasságkötésre alkalmas hivatali helyiséget. Amennyiben a pár a házasságot hivatali helyiségen, illetve hivatali munkaidőn kívüli szeretné megkötöni, úgy a házasságkötési szándék bejelentésének helye szerinti jegyző a kérelem benyújtásától számított öt napon belül dönt. A házasság hivatali helyiségen kívüli megkötését a jegyző akkor engedélyezheti, ha a felek nyilatkoznak arról, hogy a tanúk és - ha szükséges - a tolmács jelenlétét biztosítják, a gondoskodnak az anyakönyvvezető helyszínre és a hivatali helyiségbe való utazásáról, és a hivatali helyiségen kívüli helyszínen történő lebonyolítást lehetetlenné tevő körülmények bekövetkezte esetére a házasságkötésre alkalmas helyiséget jelölnék meg. Mint már korábban szó volt róla, ez egy kardinális kérdés a rendezvényszervezés szempontjából, mert ez egy tipikusan olyan feladat, amely jó esetben nem a párt kéne, hogy terhelje, hanem a szervezésért felelős szakszemélyzetet. Ezt támasztja alá a törvény azon bekezdése, amely kategorikusan leszögezi, hogy az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a házasság hivatali helyiségen kívüli megkötésénél, ha a jegyző az erről szóló engedélyt megadta, és a felek a

fent felsorolt feltételek mindegyikét teljesítik. A házasságkötési szándék bejelentéséről felvett jegyzőkönyv egy évig érvényes. A szándékbejelentő nyilatkozathoz csatolni szükséges a felek személyes adatait tartalmazó iratokat, anyakönyvi kivonatokat, felmentéseket, mentesítéseket, amely hiányában a házasság nem köthető meg, illetve a feleknek nyilatkozni szükséges a házasságban viselt névről és a születendő gyermekek vezetéknevéről. Az eljárás illetékmentes.

2.4. Az esküvő elhelyezése a rendezvények világában

Az esküvő a rendezvények világában speciális helyet foglal el. Olyan magán rendezvény, amelynek szokásai, etikettje kultúrákként változik, azonban mégis megfeleltethető egy világtrendnek. Jelen fejezetben megpróbálom kategorizálással felfedni az esküvők természetét, ehhez azonban a rendezvények világában kell bemutatni a helyét.

2.4.1. A rendezvény és a rendezvényszervezés értelmezése

A rendezvény fogalmának igen sokfajta meghatározása van. A Rendezvényszervezők kézikönyve (Gyarmati 2001) szerint **rendezvény** egy olyan eseménysorozat, vagy egyedi esemény, melyet meghatározott térben, időszakban és témakörben szerveznek, és melynek során emberek egy csoportja közös cselekvést hajt végre alkalmi jelleggel. (Molnár, 2019)

„A rendezvényszervezés olyan összetett feladat, amely lehetővé teszi, hogy egy adott helyen és adott időben, zömében idegen személyek meghatározott célból, eseményen találkozzanak. Magába foglalja az esemény megvalósulásával kapcsolatos infrastruktúra (helyszín, technika stb.) biztosítását, a pénzügyi és személyi feltételek megteremtését, illetve a résztvevőkről való gondoskodást (szállítás, szállás, étkezés stb.) is.” (Molnár, 2019) Ebben a megfogalmazásban már a szolgáltatás nyújtásának különböző elemei is megjelennek.

A rendezvényszervezés során a rendezvényszervező feladata ennek megfelelően, hogy egy összetett, soklépcsős cselekvési terv alapján, megszervezze rendezvény lebonyolításához szükséges előkészítő és lezáró cselekményeket, figyelemmel kísérje és koordinálja a folyamatokat és lebonyolítja a rendezvényt úgy, hogy a résztvevőkről való gondoskodás mellett biztosítsa a lebonyolításhoz szükséges infrastruktúrát és kapcsolatot képez a rendezvényt megvalósító személyzet és a megbízó között.

2.4.2. A rendezvények típusai

A rendezvények típusait sokféle szempont alapján lehet csoportosítani (1. melléklet). Tekintettel arra, hogy a hivatkozott tipizálási paraméterek hosszasan elemezhetők, most kizárólag a szakdolgozatom témája, az esküvőszervezés szempontjából releváns elemekkel foglalkozom.

A **rendezvény jellegének** tekintetben többfajta állásfoglalás létezik. Káposzta (2011) külön főkategóriaként említi az esküvőt, mint egyéni/családi rendezvényt, én ezzel azt is elképzelhetőnek tartom, hogy az esküvő a társadalmi rendezvények egy speciális altípusaként kerüljön kategorizálásra. Utóbbihoz mindazon családi, munkahelyi vagy egyéb szervezeti ünnepek tartoznak, amelynek szertartásrendjét nem az állam vagy az egyház, hanem a társadalom laikus polgárai alakították ki, illetve gyakorolják. Ezzel a definícióval véleményem szerint az esküvők kapcsán lehet vitatkozni, hiszen, az egyház és később az állam is szabályok alá vetette a házasságkötést, olyan szabályok alá, amelyek a mai napig fennállnak.

Tervezettség szempontjából egy esküvő mindenképp tervezettnek rendezvénynek minősül. Magyarországon a házasságkötési szándékot – ahogy arról már szoltam - bejelentési kötelezettség terheli. Házasságot bármelyik anyakönyvi hivatalban meg lehet kötni, a szándékbejelentés és a kötés helyszíne azonban meg kell, hogy egyezzen. A szándékbejelentésről jegyzőkönyv készül, melynek felvételi időpontjához képest legkorábban 30 nap múlva tartható meg az esküvő. A jegyzőkönyv felvétele és a házasságkötés időpontja között nem lehet több 1 évnél, ellenkező esetben az eljárást meg kell ismételni.

A **gazdasági cél** vonatkozásában a régi hagyományok szerint az esküvő nem csak az örömért, magáért volt, hanem hogy a meghívottak gazdaságilag is támogassák az ifjú párt új közös életükben. Egy szeretetvendégséggel ünnepelt esküvő nem feltétlen fog az anyagi javakról szólni, azonban egy 150 fős nagylakodalom kötelező eleme a násznép ajándéka, amely a mai világban inkább pénzbeli hozzájárulást takar. Mindenesetre íratlan szabály, hogy akkora összeget illik adni, amivel tehermentesítjük a vendéglátót a vendégségért cserébe. Itt tartom fontosnak a költségvetés megemlítését, hiszen egy rendezvényszervező számára ez nem elhanyagolható kérdés. Vannak párok, akik számára az alacsony költségvetés elvárt (meg kell jegyeznünk, hogy nem feltétlenül azért, mert alacsony fizetőképességűek), míg másoknál a „pénz nem számít”.

Helyszín szempontjából az esküvők sokfélék. Ha egy napra esik a templomi és polgári esküvő, már lakodalom tartása nélkül is többhelyszínessé válik az esküvő. A ceremónia történhet szabadterben és zárt térben, vagy kombináltan. Az esküvői helyszínek tekintetében sincs általános szabály, az – a teljesség igénye nélkül - lehet szállodában, étteremben, hajón, rendezvény- vagy sportközpontban, vagy akár különleges helyszíneken (például kastélyban, valamilyen közlekedési eszközön, állatkertben, vidám- vagy kalandparkban, egy hídon, kaszinóban vagy múzeumban) is. Utóbbira egyre inkább igény van. Sok esetben a kiválasztott helyszín egy bizonyos esküvőszervezőhöz tartozik és máson keresztül nem is lehet bérelni az adott helyet (például egy adott kúria, kastély, csarnok kizárólagos bérleti szerződésben áll az adott rendezvényszervező céggel).

Az összejövétel **időtartama** szerint az esküvők szintén változatosak az egy-két órás eseménytől akár a több naposig.

A megrendezés **gyakorisága** szerint – jó esetben - egy egyszeri és megismételhetetlen eseményről van szó. Ami azonban egészen bizonyos, hogy az első házasságkötésnél a házasulandók ezt így tervezik, ezért az „életre szóló, megismételhetetlen” élmény alapelvárásuk. Itt érdemes megjegyezni azt is, hogy a második, esetleg további házasságkötésnél a pár igényei jellemzően már nem azonosak az első esküvőn tapasztaltnál.

Kizárólagosság alapján ez egy tipikusan zárt esemény, jellemzően csak a násznép számára látogatható rendezvényről van szó. Bizonyos esetekben – például híres emberek, celebek – esküvőire sokan kíváncsiak. Ezekben az esetekben a szervezőre külön feladatot ró a hivatkozott kizárólagosság, zártság biztosítása.

Az esküvő vitán felül álló tulajdonsága, hogy családi rendezvény, melyet **szervezhet** profi rendezvényszervező (teljesen vagy részben), illetve a házasulandók is.

Fentieket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az esküvő egy olyan zártkörű családi esemény, melynek egyéb tulajdonságai rugalmasan igazodnak a jegyospár elképzeléseihez, határait pedig az anyagi ráfordítás, szervezési lehetőségek és hatósági szabályok adják.

2.4.3. A rendezvényszervező feladatai

„A rendezvény szó, szintetizáló fogalom, magában foglalja mindazokat a nagyobb tevékenységi formákat, amelyek megszervezésére professzionális szervezőre van szükség.” – írja Káposzta (2011, 19.o.). Mint azt az idézet is mutatja, a rendezvény önmagában túl tág fogalom, számos eseményformát ölelhet fel, melyek egy pontban kapcsolódnak egymáshoz. A rendezvényszervezés professzionális szervezőt igényel, aki a rendezvény folyamatát

részfolyamatonként építi fel. Az esküvőszervezés – hasonlóan más rendezvényekhez – négy fő feladatból áll (Gyarmati 2001, Allen 2010, Káposzta 2011, Köves 2016, Molnár 2019), melyeket a következőkben egyrészt a hivatkozott források, másrészt rendezvényszervezői tapasztalataim alapján fejtek ki részletesebben.

1. Tervezés:

A tervezés első lépése az információgyűjtés. Amikor a rendezvényszervezőt megkeresik a kliensek, akkor az első feladat konkretizálni a rendezvény típusát és a megrendelők igényeit. A megbeszéltek alapján készül el az ajánlat. A briefing képezi az alapját a rendezvény koncepciójának, a költségvetésnek és az ütemtervnek. A tervezés ezen szakasza gyakorlatilag egy folyamatos egyeztetés (briefing-rebriefing) melynek során formálódik ki, hogy milyen céloknak, elvárásoknak kell megfelelnie az ajánlatnak. A cél, hogy érthető, világos, egyértelmű, és tömör tervet kapjunk. Elvárható, hogy kitérőktől mentes, körülbelül 2 oldalban kifejtett ajánlat készüljön. Ami számottevő, de annyira nem fontos, hogy belekerüljön a törzsanyagba, az mellékletként még helyet kaphat a tervezetben. A briefing hangvételében pozitív, célorientált kell, hogy legyen, ezzel tükrözve a vendégcentrikus hozzáállást. Számos rendezvényszervező és bankett menedzsert láttam már munkavégzés közben és mindegyiknek egy ponton volt a fókusz; fenntartani az ügyfél elégedettségét a rendezvény ideje alatt. A jól megszerkesztett briefing ehhez segíti hozzá a rendezvényszervezőt, ugyanis világosan lefektetett igényekre lehet csak egy gördülékény együttműködést alapozni. Az igények objektív mederbe terelése kemény munka lehet, ugyanakkor elengedhetetlen is. A világosan megfogalmazott igények képezik az alapját a költségvetésnek is. A briefing lehetőséget teremt, hogy olyan, csak az adott szervezőre jellemző gondolatiságot közvetítsen, amely kiemeli a többi szervező közül, tartalmazza továbbá azt az alapgondolatot, amely meghatározza a szervezés és a rendezvény egész lényegét. Káposzta (2011, 33.o) szerint a briefing *„tulajdonképpen ígéret, majdnemhogy kötelezettségvállalás arra, hogy a megrendelő által kitűzött üzenetet a rendezvényszervező el fogja juttatni az adott célközönséghez.”*

Az esküvői briefingnek – alapul véve a hivatkozott szerzők munkáit, de azt az általam vizsgált rendezvény típusra adaptálva - tartalmaznia kell az alábbiakat:

- az ügyféllel kapcsolatos alapvető adatok
- rövid összefoglaló a megrendelő elképzeléseiről, vágyairól (helyszín, stílus, vendéglátás, dekoráció stb.) és arról, hogy mi az, amihez feltétlenül ragaszkodik és mi az, amiben szabad kezet kap a rendezvényszervező

- milyen jellegű rendezvénnyel lehet a megrendelő elképzeléseit megvalósítani
- a rendezvény ideje (kezdés, befejezés)
- a meghívandó vendégek számának és körének meghatározása lehetőség szerint minél részletesebben (kapcsolat a házasulandókkal, szállás- és ellátáshoz kapcsolódó igények stb.)
- a rendezvénnyel kapcsolatos előzetes költségvetés, pontosabban egy költségterv, annak érdekében, hogy a szükséges büdzsé meghatározható legyen
- a részletes koncepció elkészítéséhez szükséges idő.

Az egyeztetés(eke)t követően, ha a briefing elfogadásra került, kialakítható a rendezvényszervezői koncepció és az ajánlat. Az ajánlat részét képezi a költségvetés is, mellyel kapcsolatban a megrendelőnek el kell döntenie, hogy a kívánságai és teljesíthető elvárásaihoz igazított szervezői koncepció alapján létrejött árajánlat megfelelő-e ár –érték arányban számára. Célszerű költség-intervallumokat meghatározni annak érdekében, hogy az ajánlat rugalmas és alakítható legyen, de alapvető cél a végső költség meghatározása.

A koncepciót és költségvetést az ütemterv egészíti ki. Ez öleli fel a rendezvényt az előkészítéstől az utómunkálatok befejezéséig. Gyakorlatilag egy feladatlista, ami a rendezvény teljes áttekintését lehetővé teszi.

A feleknek a tervezés minden szakaszában akarategység kell jutniuk. Nem szabad elfelejteni, hogy a rendezvényszervezés egy kötetmi egység, ahol csak a felek egyező akaratára esetén jön létre gazdasági kapcsolat.

2. Előkészítés

A tervezés után az előkészítés szakasza jön, ahol már realizálódni kezd a rendezvény maga. A tervezés során már rendelkezniük kell egy bizonyos képpel, hogy melyek azok az igények, amelyek kivitelezését vállalni tudjuk, azonban az előkészítés során válik ismeretessé, hogy valóban tudjuk-e tartani a költségvetési koncepciót. Előfordulhatnak ugyanis olyan nem várt helyzetek, amelyre tudunk kell reagálni. Ezek között a leggyakoribb vis maior esetek például amikor kültéri rendezvény esetén kiderül, hogy aznap rossz idő lesz, vagy amikor nem várt készlethiány lép fel egy beszállítónál, amit határidőre nem tud pótolni stb. A mostani gazdasági környezet is számos hasonló „meglepetést” tartogatott, hiszen az alapanyag és energia árak emelkedésével például egy hónappal – sőt esetenként akár egy évvel - korábban kiajánlott árajánlatban nem számolhattunk.

Az előkészítés szakaszába tartozik a helyszín megismerése is, melyet helyszínbejárással tudunk biztosítani. Ezt egy esküvő esetében a házasulandókkal vagy a

szervezéssel megbízott megrendelőnkkel tesszük meg. Ekkor alakítjuk ki a látványtervet is: mi hol fog elhelyezkedni a helyszínen, felmérjük a lehetséges akadályokat, megismerjük a helyszín előnyeit, és megoldást keresünk a felmerülő problémákra (pl.: villanyhálózat kialakítása nem terhelhető, az eseményhez meghittsége nem összeegyeztethető a kültéri zajjal stb.) Ekkor kell meghatároznunk, hogyan tudunk hozzáférni az egyes területekhez, hol lehet parkolni, ki honnan érkezik, mit hol fogunk elhelyezni. A helyszín bejárását gyakran kötjük össze próba étkezéssel vagy a zenész meghallgatásával is.

Ezt követően kerül pontosításra a rendezvényterv. Az együttműködés ezen szakasza nagyon fontos, ugyanis ekkor van utoljára lehetősége a megrendelőnek kellemetlenség vagy kudarc nélkül módosítani a terveken. Ugyanakkor ez a szakasz az, ami a lebonyolítás lépését megelőzi. A helyszínbejárás adja az alapját a fizikai kivitelezésnek.

A szakirodalom szerint ebben a szakaszban nyílik lehetőség a közreműködő szakemberek listájának összeállítására. Azt gondolom, hogy ha csak nem a megrendelő igényeihez kell ezzel a listával alkalmazkodni, akkor minden rendezvényszervezőnek megvannak azok a „bejártott” kapcsolatai, akikkel együtt dolgozik, ami viszont fontos, hogy a saját beszerzéseinkre vonatkozó megrendelések kapcsán úgy is elengedhetetlen felvenni a beszállítókkal a kapcsolatot. A beszállítókkal megbeszélte árak alakíthatják a költségtervet ezért a velük való egyeztetést követően a megrendelővel is egyeztetni kell a végleges árak tekintetében.

Ha lezártuk az ártárgyalásokat, akkor célszerű elkészíteni a rendezvény helyszínrajzát és összeállítani a forgatókönyvet. Utóbbi építési vagy előkészítési, lebonyolítási és bontási szakaszra oszthatunk

3. Lebonyolítás

Ez az a szakasz, amely megkoronázza összes ezt megelőző tervezést és egyeztetést. A lebonyolítással ténylegesen teljesítjük a szerződésben foglaltakat.

A lebonyolítást megelőző napban vagy pár órában (a rendezvénytől függ) kivitelezők és a rendezvényszervező már a helyszínen van. A rendezvényszervező koordinálja a helyszínépítést és ellát mindenkit a számára szükséges információkkal. A beszállítók és az építésben résztvevőktől elvárás, hogy ismerjék a forgatókönyvet. Tisztázni szükséges a résztvevők feladatait, ellenőrizni kell a helyszínt és azt, hogy a forgatókönyvben foglalt terv szerint teljesülnek-e. Ez az ellenőrzési funkció a rendezvényszervezőt terheli és egészen az utómunkálatokig tart. A tankönyvek szerint egyetlen olyan pont van, ahol a csúszás nem megengedett, ez pedig a rendezvény kezdése, ugyanakkor hány olyan esküvő van, ahol a

szertartás csúszása miatt, maga a megrendelő késik el a helyszínről. Ezért én inkább azt mondanám, hogy a szervezés oldaláról a kezdő időpont lekésése az, ami nem megengedhető. Ahhoz, hogy biztosítani tudjuk a zavartalan lefolyást érdemes, az előkészületek során kipróbálni és elpróbálni mindent, amire lehetőségünk van. Ezt általában a szolgáltatók, saját gondosságuk keretén belül megteszik.

Egy rendezvényen fel kell készülni arra, hogy a megrendelőnek lehetnek kiemelt vendégei, akiknek különleges elbánást kíván meg, ezért a vendégek fogadásánál erre külön figyelmet kell fordítani. Az est folyamán szinte mindenhol szükséges ott lenni: az ételek felszolgálása előtt meg kell győződni az ételek minőségéről, éreztetni kell a vendégekkel, hogy ő értük van a rendezvény, rendelkezésre kell állni a személyzet számára, ha kérdés merülne fel, figyelni kell a ruhatárra, ha szükséges taxit kell hívni vagy fogadni, ha valami kifogy, pótolni kell. A rendezvény teljes időtartama alatt készültségben kell állni.

A rendezvény lebonyolítását követően következik a bontás. A rendezvény ezen szakasza már a vendégek nélkül zajlik, azonban sokszor majdnem ugyanannyi munka van vele, mint a lebonyolítással. A rendezvény helyszínt úgy kell visszaadni, ahogy átvettük, vagy, ahogy szerződésbe belefoglaltuk. Ez magában takarja az asztalok és a dekoráció lebontását, az étkezészetek és egyéb bérelt eszközök összepakolását, a standolást, a teljes elszámolást és a beszállítókkal történő utólagos adminisztráció elkészítését. Ha valamilyen hiba, rongálás vagy állagsérelem keletkezett jó, ha ezt jegyzőkönyvben rögzítjük a későbbi kellemetlenségek, félreértések elkerülése végett.

4. Utómunkálatok

Az utómunkálat a rendezvény lebonyolításáról kapott feedback kiértékelése. Ez a szakasz nyújt lehetőséget a fejlődésre. A vendégek folyamatos szondázása már a rendezvény alatt megtörténik, de a megrendelő lesz az, akinek a szava eldönti, hogy sikeres volt-e egy rendezvény vagy nem. A velünk együttműködők véleménye természetesen ugyanolyan fontos, mert javítja a kivitelezési technikát.

Az utómunka etikett szerinti része rendezvény-émlékeztető elkészítése, a résztvevőknek köszönetnyilvánítások elküldése. A rendezvényszervező feladata általában a rendezvényről való „híradás” is. A média anyagok elkészítés a rendezvényszervezőnek is hasznos, a megrendelőnek viszont kiváltképp fontos lehet. Ez az esküvőszervezés tekintetében ugyan nem jellemző tevékenység, de esetenként – például ismert személyiségek házasodása esetén – fontos lehet.

A folyamat a számlák elkészültével és átadásával zárul.

2.5. Az esküvői szolgáltatók

2.5.1. Vőfély (ceremónia mester)

A vőfély szerepe megkérdőjelezhetetlen a magyar esküvők terén. Szerep a paraszti rituálékig nyúlik vissza és ma is rendületlenül tartja magát. Központi szerepe a násznép irányításában, szórakoztatásában keresendő. Talán az egyetlen olyan szolgáltató/szereplő, aki képes hidat képezni a régi és a modern magyar esküvők között, bár szerepe némiképp módosult, gyengült. Jelenleg népszerű szolgáltatásnak minősül a rendezvényszervezés piacán a vőfély és az esküvőszervezői szerep egybekötése, ebből született meg a ceremónia mester figurája, aki egy személyben mindent képes az irányítási körébe vonni. Szerepe sokkal több, mint vicces mondókák harsogása az ételek fogyasztása során. Az egyes tájegységek szokásain megfelelően a vőfély feladatok is eltérhetnek azonban a legfontosabb feladatok az alábbiak:

- hívogatás a lakodalomba
- menyasszony vagy vőlegény kísérése, kiadásának kérése
- szülők búcsúztatása
- násznép tájékoztatása, irányítása.
- násznép szórakoztatása, játékok vezetése
- az esküvői rituálé levezetése
- menyecske táncoltatása
- kása pénz beszédében segédkezés
- ételek felvezetése
- ültetésben segédkezés
- esküvő előtt bekapcsolódás a szervezésbe és a párt segítése ötletekkel, tanácsokkal
- esküvői menetrend összeállításában való közreműködés
- a programterv alapján az esküvői szolgáltatókkal egyeztetés az esküvő előtt
- ismerve a szokásokat és az illemszabályokat „rendezőként” a különféle programok előtt, a násznép érintett tagjaival közli, mi a szerepük, feladatuk és mit csináljanak
- elhárítja a váratlan eseményeket.

Munkaeszközei közé tartozik a vőfélybot, amelyet, a menyasszony díszít fel, különböző virágokkal és szalagokkal. Minden kelléknek megvan a maga jelentősége. A rozmaring a hűséget, az egymáshoz tartozás szimbolizálja, míg a piros szalag a szerelmet a világoskék a vőlegényt a rózsaszín a menyasszonyt, a fehér a tisztaságot jeleníti meg. Valahol zsebkendőt kötnek a botra, ami a jegykendőt hivatott jelképezni. A vőfély mellényén szintén a

menyasszonytól kapott bokréta díszeleg. Szokás volt régebben, hogy volt kisvőfély és nagyvőfély. A kicsi menyasszony oldaláról intézte az esküvőt, a nagy a vőlegényé volt. Manapság jellemzően csak egy vőfélyt alkalmaznak. E szolgáltatás egyre növekvő jelentőségét mutatja, hogy a kapcsolódó ismereteket tanfolyamon sajátíthatják el az érdeklődők, mint ahogyan ezt a www.ceremoniamestertanfolyam.hu (letöltés ideje 2022.01.12.) honlap is alátámasztja.

Bár korábban jellemzően csak férfiak végezték ezt a tevékenységet, napjainkban már hölgyek is megtalálhatóak a piacon.

2.5.2. Zenész

Zenész választásakor az ember igyekszik olyan előadót meghívni, aki jó eséllyel fog tudni mindenkit vagy legalábbis a meghívottak döntő részét szórakoztatni.

A lakodalomban zenélésnek két irányzat ismert: az egyik az élőzene szolgáltatást biztosító party zenekarok, akik többfajta előadótól játszanak dalokat könnyedebb, egyedi stílusban. A másik lehetőség, hogy ha DJ-t rendel az ember. Mind a két megoldásnak megvannak az előnyei. Estenként a DJ anyagi szempontból szerencsésebb megoldás, de az élőzene hangulatát nem múlja fölül. Fontos, hogy a választott előadó illeszkedjen az esküvő stílusához.

Zenészek választásánál arra is érdemes kitérni, hogy a rendezvény helyszíne milyen lehetőségeket biztosít: van-e megfelelő technika, vagy a zenészek maguknak kell erről gondoskodni, illetve, hogy elférnek-e a nekik kijelölt helyen. (<https://habosbabos.hu/zene/eskuvoi-zenekar>, letöltés ideje: 2022.04.12)

2.5.3. Fényképész, videós

Az 1920-as évektől már divatba jött a fényképész, akinél az ifjú pár vagy a család fényképet készíttetett. Sokszor ilyen fényképek még az indulás előtt a háznál is készültek, erre kihívták a fényképészt. Az első világháborúig szinte törvényszerű volt, hogy az ifjú párról készült képet a menyasszonyi koszorúval együtt bekeretezték, és díszes helyre felakasztották, sokszor a vőlegény bekeretezett elbocsátó levele (obsit) vagy katonaképe mellé. Az 1950-es évektől szükségszerűen jött divatba a „tanácsi” esküvő, az 1960-as évektől pedig a KISZ-es, amikor a Kommunista Ifjúsági Szövetség szervezte a tömegmozgalomban fontosabb funkciót betöltő fiatalok egyház nélküli esküvőjét. Az ideológiai nyomás ellenére ezek

megtartották az egyházi szertartást. 1990 óta elfogadott dolog a régióban, hogy a városházán tartják a „polgári esküvőt”, és utána a templomit. Ezután a központi parkban vagy a műteremben volt szokás a fényképezés, és csak ezután mentek tovább a lakodalmas étterembe. (Kürti, 2013, 223. o)

Napjainkban a fotózáshoz a házasulandók sokszor különleges helyszíneket keresnek. A fotózás történhet az esküvővel azonos napon, amikor fontos, hogy a fotózás helyszíne vagy az esküvői helyszínhez kötődjön, vagy ahhoz közel legyen. Az sem ritka, hogy a fényképezés az esküvő előtt történik, és ehhez keresnek izgalmas, érdekes, kreatív kül- és beltéri helyszíneket a házasulandók. A beltéri, műtermi fotózás elsősorban ősztől tavaszig elfogadott a párok számára, ugyanakkor nem árt, ha – mintegy „B” tervként – ilyen ajánlatunk is van, rossz idő esetére. Ma már vannak különleges hangulatú műtermek is, ahol a házasulandók különleges élményekkel lesznek gazdagabbak egy-egy fotózás által.

2.5.4. Virágkötő

A díszítés és virágkötés a rendezvény ékköve. Ez a szolgáltatói munka fogja megalapozni a rendezvényen résztvevők hangulatát.

Tekintettel arra, hogy a virágkötők készítik az esküvői dekorációt is ők felelnek azért, hogy a rendezvény helyszíne pontosan azt a hangulatot adja vissza, amit a pár választott. Manapság a színek és az anyagok kiválasztása nem okot gondot. Minden könnyedén rendelhető, akár egy másik országból is. A virágoknál ez azonban költséges lehet. Egy kedves virágkötő ismerősöm szerint az első és legfontosabb, amit tisztázni kell az arával az, hogy a virág, amit dísznek szeretne éppen virágzik-e. Ez a melegvázi virágok esetén ugye nem probléma, de még szállítással sem lehet minden akadályt legyőzni, és olykor igen költséges lehet beszerezni a választott növényt.

Egy a *www.bride.com* weblapon megjelent cikk (letöltés ideje: 2023.03.23) szerint a problémákat úgy lehet a legjobban kiküszöbölni, ha bízunk a „virágosunkban”. A cikkben megszólaltatott Becky De Oliveira, a torontói Blush and Bloom tulajdonosa és kreatív igazgatója a fent említett problémát jelölte meg az egyik legfontosabbnak. A romlandó termékekkel való munka nagy kihívást jelent, ezért érdemes megbízni a szakemberekben, így biztos, hogy a legprofibb és trendnek megfelelő, szezonális virágokat fogja kapni a megrendelő. Az első lépés, hogy a pár meghatározza az esküvő színét, amiből össze lehet állítani egy színpalettát. Ezt követően De Oliveira – a virágkötő - úgy nyilatkozik, hogy megkéri a párt, hogy a felhasznált fajták tekintetében hagyjanak mindent rá, mert így tudja a legjobban kiválasztani, hogy mi működik az esztétikai szempontból, valamint a megbeszél

költségvetésen belül.” Hozzáteszi: *"Minél jobban bíznak bennem, annál jobb a folyamat mindenkinek."* A szakember olyan kérdésekre is felhívja a figyelmet, amire mi laikusok nem is gondolnánk, például, hogy az egyes virágtípusok illata összeillik-e. Ha egy kompozíció illata nagyon erős, elvonhatja a figyelmet más fontos dolgokról vagy zavarhat másikat például étkezéskor. Másik fontos kérdés, hogy a vendégek között van-e szagérzékeny vagy allergiás.

A kiválasztott virágoknak nem csak formában és színben kell illeniük egymáshoz. A dekoráció tartóssága érdekében azonos körülményeket kell igényelniük. A hűvös beltéri levegő gyors hervadást eredményezhet, míg más növények nem bírják a napsütéses, kültéri elhelyezést. Sok növény gyakori, ha nem állandó hidratálást igényelnek, azonban van 3 olyan típus, amelyet a szakember nem ajánl: az orgonát, mert könnyen kiszárad; a hortenziát, mert az importált változat 24 órás hidratálást igényel; és a liliomot legtöbb fajta virágpóra megfogja a ruhát és az illata túlságosan erőteljes (<https://www.brides.com/flowers-to-avoid-wedding-according-to-florist-5224151>, letöltés ideje: 2022.04.12.)

Érdekességként említem, hogy a paraszti lakodalmak virágdekorációja többletjelentést hordozott attól függően, hogy milyen virágokat használtak fel: a rozmaring a hűség jelképe, a rezgő az ártatlanságot szimbolizálja, a búzavirág a boldogságot és még hosszan lehetne sorolni. A trendeknek, divatnak itt is nagy a szerepe. Az idej irányszatát követve a klasszikus mellett a gyöngyvirágot ajánlják az aráknak: *„A finom, fehér gyöngyvirág a letisztult nőiesség és egyszerű elegancia nevében meghódítja a leendő menyasszonyok szívét és esküvői csokrát. A spárgafélék családjába tartozó apró növény a legnagyobb hollywoodi sztárok csillogását idézi, hisz Audrey Hepburn és Grace Kelly is gyöngyvirág összeállítású csokorral a kezében mondta ki a boldogító igent. Azóta sok idő eltelt, de valami nem változott. A gyöngyvirág nemessége és törekenysége olyan kifinomultságot áraszt magából, amely arra ösztönzi még a modern kor menyasszonyait is, hogy eme ritka szépséget válasszák esküvői csokruk központi elemének. A virágkötési trendekben visszatérni látszik a könnyesepp alakú leomló csokorkötési technika. A virágok színeiben a drámai lila és vörös uralkodik ebben az évben. Ez egyre vadabb csokorkompozíciókat fog szülni, mi betudható a világunkat sújtó járvány alóli szabadság igénylésének. Fodor Adél cikkszerző szerint „a klasszikus lila orchidea, a vörös rózsá, szegfű, orgona és az egyszerű mezei pipacs meghatározó elemei lesznek a soron következő esküvőknek 2022-ben.”* (<https://secretstories.hu/eskuvo-i-inspiraciok/dekoracio/eskuvo-i-viragcsokor-trendek-2022/>, letöltés ideje: 2022.04.12)

2.5.5. Cukrász

Minden esküvő központi eleme az esküvői torta. A torta közös felszületése és az első falat közös elfogyasztása az ifjú pár közös életének első emblematikus jegye. *„Az esküvői torta hagyománya ugyanis egészen az ókori Rómába nyúlik vissza, ahol ez az édesség a termékenységét szimbolizálta. A gyermekáldáson kívül az esküvői torta az eljövendő, közös, édes életet és a kerek világot is jelentette, melyet majd a pár a közös életében el tud érni. A torta felvágásának és a közös elfogyasztott első falatoknak nem kevésbé fontos a jelentősége. Úgy tartják, a torta felszeletelése közben, akinek a keze kerül felülre, az lesz a házasságban a domináns fél. Az első falatok pedig azt szimbolizálják, hogy a fiatalok mostantól mindent megosztanak egymással.”* (<http://noipont.hu/az-eskuvoi-torta-hagyomanya/>, letöltés ideje: 2023.03.23.)

Mint mindenre, ami a kreatív világot érinti, így a cukrásztermékekre is igaz, hogy gátat az alkotónak csak saját képzelete szab. Mind ízben, mint formavilágban markáns paradoxon váltás jellemezte az esküvői torták trendjét. A régi díszítési formákat és színeket az utóbbi években felváltotta a rusztikus természetes gyógynövényes hatás, amely mellett új versenyzőként jelentkezett az exkluzív, elegáns, fénylő forma és színvilág. A covid-19 világjárvány miatt azonban praktikus újításindult hódító körútra az egészségügyileg is „bebiztosított” tortákkal. Ezeknek az a lényege, hogy koszolás helyett egyszerűen leválaszthatók a fogyasztani kívánt darabok a tortáról, anélkül, hogy a szükségesnél többször kellene a tortához érni. A másik, szintén nagyon praktikus megoldás, hogy több apró tortácskából álló torta együttes, amely a különböző ízű tortácskák összessége. Ezzel biztosan mindenki elégedett lesz a násznépből. (<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/gasztro/eskuvoi-tortatrendek-2021/>, letöltés ideje: 2022.07.04.)

2.5.6. Közlekedési eszköz szolgáltatók

A vendégek mozgatása, a helyszínre érkezésük meg fogja határozni, hogy milyen hangulatban lépnek be a rendezvény helyszínére, ezért fontos, hogy az utazás során lelkileg rá tudjanak hangolódni az eseményre és ne fáradtan vagy idegesen vegyenek azon részt.

Allen (2010) azt javasolja, hogy mindig próbáljuk meg annyira kellemessé tenni az utazást, amennyire csak lehet, és a járművet ne csak egy eszköznek tekintsük. Egy másik kardinális kérdés, hogy történjen a vendégek szállítása. Ez a költségek szempontjából sem egyszerű kérdés, mert jóval megnövelheti a költségeket a tervezett kereten felül.

Abban az esetben, ha külföldről érkeznek a vendégek Allen (2010 102. o.) a következőket javasolja végig gondolni:

- *Szükség lesz-e arra, hogy szállást foglaljunk a repülőtér közelében?*
- *Vannak-e közvetlen járatok a célállomásra?*
- *Ha a vendégeknek át kell szállniuk, hosszú várakozásra számítsanak-e?*
- *Mennyi ideig tart az út a szállodától a repülőtérig?*
- *A szálloda és a helyszín megfelel-e minden igényünknek?*
- *Milyen engedményeket kell tennünk, hogy az átszállást és az időeltolódást is számba vegyük?*

Utóbbi miatt külföldi vendégek esetén érdemes a rendezvény előtt időt hagyni a vendégnek, hogy elfoglalja a szálláshelyét, és kipihenje az időeltolódást.

Komoly kihívást jelenthetnek az olyan rendezvények, amelyeken egyik helyszínről a másikra kell szállítani a vendégeket, azonban nem ritka. A magyar sztenderd esküvőkön általában a polgári-egyházi szertartás helyszíne eltér a lakodalom helyszínétől. A paraszti világban ez nem jelentett problémát, mert amíg az ifjú pár szekérrel érkezett meg mindenhova, addig a násznép gyalog kísérte azokat. A mai világban nem ritka, hogy kontinenseket utazunk át repülőgéppel, csak hogy részt vegyünk egy konferencián, gálán vagy megnyitón.

A személyszállítás módjának kiválasztásán túl nagy figyelmet kell szentelni, annak, hogy hányszor és mikor utaztatjuk a vendégeket. *„Ha például egy hosszú repülőútról érkeznek a szállodába limuzinnal vagy busszal, akkor lehetséges, hogy nem fogja felvillanyozni őket az a gondolat, hogy nem sokkal ezután átszálljanak egy másik járműbe, hogy az üdvözlő vacsora helyszínére jussanak. Ez valószínűleg már túl sok lenne egy napra.”* mondja Allen (2010, 138. o.) Egy hosszú utaztatás után szállást is érdemes biztosítani a vendégeknek.

Ha a vendégeink csak rövid ideig utaznak egyik helyszínről a másikra, akkor is érdemes gondoskodni szállításukról. Egyrészt ezzel megteremthetjük, fenntarthatjuk bennük az esemény hangulatát, másrészt kevésbé időigényes, mint a magánutazás, valamint mederben tartja a rendezvényt. Az esemény napján mindig legyen nálunk az összes közterület-foglalási engedély, a mappánkban pedig tartsunk belőlük egy másolatot.

Abban az esetben, ha saját kocsival érkeznek a vendégek célszerű parkoló fenntartani a részükre, illetve az eseményre meghíváskor tájékoztatni őket a meghívón vagy később az emlékeztetőn, hogy hol tudnak parkolni. Magán parkolásnál az erre feljogosító kártyát vagy iratot mellékelni kell a meghívóhoz. Szintén e vendégkörnél fordulhat elő, hogy a sofőr

alkohol fogyasztás miatt nem tud a program után vezetni. Ezen segítenek a sofőrszolgálatok, akik sofőrt biztosítanak azoknak a vendégeknek, akik a rendezvényre saját gépkocsijukkal érkeztek, de alkoholt fogyasztottak és így a magyar szabályoknak megfelelően már nem ülhetnek volán mögé.

Ma már ugyanolyan szolgáltatásnak minősül az esküvői autókölcsönzés, mint a virágkötés vagy a ruhakölcsönzés. Számos cég foglalkozik azzal, hogy a nagy napra szebbnél szebb oldtimer vagy luxusautót adjon bérbe, amivel nem csak stílusos belépőt lehet elérni, de a fényképeken is igen jól mutat. (pl.: <https://weddingcar.hu/>, letöltés ideje: 2023.03.23.)

2.5.7. Ruhakölcsönzők

Aki Budapesten él, az tudja, nem lehet végig menni úgy a Teréz körúton, hogy az ember ne találjon esküvői ruhakölcsönzőt minden ház belső udvarában. Kétségtől, minden menyasszony legfontosabb kérdése, hogy mit viseljen az esküvő napján. A régi paraszti világban minden tájegységnek megvoltak a maga tradicionális elemei, ma azonban csak igen szűk réteget vonzz a kalocsai menyasszonyi viselet vagy épp a kalotaszegi. A ruha mindenesetre az a pontja az esküvőszervezésnek, ahol egy menyasszony hajlamos feladni az előre eltervezett költségvetési tervet, csak hogy álmai ruhájában mondhatta ki az igent. Mára már külön divattervezői házak vannak, a kik évről évre meghatározzák a trendet a szektorban (lásd Dalaarna vagy Makány Márta). A szalonokban érdemes jó előre időpontot foglalni a próbához és kiválasztani, körülbelül milyen fazonra gondolt az ember. Ezt az esküvőszervező is intézheti, ha a megrendelő arra igényt tart.

A divat e téren is folyamatosan változik. 2022-ben a hagyományos és nem hagyományos ruhák egyaránt teret kapnak majd a menyasszonyi ruha divatban. Az idei év darabjait az időtlenség jellemzi. A legdivatosabb darabnak ma a virágmintás, V-kivágású, vagy csillogó daraboka tekinthetjük (<https://www.organzaszalon.hu/blog/2022-menyasszonyi-ruha-trendek>, letöltés ideje: 2022.07.04.)

Charles Dieujuste a Scorcesa, menyasszonyi ruhagyártó cég alapítója és kreatív igazgatója Dorothy Silver a Kleinfeld Merchandising igazgatója, valamint Tornai Pnina és menyasszonyi tervező, szakértők ajánlása alapján Melony Forcier újságíró azt javasolja, hogy a menyasszonyi ruha megvásárlása/bérlése legyen az esküvői teendők listájának élén. Érdemes már akár 9 hónappal a nagy nap előtt lefoglalni az áhított darabot. (<https://www.brides.com/how-many-wedding-dresses-should-brides-try-on-5221481>, letöltés ideje: 2022.07.04.)

2.5.8. Catering szolgáltatók

Az esküvő egyik legfontosabb kérdése azt hiszem az, hogy „*Mi legyen a menü?*” Nem véletlenül. Az étellap összeállítását sok tényező befolyásolja, így többek között az, hogy hány fős rendezvényről beszélünk, milyen lesz az esemény jellege, mikor és milyen hosszú lesz az esküvő, honnan érkeznek a vendégek (pl. tájegység, külföld, kell-e figyelni az étel allergiára és élelmiszer intoleranciára stb).

Természetesen azon szolgáltatók, akik esküvői helyszínt biztosítanak és rendelkeznek konyhával is, az általuk összeállított menüt fogják javasolni. A legfontosabb, hogy az ételsornak igazodnia kell az eseményhez, a megrendelőhöz, és a vendégkörhöz. Nem ismétlődhetnek egy ételsoron belül egymasmű húsok, halak, azonos alapanyagú, azonos színhatású, ízű elemek.

Ha a pár előre összeállított menüt kér, az általában tartalmaz egy előételt, egy levest, főételt és egy éjféli fogást. A desszert a pár tortáján kívül általában vegyes sütemény, vagy pohárkrém. A főétkezés előtti időszakban mindig gondoskodni kell sós és édes apró süteményről arra az esetre, ha csúszás miatt nem tudnának időben étkezni a vendégek. A vendégeknek való megfeleltetésről, ilyen esetben a párnak kell gondoskodnia. Nekik kell előre jelezni, hogy hány élelmiszer intoleranciával, vagy allergiával küzdő, esetleg speciális diétát folytató, vagy vegetáriánus/vegán vendéget várnak az eseményre. Ilyenkor részükre a konyha külön készít fogásokat. A pincérek feladata, hogy pontosan annak az embernek adják oda, akinek készült, mert ha összececerélik az érzékenységgel küzdő vendég ételét, annál a fogásnál nem fog tudni étkezni. A szolgáltatók az érzékeny vendégek ételéből nem készítenek ráhagyást.

Az italfogyasztási szokásokat a párnak kell ismertetnie a bankett helyszínnel, illetve a rendezvényszervezővel. Az italcsomagban gondolni kell az üdvözlő italokra (báritalok, röviditalok, pezsgő); pezsgős fogadásra vagy koccintásra (alkoholos és alkohol mentes pezsgővel); a főétkezéshez kínált italokra (röviditalok, borok, sörök, szénsavas és/vagy mentes ásványvizek, rostos és/vagy szénsavas üdítők). Általában, ahol speciális igények vannak, ott az ifjú pár vagy a vendégek gondoskodnak az italról. Ez szerződés kérdése, hogy a szolgáltató biztosítja-e vagy a pár veszi meg. Amennyiben a szolgáltató hozzájárul ahhoz, hogy a megrendelő bizonyos italokat maga vigyen a helyszínre – ez nagyon sokszor döntésbefolyásoló tényező – meg kell állapodni az úgynevezett „dugó-pénzben”.

A szolgáltató felelőssége, hogy a megrendelt fogásokat, megfelelő hőfokon, minőségben, időben és a higiénias szabályokat betartva szervírozza az etikettnek

megfelelően. A magyar gasztronómiában megvannak azok a speciális ételek, amelyek jellemzően egy esküvőről sem maradhatnak el (ilyen például a töltött káposzta vagy az Újházi-tyúkhúsleves), illetve az egyes tájegységeknek is megvannak a kötelező ételeik (Felsőbányán például jótékony hatást tulajdonítottak a kakasnak, különösen a heréknek, ezért az esküvő előtt hetekkel elkezdtek már a kakas hizlalását, hogy az esküvőn aztán bőséggel jusson az ifjú párnak, főleg a menyasszonynak, hogy termékenységet és gyerekáldást hozzon (Bodnár 2009. 58.o.).

A catering fontos kérdése, hogy milyen felszolgálati módot preferál a megrendelő. Ennek is – mint minden rendezvény elemnek – összhangban kell lennie az esküvő stílusával, hangulatával, időpontjával, vendégkörével stb. Alapvetően 3 típusú étkeztetési mód ismeretes (https://vighadalom.hu/otletborze/cikkek/mi_alapjan_valasszuk_ki_az_etkezesi_modot_az_eskuvonkre, letöltés ideje: 2022.07.05.):

- A svájci vagy amerikai szervírozási formaként is ismert tányérszerviz exkluzívabb hangulatot kölcsönöz az eszménynek, hiszen a vendégeknek nem kell sorokban kígyózniuk az ételpulthoz és jobb időbeosztást eredményez, mert előre meghatározott menü kerül felszolgálása. A pincérek mindig csak azután tálalnak és szednek le, hogy az ifjú pár helyet foglalt és megkapta az ételt vagy asztalt bontott. Hátránya, hogy nincs választási lehetősége az asztalnál ülőknek, előre kiválasztott egyen menüt kapnak. Nehéz olyan menüt összeállítani, ami mindenkinek megfelel, ebből pedig lehet elégedetlenség a vendégek között. Mivel a vendégek számához van igazítva az adag, ha valaki esetleg még fogyasztani, nem biztos, hogy erre lehetősége lesz. Ehhez a felszolgálati típushoz több személyzetre is szükség van hiszen, ahhoz, hogy mindenki egyszerre kezdhesse meg az étkezést, körülbelül minden asztalra egyszerre kell megérkezni a fogásoknak. Egy pincér maximum 3 10-12 fős asztalt tud adott idő alatt kiszolgálni, de a 2 asztal az ideális. Egy 120 fős násznéphez 5 pincért érdemes hívni és még egyet, aki csak a párt szolgálja ki.
- Tálszerviznél, vagy francia/angol felszolgálati módnál a vendégasztalokra helyezik tálakban a fogást és mindenki magának szed. Másik felszolgálati alternatíva, hogy tálról kínálunk az asztalnál és a vendég maga szed. A tálszerviz esetén 4-5 emberre számolnak egy tálal. Előnye, hogy itt sem szüksége s a vendégeknek sorba. A tálak általában vegyesen vannak elkészítve, így az összes köret és főétel szabadon választható ki. Az ilyen tálakon mindig kap helyet vegetáriánus főétel is (pl.: rántott sajt, töltött gomba). Hátránya, hogy itt is viszonylag pontos számítások alapján kerül felszolgálásra az étel, és itt sincs lehetőség új tál kikérésére. Mivel a köretre helyezik

fel a főételt, körülményes lehet az önkiszolgálás. Azok, akiknek étel intoleranciával/allergiával küzdenek, nem biztos, hogy fognak tudni választani a tálakról, részükre külön menüt kell rendelni.

- Az orosz felszolgálási technika Magyarországon nem kimondottan jellemző, de a svédasztalos felszolgálás nagyon hasonlít rá. Ennél a technikánál, minden étel chefin tartóban felhelyezésre kerül egy asztalra, ahol az emberek abban a sorrendben azt és annyit fogyasztanak, amennyit szeretnének. Ez az étkeztetési típus biztosítja a legnagyobb szabadságot a vendégek számára. Hátránya talán csak annyi akad, hogy kevésbé elegáns megoldás, adódhatnak „balesetek” viszont kevesebb pincérrel is kezelhető lesz az este.

Bár jellemzően nem az esküvők tipikus felszolgálási módja, mégis érdemes említést tenni az úgynevezett flying service-ről (másik nevén flying buffet), ami egy rendkívül új fogadás forma és újdonság tartalmánál, eleganciájánál fogva egyre elterjedtebbé válik. A főétkezést nem biztosító események alkalmával alkalmazzák leginkább, így például, ha a házasulandók a násznép egy kisebb részét (például szűk családot) várják csak vacsorával ez a fogadási forma azt megelőzően alkalmazható. Lényege, hogy a hideg és meleg falatkákat, salátákat és desszerteket a pincérek folyamatosan a vendégek közt sétálva kínálják tányérokra a rendezvény teljes időtartama alatt. Az italok kínálásához ilyenkor italpultot állítanak fel (<https://zsidai.com/flying-service-jelentese.html>, letöltés ideje: 2022.07.04.)

A tálalási forma és a napszak természetesen meghatározza a teríték típusát is, melynek részei lehetnek: abrosz, tányérok (zsemle-, leves-, lapos, desszert tányér); evőeszközök (vajkés, nagykés, nagyvilla, nagykanál, desszertvilla, desszertkanál; ritkábban csigafogó, csigavilla, csiráfogó, halkés, halvilla, kaviárkanál, kaviárkés); poharak (fehér- és vörösboros, vizes); só- és borsszóró (lehetőleg zárt); szalvéta vagy asztalkendő; virágváza (élő, nem illatos virággal); gyertya; menükártya; ültetőkártya (Hadnagy, 2018)

2.6. Az esküvő helyszíne

A paraszti lakodalom helyszínéül gyakorta szolgált a lakodalmi gazda, vagy a vendéggazda háza. Ahogy ma is, régebben is előfordult, hogy valaki már –már hivatásszerűen, vállalkozási tevékenységként látta el a vendéggazda feladatát. A gazda anyagilag is felelős volt az esküvő sikerességéért, de az erkölcshelytállás ugyanennyire számított. Az alföldi dunántúli régiókban Bodnár (2009) azt írja, ritkán kértek fel erre külső szereplőt, a szülők vagy a testvérek foglalkoztak a rendezéssel.

A mai trendeket figyelembe véve több típusú helyszín között válogathatnak a házasulni vágyók. Régebben erre a célra általában közösségi házakat béreltek vagy olyan éttermet választottak, ahol kényelmesen lehetett enni és később mulatni. Ma már a szolgáltatók kitelepüléssel bármilyen helyszínt esküvőivé tudnak alakítani.

Bármilyen helyszínt is választ az ember néhány gyakorlati kérdés azonban mindig felmerül, Allen (2010. 106. o) szerint ezek a következők:

- *„Kell-e bérleti díjat fizetni az asztalok és székek után?*
- *Van-e valami, amit külön pénzért kellene hozatni az eseményhez?*
- *Felszámolnak-e takarítási díjat?*
- *Mennyi a túlóradíj?*
- *Vannak-e kikötések azzal kapcsolatban, hogy milyen cégekkel dolgozunk?*
- *Mennyit kell fizetni az áramfogyasztás után?”*

Bár a fent leírtak többségét a helyszín-szolgáltató belekalkulálja az árba, a szerződésben érdemes kitérni rá részletesen különös tekintettel a túlóra díjra, hiszen egy esküvőn, ha a hangulat úgy kívánja gyakran megesik, hogy a vendégek a tervezettnél tovább maradnak.

A helyszín kiválasztásának - mint már annyiszor hivatkoztam rá szakdolgozatban - csak a képzelet szab határt, valamint természetesen a helyszín technikai adottságai és lehetőségei, illetve a megrendelő fizetőképessége és fizetési hajlandósága.

Mindenképpen fontos kérdés, hogy beltéri vagy kültéri eseményt tervezünk-e. Kültéri eseménynél fontos arra is gondolni, hogy van –e lehetőség rossz idő esetén áttérni egy másik esemény helyszínre, illetve, hogy az áramellátás, hogy oldható meg.

A szektort érintő „zöldhullám” hatására népszerűvé vált a tisztáson, egy öreg fa alatt, erdőben, arborétumban/kertben tartott esküvőszervezés. A különböző természetvédelmi területek és egyéb speciális területeken való rendezvényszervezés esetenként hatósági engedélyhez köthetők lehetnek, melynek beszerzése is a rendezvényszervező feladata, mint ahogyan a „B” tervre való felkészülés is rossz idő esetére.

A már korábban is említett „Green Wedding” koncepcióhoz hozzá tartozik természetesen az is, hogy a környezettudatosság, a környezeti értékek szem előtt tartása az esküvő minden mozzanatát áthassa a helyszín kiválasztásától az esküvői dekoráción, menün át a kiegészítő elemekig. A helyszín kapcsán ehhez a szemlélethez mindenképpen hozzá tartozik, hogy egymáshoz közeli lokációkat válasszunk, hogy ne kelljen autóba ülni és a levegőt ezzel szennyezni. A dekoráció és kiegészítők esetében a természetes és/vagy újrahasznosított alapanyagok kívánatosak (<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/minden-mas/zold-eskuvo-green-wedding-tippek/>, letöltés ideje: 2022. 05. 20.) Ez a vonal természetesen a

klasszikusabb, elegáns vonalat követő párok számára is kivitelezhető, hiszen például a Nagykovácsiban található Teleki–Tisza-kastélykomplexumban is mindez elérhető (<https://green.wedding/>, letöltés ideje: 2022. 05. 20.)

Az extrémebb helyszínek közé sorolhatjuk – a teljesség igénye nélkül - az állat-, vidám- és kalandparkokat, fürdőket, kilátókat, vagy akár az utcákon megtartott mulatságokat. A közterületen tartandó esküvőknél sem lehet megfedkezni a hatósági engedélyek beszerzéséről.

Nagyon sok, eredetileg csak cateringgel vagy szervezéssel foglalkozó vállalkozás ismerte fel a gazdasági lehetőséget a szolgáltatások koncentráálásában. Erre nagyszerű példa a Gála Eseményszervező Kft gondozásában álló Csillagkert Eseményközpont. Ennek a komplexumnak több helyszíne is van, melyeken akár párhuzamosan több esküvő is bonyolíthat, minden különösebb fennakadás nélkül. A cég rendelkezik konyhával, ezért a helyszín bérlése mellett a cateringgel sem kell már külön foglalkoznia az ifjú párnak (hivatkozás). A Budapest Party Service a Kopaszi-gáton lévő természetközeli ÖbölHáz Rendezvényközpontját, a VakVarjú Éttermét vagy bohémabb pároknak a Dunai CsónakHáz Rendezvénytermét ajánlja számos más különleges elegáns (Kiscelli-Múzeum, Hadtörténeti Múzeum, Gödöllői Királyi Kastély stb.) vagy érdekes helyszínen (Csepel Művek területén lévő Trap Factory, OFF Kultúrszövőgyár) mellett, melyek közül többel kizárólagos szerződése van (https://budapestpartyservice.hu/eskuvo-budapest/eskuvoi_helyszinek_budapest/, letöltés ideje: 2022. 05. 20.)

Érdeemes a kültéri helyszín egyik kedvelt típusával is foglalkozni, a sátras esküvővel. Sok szolgáltató kínál fix sátras helyszínt vagy biztosítja a sátor felállítását egy választott helyszínen, ami egyszerre ötvözi a kültér és a beltér előnyeit. Sátrakat használhatunk akár elsődleges- akár másodlagos helyszínként is. Allen (2016) szerint érdemes a sátor méretét úgy kiszámolni, hogy legalább 2 négyzetméter jusson egy emberre, így megakadályozható a tolongás. Előnye, hogy az esküvő és a lakodalom egy helyszínen tartható, ami megkönnyíti a szervezést. Nem feledkezhetünk el persze a hűtés-fűtés kérdéséről, párapuról vagy hógombárról, a víz- és áramellátásról sem, valamint arról, hogy a sátor felállításának és bontásának, továbbá a padlózatnak, fény és hangtechnikának jellemzően külön költségei vannak (<https://bagolyvarfogado.hu/satras-eskuvo/>, letöltés ideje: 2022. 05. 20.)

Végül említést érdemel az otthon tartott esküvő, ami a COVID-19 világjárvány következményeként jelent meg mintegy piaci rést megszüntető ötlet. A járványügyi szabályozások következményeként volt olyan időszak, amikor legfeljebb 10 -50 fő vehetett részt családi rendezvényen. Később erről a szabályozásról leváltak a kültéri rendezvényekre

vonatkozó előírások. Ezt felismerve néhány rendezvényszervező belevágott, hogy szolgáltatásait otthoni körülményekhez igazítsa (<https://dekowest.hu/otthoni-eskuvok-megszervezes/#wbounce-modal>, <http://eskuvootthon.hu/> letöltés ideje: 2022.05.20.)

Az otthon tartott esküvők esetében követendő néhány alapszabály a következő:

- kapcsolatfelvétel a szomszédokkal;
- tájékozódás a kapcsolódó önkormányzati előírásokról, rendeletekről és az engedélyek beszerzése, ha szükséges (polgármesteri hivataltól, tűzoltóságtól stb.) személyzet rendelése (anyakönyvvezető, catering, dekoráció, fényképész stb. technikai eszközök biztosítása az élelmiszer egészségügyi előírások betartásához parkolás megtervezése (<https://www.eskuvo.online/eskuvoi-cikkek/tokeletes-eskuvo-otthon>, letöltési ideje: 2022.04.12.)

3. Saját vizsgálat

3.1. Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek

Témámat – ahogy azt már szakdolgozatom bevezetőjében is említettem - korábbi rendezvényszervezői tapasztalataim alapján választottam. Az alapkonceptióm az volt, hogy az esküvőszervezés napi 8 órás munkakör, nem lehet egyszerűen félvállról venni és azt mondani, hogy „ezt én is meg tudom oldani”. Természetesen nem kizárt, hogy valaki minden végzettség és tapasztalat nélkül jó esküvőt szervezzen, hiszen régen is voltak esküvők és úgy gondolom senkinek nem volt rá panaszja. Azután elkezdtem gondolkodni, hogy régen, hogyan is történt ennek a jeles napnak a megszervezése, hiszen régen nem voltak kimondottan rendezvényszervezésre szakosodott emberek. A paraszti társadalom berendezkedése nem is tudott volna helyet adni egy ilyen szakmának. Ahogy jobban beleástam magam a témába, fogalmazódott meg eredetei elképzeléseim mellett az a koncepció, hogy a rendezvényszervezés részfeladatait maguk a rendezvény szereplői vállalták magukra. Ez részben ma sincs másképp, azon a hangsúlyok eltolódtak. Dolgozatom tehát az alábbi előfelvetéseimet kívánom bizonyítani:

- H1: A magyar paraszti esküvő szigorú szabályrendszeren alapuló ceremónia volt, amit mára a rendezvényszervezés szabadsága váltott fel.
- H2: Napjainkban az esküvői hagyományok halványodnak és csak szórakoztató elemként jelennek meg az esküvők során.
- H3: Napjainkban a házasulandók legalább fele esküvőszervezőt vesz igénybe a nagy nap lebonyolításához.
- H4: Azok a párok, akik nem vesznek igénybe esküvőszervezőt, a magasabb költségvonzattal indokolják és azzal, hogy ehhez a tevékenységhez nem szükséges különösebb szakértelem.

3.2. A vizsgálati módszerek bemutatása

Munkámat a témához kapcsolódó szakirodalmak és egyéb források megismerésével kezdtem, melynek eredményeit szakdolgozatom előző fejezeteiben már bemutattam. Kutatási kérdéseim megválaszolására és hipotéziseim vizsgálatára a kvantitatív és a kvalitatív kutatási módszereket egyaránt felhasználtam.

Kvantitatív módszerem a **kérdőíves megkérdezés** volt, amely az egyik leggyakrabban alkalmazott módszer. Előnye, hogy a kapott adatok segítségével a válaszok meghatározott szabályszerűségek mentén csoportosíthatók, valamint, hogy rövid idő alatt juthatunk viszonylag nagy információmennyiséghez. A nagyszámú, bizonyos szabályok szerint végzett adatgyűjtés egységessé teszi a mérést, lehetőséget ad a kapott adatok számszerűsítésére, az eredmények viszonylag könnyen átláthatóak és feldolgozhatóak, továbbá eredményeiből – a mintavétel megfelelősége esetén - általános jellegű következtetések is levonhatók (Boncz, 2015). A módszer hátránya ugyanakkor, hogy kizárólag az előre megszerkesztett kérdésekre ad választ, a bonyolultabb összefüggésekre nem mutat rá.

Kérdőíves megkérdezésem egyik célcsoportja a házasság előtt állók, míg másik a már házasságkötésen túl jutottak csoportja volt. Bár nem kívántam életkori sajátosságot meghatározni a populáció tekintetében, hiszen az aktuális társadalmi trendeket vizsgáltam munkám során, ugyanakkor maga a kérdőív (5. melléklet), tartalmaz életkorra vonatkozó adatokat a válaszadók életkori szórásának megállapítása céljából. A kérdőíves megkérdezéssel viszonylag nagy minta számot tudtam produkálni (n=199), jól mérhető és összesíthető adatokat tudtam begyűjteni. Az összesen 37 kérdésből álló kérdőívet a Facebook közösségi hálón keresztül érték el a válaszadók 2022. július és augusztus hónapokban. Ez a közösségi felület otthont ad számos, esküvőre készülő elsősorban fiatalokat tömörítő csoportnak is (például „menyasszonyi csevegők”), ahol az emberek kicserélhetik tapasztalataikat és feltehetik egymásnak kérdéseiket lakóhelyüktől, foglalkozásuktól, jövedelem helyzetüktől függetlenül. Úgy gondoltam, hogy egy országos lefedettségű online felület területileg megfelelő szórtságú mintát biztosított, hiszen az ország bármely régiójából elérhető elektronikus platformról van szó és manapság általánosan elterjedt a közösségi felületek napi használata.

A megkérdezés fő célja annak megismerése volt, hogy a válaszadók közül hányan alkalmaztak/kívánnak alkalmazni esküvőszervezőt és hogy mennyire fontos számukra a magyar hagyományrendszer megőrzése.

A kérdőív nyitott és zárt kérdéseket, továbbá Likert-skálákat is szerepeltettem. Ez egyfelől megnehezíti a kiértékelést, másfelől sokkal mélyebb és valódibb válaszokat is képes eredményezni, ezért döntöttem mellette. Tekintettel arra, hogy ez részben egy értékvizsgálat is, fontos volt, hogy a vizsgálati alanyok a saját szavaikkal fejezhessék ki magukat bizonyos kérdéseknél.

A házasulandók csoportján túl, szükségesnek gondoltam azt is, hogy megismerjem a szolgáltatók tapasztalatait is, annak érdekében, hogy be tudjam mutatni, mennyire komplex munka a rendezvényszervezés. A szakemberek tapasztalatainak összegzéséhez kvantitatív kutatási módszerként az **interjú** technikát alkalmaztam, ami bár időigényesebb, de részletekbe menő információk megszerzését eredményezi. Jellemzője az interaktivitás, az induktív megközelítés, a rugalmasság és a reflexivitás (Boncz, 2015) (Mitev, 2019)

Interjúalanyaim olyan esküvőszervező szolgáltatók voltak, akikkel munkám során ismerkedtem meg, vagy akikkel közelebbi kapcsolatot ápoltam (barátok, ismerősök, családtagok). Az interjúkat telefonon, illetve személyesen folytattam le. Az interjúk átlagos ideje körülbelül 40-50 perc volt. Előre elkészített, strukturált kérdéssort alkalmaztam (6. melléklet), melyről az interjú alanyok bár röviden, előzetesen tájékoztatást kaptak, ám a konkrét kérdéssort előre nem ismerhették meg. Szerettem volna ugyanis, ha az interjú alanyok bár tisztában vannak velem, hogy milyen jellegű interjúra számíthatnak, ugyanakkor ki szerettem volna kerülni, hogy előre megtervezett válaszokat kapjak, mert az elvette volna a spontán reakció többlettartalmát. Úgy építettem fel a beszélgetést, hogy annak gerince legyen, ugyanakkor, ha azt tapasztalom, hogy a megkérdezett még valamilyen témába vágó ötletet vázolna, legyen lehetőség azt is megvitatni. A kérdések főképp arra irányultak, hogy milyen kihívásoknak kell megfelelni szolgáltatóként, és hogy hova helyezik munkájuk során az esküvőszervezőkkel való együttműködést.

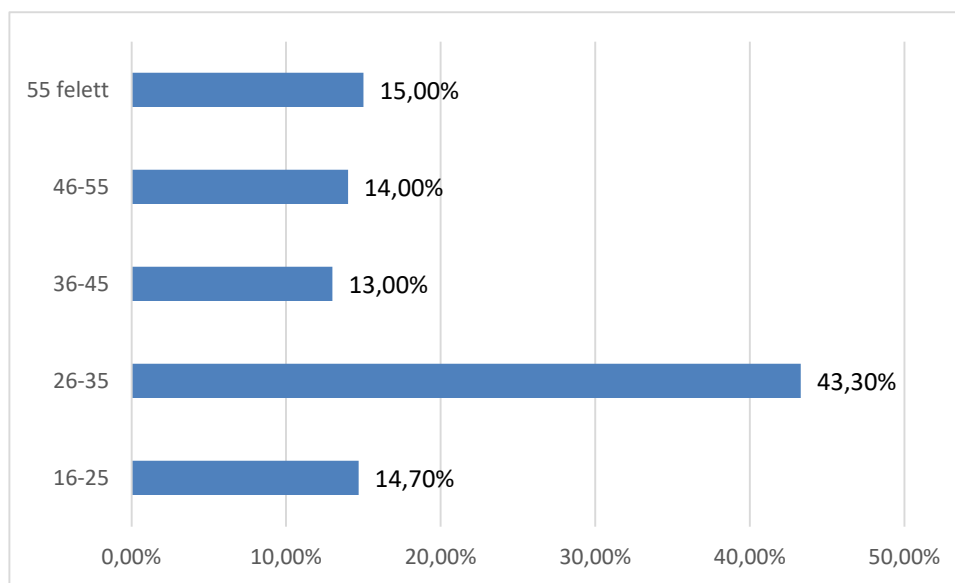
Kutatásom során továbbá személyes mélyinterjút folytattam Kelemen Györgyi esküvőszervezővel, aki 15 éve van a pályán. Az interjúra 2022. október 20-án került sor az interjú alany munkahelyén, az Up Hotelben (1067 Budapest, Csengery utca 31.).

A három adatgyűjtési forma kevert alkalmazásának az volt a célja, hogy minél több fajta inger és információ alapján tudjam levonni munkámban az esküvőszervezéssel kapcsolatban a következtetéseket. Úgy gondoltam, hogy a régebbi esküvő hagyományok jól megismerhetőek kutatómunka által és az új trendek, gyakorlati kihívások pedig a közvélemény kutatással, interjúkkal. A két oldal összevetésből azt remélem, hogy markánsan körvonalazódik majd, a” valami régi, valami új és a valami kölcsön *(nemzetközi trendekből átvett elemek)*” a magyar esküvőszervezés mátrixában.

3.3 A vizsgálati minta bemutatása

A mintában a házas vagy elvált és a házasulandók megoszlási aránya 51,8% - 48,2 % volt, ami várakozásaimon felüli, ugyanis az interneten történő kutatásra árnyékként vetült a torzítás veszélye, tekintettel arra, hogy az idősebb generáció kevésbé aktív közösségi média felhasználóként élt az elképzeléseimben.

A házasulandó válaszolók 66%-a nő, 34%-a férfi. Ez az eredmény a témára tekintettel várható volt, azonban még így is több férfi alany vállalta a kérdőív kitöltését, mint amennyire az előzetes feltérképezésem alapján számítottam. A házasok és elváltak között a válaszadók 64%-a nő volt és 36%-a férfi, tehát szignifikáns különbség nem mutatható ki. Az életkori megoszlás (1. ábra) tekintetében elmondhatjuk, hogy a válaszadók többsége (43,3%-a) a 26-35 év korosztályból kerültek ki, az összes többi korcsoport megközelítőleg kiegyenlített arányban válaszolt a kérdésekre. Lényegi különbség a házasulandók, illetve a házasságban élők vagy elváltak között nem volt kimutatható.

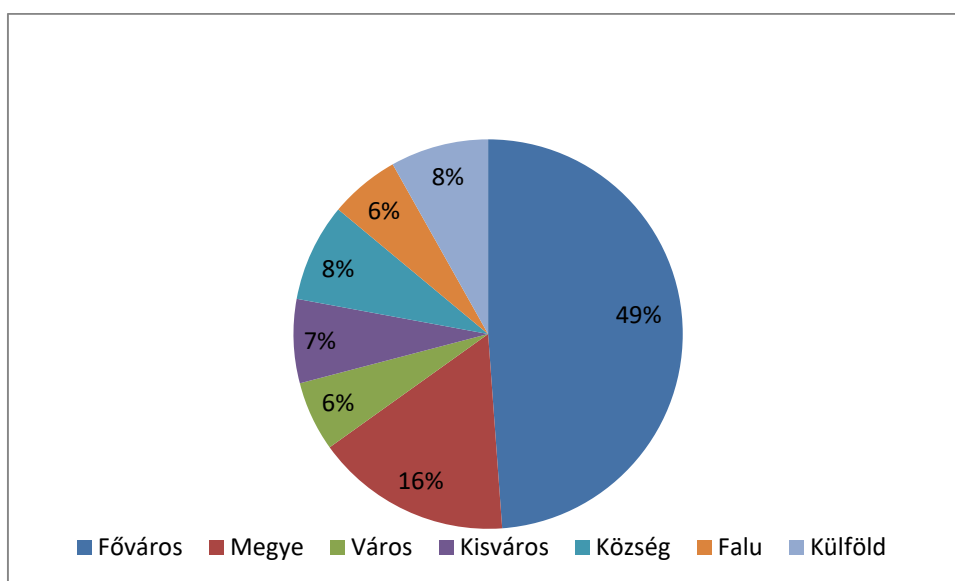

1. ábra: A válaszadók életkor szerinti megoszlása

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

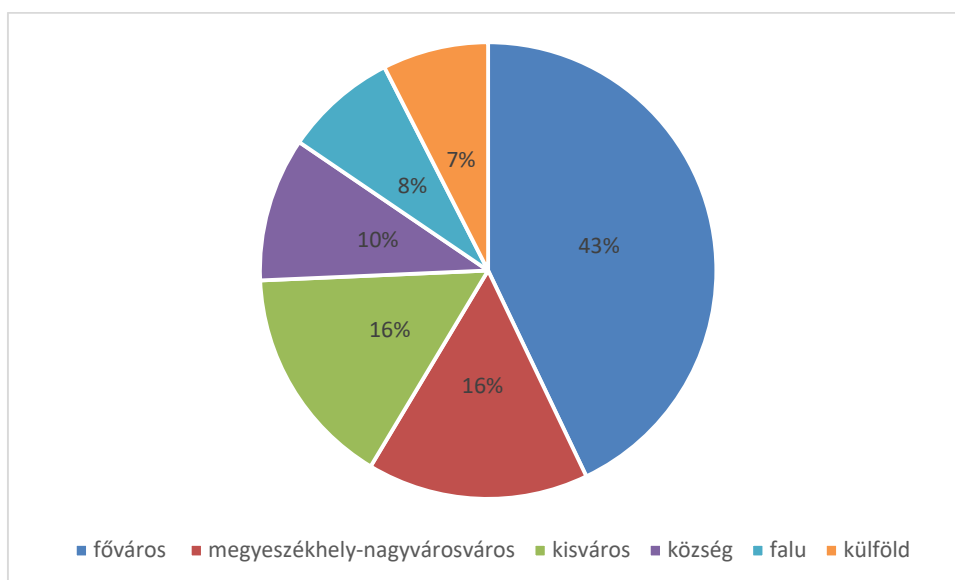
Mind a házasulandó, mind pedig a házasságban élő vagy elvált válaszadói kör közel fele (49 illetve 44%-a) a fővárosban él. A nem budapesti válaszadók között mindkét szegmens esetében magas a nagyvárosban, községben élők aránya (16%-16%). Amire nem számítottam a válaszokkal kapcsolatban, hogy mennyire kevesen töltik ki azok, akik nem Magyarországon laknak (az összes válaszadó 7%-a). Ugyanakkor ezt nem tartom

problémának a kutatásom szempontjából, hiszen az alapvető célom az volt, hogy a magyarországi szokások változását vizsgáljam.

2.1. ábra: A házasulandó válaszadók lakóhely szerinti megoszlása

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

2.2. ábra: A házas vagy elvált válaszadók lakóhely szerinti megoszlása

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

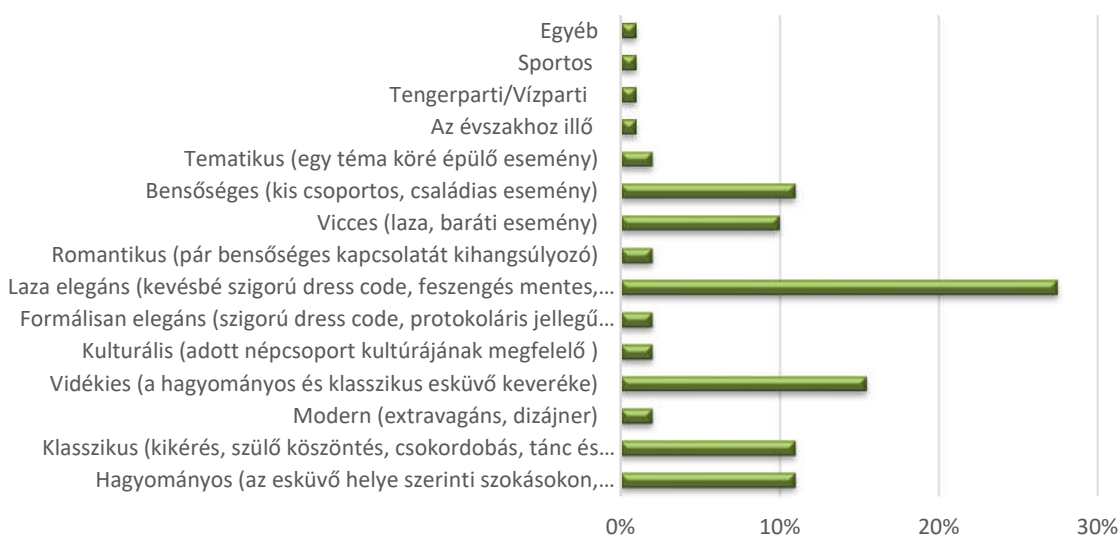
A kérdőív összeállításakor arra számítottam, hogy a házasulandó válaszadók döntő többsége belátható időben (2 éven belül) tervezi megvalósítani az esküvőjét. A kérdőíves adatok alapján azonban a kitöltők majdnem fele (47%) arra a kérdésre, miszerint mikor tervezi megtartani esküvőjét úgy válaszolt, hogy még nem tudja. 20% mondta, hogy 2 éven belül és 17 %, hogy jövőre lesz az esküvő és további 8% mondta, hogy már idén esküszik.

3.4. Eredmények

3.4.1. Kérdőíves megkérdezés

Mint azt a minta bemutatásakor már említettem, a válaszadók között a házasságban élők vagy elváltak (azaz akiknek korábban volt az esküvője, azt nem most tervezik) és a jegyben járó házasulandók megoszlási aránya 51,8%-48,2 % volt. Az eredmények bemutatását most ez utóbbi válaszadói csoporttal kezdem (n=95).

A dolgozat 2. számú mellékletében feltüntetett tipológia alapján az esküvő jellegét tekintve a házasulandó válaszadók 26%-a, laza elegáns esküvőt tervez, ezt követi a vidékies (14%), a bensőséges (14%) és a klasszikus (13%) esküvői forma preferálása (3. ábra).

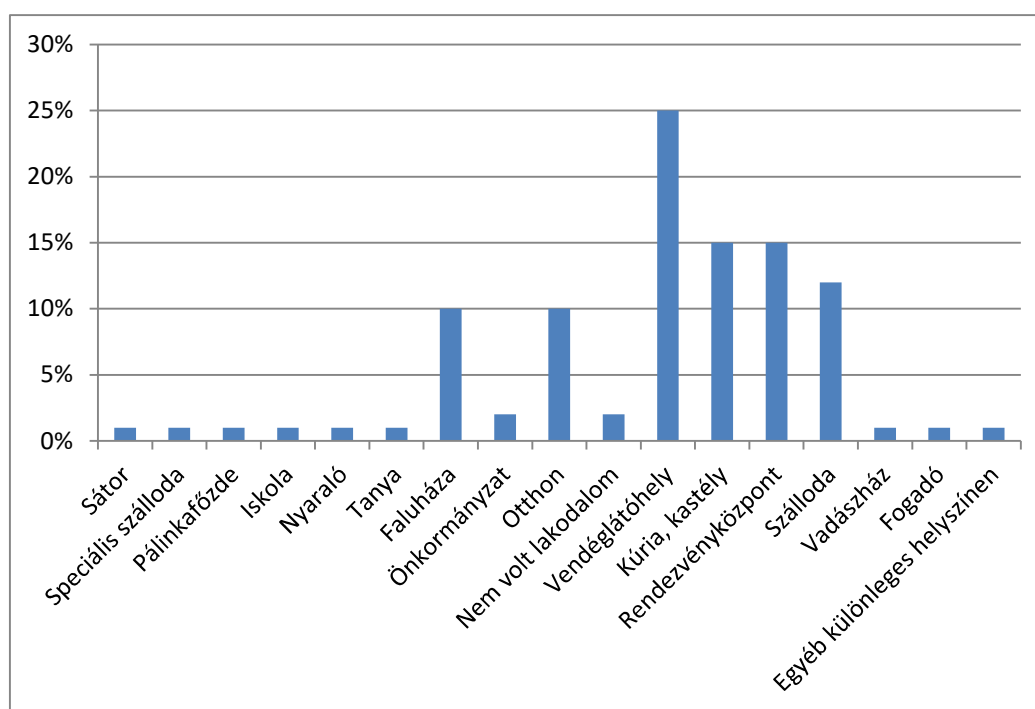
3. ábra: Az esküvő tematikája szerinti preferencia megoszlás

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

A házasok és elváltak csoportban az esküvő jellegét tekintve sokkal nagyobb szórás figyelhető meg: 26% laza-elegáns esküvő tartott, 16% vidékies esküvőt szervezett, míg 11-11% klasszikus- hagyományos-bensőséges lakodalmat ült. 5% szavazott a romantikus hangulatú ceremóniára, 10% vicces, baráti összejövetelnek szervezte meg az esküvőjét, a fennmaradó 34%-pedig egyenlő arányban oszlott meg a többi opció között.

A kérdésre, mely szerint hány vendéget várnak az esküvőre, a házasulandók meglehetősen kiegyenlített arányban (nagyjából 1/3-1/3-1/3) válaszolták, hogy 1-50 főt vagy 51-100 főt vagy 101-150 főt hívnának meg. 150 fő feletti vendégseregre a válaszadók 2%-a számít. A már házasságban élők vagy elváltak esetében a szórás kicsit nagyobb volt: 43%-

a vendégek számát tekintve a 51-100 fő közötti vendéget fogadott az esküvőjén, 33% pedig kisebb (1-50 fő közötti) esküvőt tartott. Nagyobb létszámú (101-150 fős) lakodalmat 21% rendezett, míg a még nagyobb (150 vendég feletti) esküvője csak a válaszadók 4%-ának volt. Az esküvői helyszínre vonatkozó kérdésre 27,2 %- válaszolta azt, hogy még nem tudja, hol rendezi meg a lakodalmat. 14-18% kastélyban vagy kúriában, rendezvény központban, vagy vendéglátó-ipari egységben képzelel el esküvőjét. A fennmaradó egyéni válaszok között a halastó melletti park és a borospince is helyet kapott. A házasságban élők vagy elváltak csoportjában a legtöbben vendéglátó-ipari egységben tartották a lakodalmat (25%). Ezt követi a kúria és kastély, valamint a rendezvényközpont, mint helyszín 15-15%-kal, majd a faluháza-önkormányzat (12%). Sokan tartották szőlőudvarban (12%) és számomra meglepő módon otthon (10%). A többi érdekesebb helyszínt 1-1% jelölte meg (4.ábra).

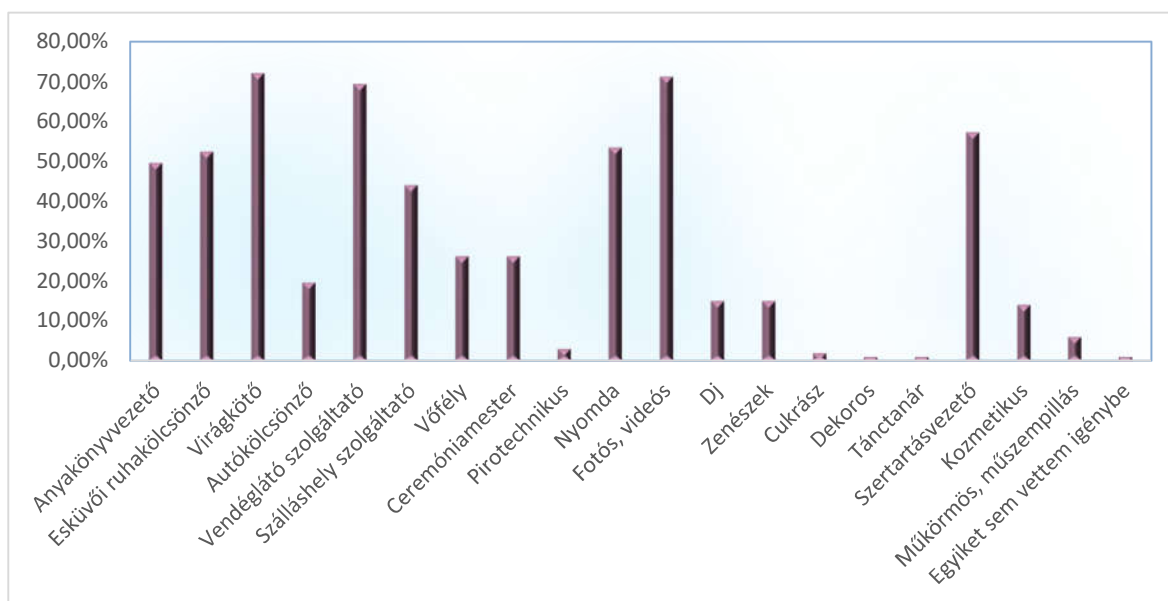
4. ábra: Esküvői helyszínek

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

A kérdőív az esküvőszervező megbízása szempontjából két nagy kérdéskör köré csoportosult. Az egyik kérdéscsoport az esküvőszervező alkalmazásának szándékát volt hivatott vizsgálni. A válaszadók 65%-a maga szeretné megszervezni az esküvőjét és csupán 16% mondta csupán, hogy esküvőszervezővel szeretné a rendezvényt lebonyolíttatni. További 11% csak részfeladatokat szeretne esküvőszervezőre bízni, míg 8% a barátokkal közösen szeretné ezt intézni. A profi szervezőre igényt tartók száma roppant alacsony. A válaszadók 40%-a azért döntött úgy, hogy nem alkalmaz esküvőszervezőt, mert úgy

gondolta, anyagilag nem férne bele a keretbe. 27% az esküvő jellege miatt nem látta szükségét, további 27% pedig rendelkezik olyan ismeretséggel, akire számíthat esküvőszervezés terén. Felmerül a kérdés tehát, hogy ilyen magas elutasítottság ellenére, milyen okból döntenének mégis az esküvőszervező alkalmazása mellett az emberek. Az ok pedig elsősorban a szakmai ismeret - és időhiányban keresendő. A válaszadók 17%-a jelölte meg fő indokként a szervezéshez szükséges ismeret hiányát és további 12% az idő szűkösségét. Az esküvőszervező felkérése a korábbi esküvők esetében még alacsonyabb volt: 12% kért segítséget esküvőszervezőtől és 2% csak részben vette igénybe profi szakemberek segítségét. A válaszok alapján azt feltételeztem, hogy a „miért” abban keresendő, hogy az esküvő megtartásának időpontjában nem állt rendelkezésre profi segítség. Ezzel ellentétben a 46% válaszolta azt, hogy nem érezte szükségét annak, hogy esküvőszervezőt alkalmazzon; 37% anyagi megfontolásból nem kért segítséget; 20%-nak a barátok segítettek, 34% pedig úgy ítélte meg, hogy akkor lesz a legjobb a rendezvény, ha maga intézi az egész szervezést. Ugyanakkor sokan válaszolták azt is, hogy hasonló végzettséggel rendelkeznek vagy, hogy szívesen foglalkoznak szervezéssel. A válaszadók 6%-a válaszolta, hogy amikor ő esküdött nem volt még lehetőség esküvőszervezőt alkalmazni. Az esküvőszervező alkalmazásának indokaként 54% a szakértelem hiányát, 36% a szervezéshez szükséges információk hiányát, 32% pedig az idő rövidségét jelölte meg. A válaszadók egytizede válaszolta, hogy volt korábban személyes jó tapasztalata, ezért választotta ezt a szolgáltatást.

Arra a kérdésre, hogy milyen szolgáltatókat fognak alkalmazni, minden opció kiválasztásra került a felsorolásból, valamint kiegészítették a listát zenésszel, kozmetikussal, műkörömkészítővel és a szempillakészítővel. A válaszadók 1/3-a ceremónia mestert hív, míg másik 1/3-a vőfélyrel fogja szórakoztatni a vendégeit. A válaszadók 80%-a a két legfontosabb szolgáltatóként a virágkötőt és a fotós-videóst jelölte meg. Ezt követte 70%-kal a vendéglátó szolgáltató (5. ábra). A már házasságkötésen átesettek közül 89% a fotós-videós szolgáltatást jelölte meg, 71 % a virágkötőt, 69% a vendéglátó szolgáltatót, míg 50% körüli szavazatot kaptak a nyomda, a ruhakölcsönző a szertartásvezető és 43%-ot a szálláshely szolgáltató. A zenészek, cukrászok és egyéb szolgáltatók 32%-ot értek el. Ceremóniamestert vagy vőfélyt 31 % fog alkalmazni.

5. ábra: Az igénybe vett szolgálatok százalékos megoszlása

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

Az egyházi esküvő kérdésében a házasulandó válaszadók 47% nem tervez egyházi esküvőt, 53% -a pedig igen. Ugyanez az arány a korábban házasságot kötöttek között 37 – 63%. Ez azt mutatja, hogy az egyházi áldás jelentősége csökkenni látszik.

Az esküvő előtt álló válaszadók közel felének kiemelkedően fontos (48%), további 25%-nak pedig fontos, hogy párkapcsolatukat társadalmilag is szentesítsék, ugyanakkor a család, mint legszűkebb szociális közösség véleménye nem sokban befolyásolja a válaszadókat (30%). Ugyanez a már házasok esetében sorrendben 65 - 20 - 25%. A megkérdezettek fele mindkét csoportban bulinak tartja az esküvőt, és mindezek mellett 70 – illetve 60% nyilatkozott úgy, hogy nem anyagi megfontolásból döntött az esküvő mellett.

A válaszadók 41%-a számára nem fontos, hogy az egyház áldását adja a frigyre, ami visszatükrözi a korábbi választ, miszerint a megkérdezettek 47%-a nem fog egyházi esküvőt tartani. A másik megkérdezetti csoportnál nemleges választ csak 25% adott.

Felmerül a kérdés, hogy ha a többségnek fontos, hogy társadalmilag szentesítse kapcsolatát, de nem fontos a család és az egyház véleménye, kit vagy mit értenek a mai fiatalok a társadalmon és annak tagjain. Bár ezt csak találgatni lehet, de úgy gondolom, hogy tekintettel arra, hogy a válaszadók többsége bulinak szánja az esküvőt, számukra a baráti közösség véleménye lesz a meghatározó. Azt gondolom, ez árulkodó a tekintetben, hogy a mai házasulandók mit gondolnak az esküvőről, mint rítusról.

Spontán asszociációs kérdéssel vizsgáltam, hogy mire asszociálnak a válaszadók, amikor meghallják az esküvő kifejezést. 19% mondta, hogy a szerelem, 11% válaszolta, hogy az esküvő hagyomány, 14% gondolták, hogy az esküvő az élet része és további 14% embernek a hűség jut az esküvőről eszébe, a fennmaradó 42% pedig a közös folytatást, egygyé válást fogalmazta meg, valamint a felelősségvállalást. 1 válaszadó bár esküvőre készül, magáról a szóról az elavult és kötelező kifejezésekre asszociált. Bízató a tudat, hogy az esküvő még mindig pozitív tartalommal jelenik meg a mai fiatalok körében. Érdekes, hogy a már házasok esetében az esküvővel kapcsolatos kérdések sokkal árnyaltabban kerültek megfogalmazásra. A leggyakoribb válasz természetesen itt is a szerelem volt, de sokan a „szeretet” szót használták és sűrűn szerepeltek „Isten”, az „áldás” a „hűség”, a „felelősség” és az „összetartozás” és a „hagyomány” szavak is (6/a, 6/b. ábra)

6/a ábra: Már házasok spontán asszociációja az „esküvő” szó hallatán

6/b ábra: Házasság előtt állók spontán asszociációja az „esküvő” szó hallatán

Forrás: saját kutatás és szerkesztés

A kérdőív hagyományokra és értékrendre vonatkozó kérdései azon hipotéziseimet kívánták bizonyítani, amelyek szerint a magyar paraszti esküvő szigorú szabályrendszeren alapuló ceremónia volt, amit mára a praktikum és a rendezvényszervezés szabadsága váltott fel, valamint, hogy napjainkban az esküvői hagyományok halványodnak és csak szórakoztató elemként jelennek meg az esküvők során. A kérdőívben éppen ezért 20 régi szokást soroltam fel (lásd a kérdőív 18. kérdése), melyek közül meg kellett jelölnie a házasulandóknak, hogy melyeket fogják tartani a lakodalom során. A válaszok alapján 74,4% alkalmazni fogja csokordobást (házasoknál 70%), 68,9% (házasoknál 70%) a fehér menyasszonyi ruhát, 51,1% pedig a szülőkösztöntést (ez a házasoknál az első helyen áll 74,5%-kal). 36,7% fog menyasszonyt rabolni és 28,9% pedig kikéri a menyasszonyt. Utóbbiaknál eltérés a két megkérdezetti csoport között nincs. A házasok 30%-a, több korosztályból (36-45, 46-55 és az 55 feletti korcsoport), az esküvő előtti éjszakán való külön alvást is megjelölte, mint megtartott hagyományt. A megjelölt szokások igen elterjedtek, nem köthetők magyar tájegységi szokásokhoz. Tradicionális vagy rég elfeledett, kis közösségre jellemző szokást a jegyben járók között egy válaszadó sem említett, a házasok/elváltak csoportjában ugyanakkor megjelent a vőfély botjának díszítése (20%), a kásapénz gyűjtése (15%), a grillázs vagy üvegtörés (13%) és a sepregetés is.

Számítottam rá, hogy a „main stream” szokások uralni fogják a válaszokat, azonban ahhoz, hogy megismerhessem a szokásokhoz való érzelmi viszonyulást konkrétabb kérdésre volt szükség, így azt is megkérdeztem, hogy mi a véleménye a válaszadóknak az esküvőhöz kapcsolódó hagyományokról, szokásokról. A válaszadók 50% -a régi paraszti kultúrházban fellelhető szokásokat, hagyományokat szórakoztató elemnek tartja csupán, 26% százalék szerint csupán babona. A fennmaradó 24% pedig egyszerűen nem tartja fontosnak ezeket a tradíciókat, de elismeri kulturális értéként. A saját tájegységi szokásokat vizsgáló kérdésre 34,8% válaszolta, hogy nincs kulturális alapja az esküvői rituáléknak az életében, 25% mondta, hogy nem ismer ilyen szokásokat. A népszokásokat a válaszadók egytizede ismeri, de nem fogja megtartani, míg 20,7% részben tartja csak meg azokat. A fennmaradó 8,6% nem ismer ilyen szokásokat vagy nem tartja azokat fontosnak. Megvizsgálva ezt a kérdést a válaszadók életkorával összevetve megállapítható, hogy a mai házasulandók döntő többsége nem tekinti az esküvő szempontjából relevánsnak a hagyományokat.

Speciális igényt a rendezvénnyel kapcsolatban kevesen fogalmaztak meg, mindössze 56 fő (a válaszadók 53%-a) élt a nyitott kérdésre adható válaszlehetőséggel. Akik konkrét igényt jelöltek meg a válaszukban (18 fő-32%-a az erre a kérdésre válaszadóknak) azok a

rendezvény természet közelségét, az évszakhoz ragaszkodást és a gyerekbarát megoldásokat preferálták. Egy válaszadó jelezte, hogy számára fontos a biblikus fogadalomtétel. főképp a dátumok, a színek és a zenék szerepeltek, de nem, mint a tradíció, hanem sokkal inkább, mint a pár saját szempontjai diktálta igény.

Aszerint, hogy értéknek vagy babonának tartották-e az esküvői szokásokat a válaszadók 44% mondta, hogy csak szórakoztató jelleggel alkalmazták azokat az esküvőn. 32% pusztán babonának gondolta, 16% pedig nagy jelentőséget tulajdonított az alkalmazásuknak. 8% jelezte, hogy értéknek tartja, de nem ragaszkodott hozzájuk.

Házasságkötésekor 42,5% nem ismerte-e vagy nem tartotta saját tájegysége/nép csoportja esküvői szokásait. 24,5% ismerte és részben meg is tartotta azokat. 22% ismerte, de nem tartotta meg 11% pedig ismerte és meg is tartotta. A jegyben járók 50%-a mondta, hogy néhányat alkalmaznak, de csak szórakoztató jelleggel, 25% nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, a válaszadók fennmaradó 25%-a egyéni választ adott erre a kérdésre, melyek összességében megítélve negatív érzéseket fejeztek ki. Az önálló választ megfogalmazók többsége szerint van jelentősége a régi szokásoknak, de mára kikoptak az esküvő keretei közül.

Tekintettel arra, hogy az ember gyakran a tapasztalati tükrében fejlődik, kíváncsi voltam, hogy ha most szerveznék meg a már házasok az esküvőt, csinálnának-e valamit másképp. A válaszok alapján nem igazán, ugyanis 79% nem változtatna semmin, 20% változtatna, a maradék 1% pedig konkrétan meg is nevezte, jellemzően a ceremóniamesteren/vőfélyen változtatna, ami e szakma jelentőségét is mutatja.

3.4.2. Interjúk eredményei

Fenti eredményeket úgy gondoltam érdemes a szakemberek véleményével is összevetni, ezért a kérdőívben szereplő kérdések többsége szintén előkerült a szolgáltatói interjúk során. Az interjúk célja az volt, hogy a szervezés gyakorlati oldaláról kapjak árnyaltabb képet. Ez elsősorban azért is volt fontos mert úgy gondoltam, hogy az esküvőszervezői tevékenységre szükség van, azonban a kérdőíves kutatás arról árulkodott, hogy igen kis számban alkalmaznak esküvőszervezőket. Szerettem volna azt is visszamérni, hogy az esküvőszervezők mennyiben tapasztalják azt, amit a válaszadók nyilatkoztak.

Az esküvőszervező szolgáltató álláspontja szerint ma később házasodnak korban a fiatalok. Körülbelül 20-25 évvel ezelőtt a tapasztalatok alapján az emberek már 20-25 éves korukra házasok voltak. Ez az elmúlt évtizedekben fokozatosan tolódott ki. A szolgáltató

tapasztalatai alapján ma inkább 30-35 éves korra tolódott ki a házasságkötés, amit vissza is igazolnak a kérdőíves statisztikák.

Tapasztalat szerint általánosságban elmondható, hogy jellemzően 80-100 fős eseményeket terveznek a házasulandók. Ezt a kérdőíves adatok nem teljesen igazolják vissza, ugyanis a már házasok körében a privátabb, kisebb létszámú esküvők voltak jellemzők, míg a jegyeseknél teljesen kiegyenlített szavazati arányt hoztak a válaszok.

A helyszínek kiválasztásánál interjúalanyom véleménye szerint ma előnyben részesítik a kültéri ceremóniákat, boldogságkapuval és egyéb dekor kellékekkel. A kérdőíves válaszok alapján ez is változatos képet mutatott, a legtöbben egyéni ötleteiket valósítják meg a helyszínnel kapcsolatban vagy rendezvényközpontokat, esküvőre szakosodott helyszínt biztosító szolgáltatót keresnek. Saját rendezvényszervezői tapasztalatom azt mondatja velem, hogy manapság egyre többen tartanak szabadban, természet közelben esküvőt. Ahogy a korábbi hivatkozott cikkben én is azt mondhatom, hogy az emberek igyekeznek harmóniát teremteni a környezetükkel és ezért gyakran választanak szabadtéri helyszínt, ahol maga a környezet adja a természetes dekorációt.

Az esküvő jellegét tekintve a válaszadók a laza elegáns rendezvényeket kedvelik, és ezt alátámasztották az esküvőszervező által elmondottak is: *„Valóban laza táncolás, mulatságok azok, amelyet nagyrészt igényelnek. Nincsenek rajtuk elvárások milyen irányú vagy tematikájú legyen egy esküvő, maximum a barátok tehetnek rájuk nyomást, ha ők prominens helyen tartották a maguk esküvőjét, akkor hasonlóat választanak ők maguk is sokaknál tehát a presztízs dönt.”* - mondta a rendezvényszervező interjúalanyom.

A legfontosabb szolgáltatóként a válaszadók a fotós-videóst és a virágost jelölték meg. Az esküvőszervező szerint is a ruha, a smink, a fotós, a rendezvényhelyszín és a szertartásvezető a legfontosabb. Véleménye szerint a párok a külsőségekből mára presztízskérdést csinálnak. Ma már az a legfontosabb - ellentétben a hagyományokkal, ahol az esküt tették fő helyre - hogy mit szól a közvetlen környezet az esemény megszervezéséhez, hatásához.

A látvány fontossága és a vágy, hogy megörökítsék a nagy napot, a fényképpszel készített interjúból is visszaigazolást nyert. Elmondása szerint körülbelül 15 esküvőre megy el évente, ez az, ami számára nyugodt szakmai lelkiismerettel elvállalható. A munka során körülbelül napi 12 órát tölt a párokkal, amiből megközelítőleg 800 korrektúrázott kép kerül átadásra a későbbiekben.

A szertartás vezetővel készített interjúból megtudhattam, hogy bár átlagosan csak körülbelül 2 órás jelenlétről van szó, a szertartás levezetése a központi elem az egész

rendezvénynek. Ez alatt az idő alatt a szertartásvezető elmeséli a násznépnek az ifjú pár megismerkedésének történetét, beszél a közös életükről, megemlíti a fontosabb dátumokat. Az esketés során az egygyé válással kapcsolatos jelképes ceremóniát vezényli le, majd köszönti a szülőket és az ifjú párt, majd lezárja az eseményt. Fentiek tükrében nem csoda, hogy a megkérdezettek 50%-a kiemelten fontosnak tartotta ezt a szolgáltatást.

Az egyházzal kapcsolatos kérdésekre adott válaszok egymásnak ellentmondó eredményekhez vezettek. Fontos a társadalmi elfogadottság, de nem fontos az egyház és a család véleménye. Döntően többen tartottak vagy akarnak tartani egyházi esküvőt, de nem fontos, hogy az egyház jóváhagyja az esküt. Az esküvőszervező álláspontja szerint a mai jegyesek nem igazán tudják megfogalmazni, hogy miért fontos számukra az egyházi áldás, hiszen nagyon kevesen gyakorolják a vallást. Valószínűsíthetően ez is mára egy kicsit színehagyott szokássá vált, ugyanakkor ennek külsőségeiben megnyilvánuló elemei fontosak lehetnek.

A kérdőíves eredmények azt mutatták, hogy a már házasok az esküvő jellegéből fakadóan nem alkalmaztak esküvőszervezőt, a jegyek pedig úgy gondolják, egyedül is képesek megszervezni a nagy napot. Az az elenyésző kisebbség, aki alkalmazott vagy alkalmazni fog profi szervezőt, pedig a szakértelem, kapcsolati tőke és idő hiányával indokolta döntését. A fenti eredményeket a szervező szolgáltató is visszaigazolta. Elmondása szerint az emberek nem igazán keresnek manapság esküvőszervezőt. Saját felkéréseit általában ismeretség és ajánlás útján kapja vagy pedig azért, szerződéses viszonyban áll a helyszínnel, amit a párok bérelni szeretnének. Sok rendezvényszervező úgy tartja fent magát, hogy kizárólagos rendezvényszervezési szerződést köt egy-egy helyszínrre, amit így csak rajta keresztül lehet igénybe venni. A legtöbb megkeresés, ami nem ismeretségen keresztül adódik az a dekorációban való közreműködés igényléséből fakad. Gyakori, hogy csak részfeladatok kivitelezésében kérnek segítséget és később jönnek rá, hogy mást is rájuk lehet bízni.

A bankett-vezetővel készített interjúm során sikerült árnyaltabb képet kapni arról, hogy miért kérnek fel ilyen kis arányban esküvőszervezőket. Több rendezvényszervező cég ugyanis összetett szolgáltatást biztosít, amikor elektronikusan leadnak egy ajánlatkérést, a cég belső alkalmazásában álló rendezvényszervező fogja a párokkal felvenni a kapcsolatot. A rendezvényszervezők árajánlatot készítenek, prospektust küldenek, amikből aztán rendezvény csomagokat választhatnak az emberek. Az információs füzetben megtalálják a bérelhető helyszíneket, az italcsomagokat, és a választható menüket. Vannak olyan szolgáltatók, akik képesek helyszínt, szállást, vendéglátást biztosítani, így amikor valaki egy

ilyen céget választ, nincs már szükség külön rendezvényszervezőre. A cégek többsége ajánl dekorost, fotóst. Egy rendezvényszervező feladata, hogy a rendezvényt megtervezze, felépítse a helyszínt, lebonyolítsa a rendezvényt és felügyelje a bontást. A nagy napon az összes résztvevő (dekorosok, pincérek, beszállítók, zenésze, fotósok stb.) vele fognak kontaktálni. Ő bonyolítja le ténylegesen a rendezvényt és a végén nála tudnak fizetni is a szolgáltatásért. Ezzel szemben a nagyobb vállalkozások ügyintézői intézik a papír munkát a gyakorlati szakemberek helyismerettel és rutinnal elvégzik a többi feladatot.

Fentiek alapján úgy gondolom már érthető, hogy az interjú alanyok döntő többsége miért foglalt amellet álláspontot, hogy nem látja hasznosnak, ha plusz rendezvényszervező van az eseményen. Ahogy a fényképész szolgáltató is megjegyezte az interjújában:” *Egy esküvő, ha minden résztvevő tudja a dolgát és minden megy magától, így vagy úgy le fog zajlani...* „. El tudom képzelni, hogy egy rutinra épülő szervezéshez nincs szükség „külsős szervezőre”, ugyanakkor a vőfélyvel készített interjúból azt is megtudhattuk, hogy nagyon sokszor ők azok, akik támogatják és segítik a párokat a szervezésben.

Az egyes esküvői szolgáltatókkal készített interjúk részletesen a 4. számú mellékletben olvashatók

4. Következtetések és javaslatok

Kutatásom fő célja végső soron az esküvőszervezés múltjának, jelenének és jövőjének bemutatása, vizsgálata volt. Kíváncsi voltam elsősorban arra, hogy van-e különbség a régmúlt magyar esküvői szokásai és a mai trendek között. A kapcsolódó szakirodalmak feldolgozása és a saját kutatásom befejezése után úgy gondolom, hogy a válasz egyértelműen igen.

A szakdolgozatom első hipotézise - mely szerint a magyar paraszti esküvő szigorú szabályrendszeren alapuló ceremónia volt, amit mára a praktikum és a rendezvényszervezés szabadsága váltott fel - úgy gondolom teljes mértékben bizonyítást nyert. Akárcsak a házasok, úgy a jegyesek között is magas arányban szerepeltek azok a válaszok, amelyek szerint a válaszadók nem tekintenek tartalmi elemként a régi hagyományokra, azok pusztán szórakoztató jelleggel jelennek meg az esküvő során. A már házasok között is már gyenge volt a hagyománytisztelet, az utóbbi körülbelül 20-25 évben a rítusok egyértelműen vesztek jelentőségükből. Természetesen a vidéki, kisebb településeken élők jobban ragaszkodtak és ragaszkodnak a tradíciókhoz, de véleményem szerint ezt inkább a helyi közösség elvárása indokolja.

A rendezvényszervezés szabadságát teljes mértékben alátámasztja azon kutatási eredmény, amely szerint a válaszadók rendkívül nagy számban jelölték meg az egyedi esküvői helyszínt. Ezt igazolta vissza a rendezvényszervezővel folytatott mélyinterjú és saját személyes tapasztalatom is, mely alapján a párok elsődleges igénye a saját egyéni elképzelésük megvalósítása. Az egyéni, különleges helyszínekkel való kapcsolat és azok ajánlása a házasulandóknak ugyanakkor véleményem szerint elengedhetetlen.

Az esküvő célja a szórakoztatás lett, nem az elbocsátás és a felnőtté válás jelképe. Az egyházi és társadalmi elfogadottságot felváltotta a barátok véleménye, a szórakoztatás, látvány és a mainstream dokumentálás vágya (videó, fotó, közösségi médiába való tartalomkészítés. Az Excellent wedding Designs egyik cikkében is bizonyíthatóan látszik, hogy a látvány mennyire fontos a mai esküvőkön, hasznos tippekkel látják el a házasulandó feleket, mind fotózás, a dekoráció, valamint a vendégek öltözködésében is. (http://excellentweddingdesigns.hu/eskuvoi-dekoracio/blog/15_kotelezo_foto_az_eskuvon, letöltés ideje: 2023.04.11.)

Az esküvői hagyományok halványodása az esküvői rítusok szórakoztató elemekké való degradálódása igazolható vissza azon válaszokból is, melyek szerint a válaszadóknak nincs kapcsolatuk a saját tájegységi szokásaikkal, azokat nem tartják vagy nem is ismerik.

Minimális eltérést mutattak a házasok a tekintetben, hogy nagyobb számban voltak azok, akik ismerték a szokásaikat vagy tartották azt. Ugyanakkor az is elmondható a kérdőív eredményei alapján, hogy a válaszadók bár nem alkalmazzák a szokásokat eredeti jelentéstartalmuk alapján azok társadalmi megítélése továbbra is tiszteletnek örvend. Ezek alapján megállapíthatjuk, hogy az egyéni igények megélése az, ami háttérbe szorítja a szokásokat, nem pedig azok megtagadása. Így inkább csak eltávolodásról beszélhetünk, nem pedig egy érték alapú döntésről, akkor amikor a házasulandók és a házasok nem alkalmazzák a rítusokat.

Másik fontos kutatási célom annak megállapítása volt, hogy a házasulandók mennyire támaszkodnak a rendezvényszervezés során az esküvőszervezők segítségére. Hipotézisem szerint a házasulandók legalább fele vesz igénybe esküvőszervezőt. A kutatási eredmények alapján ez egyáltalán nem volt visszaigazolható, a válaszadók többsége úgy gondolta, hogy az esküvő jellegéből adódóan nincs szüksége esküvőszervezőre. Ugyancsak nem alkalmaznának esküvőszervezőt azok, akik úgy gondolják, maguk is meg tudják szervezni saját esküvőjüket, akár segítséggel, akár anélkül. Az Investopedia cikke is visszaigazolja, hogy amennyiben az esküvő kicsi vagy nem túl komplex, nem bíznak meg a házasulandók esküvőszervezőt. (<https://www.investopedia.com/do-you-need-a-wedding-planner-5196748>, letöltés ideje: 2023.04.11)

A szakmai interjúk alapján az esküvői szolgáltatók többsége szerint sem szükséges esküvőszervező egy eredményes esküvő lebonyolításhoz. Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy minden szolgáltató ismeri és el tudja látni a saját szolgáltatási területén a vezetői és szervezői feladatokat, ezáltal pedig az egyes szolgáltatók. A szolgáltatók többsége azáltal, hogy ellátja a saját területén az esküvőszervezés részfeladatait képes egymás munkáját kiegészítve pótolni az esküvőszervezőt. A vőfély interjúból tudhatjuk, hogy akár vőfélyként, akár ceremóniamesterként jár is el a szolgáltató, az esetek döntő többségében a szervezéssel kapcsolatos feladatokat nagy mértékben bízzák rá a házasulandók. A másik koncepcióm pedig a komplex szolgáltatásokat nyújtó cégek technikáján alapszik, amely szerint azon szolgáltatók, akik már a szállást, a helyszínt és a cateringet is biztosítják eleve alkalmaznak esküvőszervezőt, ezáltal pedig a párok nem fordulnak külön esküvőszervezőhöz, vagy nem is tudják, hogy a cég oldaláról már eleve egy esküvőszervezővel tartják a kapcsolatot. Az esküvőszervezővel készített interjúból kiderül, hogy sokszor a helyszín bérlet miatt kerülnek kapcsolatba a párok egyéni esküvőszervezővel. Az esetek döntő többségében amikor esküvőszervező alkalmazására kerül sor az az ismeretségi körön belüli ajánlásnak köszönhető.

Azon előfelvetésem szerint, amelyben azt taglaltam, hogy a párok, akik nem vesznek igénybe esküvőszervezőt, a magasabb költségvonzattal indokolják és azzal, hogy ehhez a tevékenységhez nem szükséges különösebb szakértelem, a kérdőívek alapján visszaigazolást nyert. A válaszadók többsége mind a házasok, mind a jegyesek körében bízott saját képességeiben a szervezés tekintetében. A válaszadók 40%-a gondolta úgy, hogy az esküvőszervező alkalmazása nem férne bele anyagilag az esküvői keretbe. Az elutasítottságot egyedül az idő hiánya befolyásolná, a válaszadók körében. Az esküvőszervezővel készített interjúból tudhatjuk, hogy egy esküvőszervezői díj körülbelül 150.000-500.000.-ft között mozog attól függően, hogy az esküvő mennyire különleges vagy komplex. Átlagosan 30-50 munkaóra telik leszervezni egy esküvőt. Hogyha megvizsgáljuk a többi szolgáltató árát és azt, hogy mennyi időt tölt a párok igényeinek feltérképezésével, ez a szolgáltatói ár egyáltalán nem tűnik elrugaszkodottnak. Utólag úgy látom, hogy érdemes lett volna rákérdezni a kérdőívben arra is, hogy mekkora összeget lennének hajlandóak a párok ráfordítani egy esküvőszervező alkalmazására. Annak ellenére, hogy ez a kérdés nem került megválaszolásra okkal feltételezhetjük, hogyha minden szolgáltatóra 150.000-200.000.-ft-ot számolunk, amivel egyébként egy fényképésznél vagy virágkötőnél tisztában vannak az emberek, akkor ezt az összeget vagy sokalják a szervezés lebonyolításáért, vagy egyáltalán nincsenek is tisztában azzal, hogy mennyibe kerül valójában az esküvőszervezői szolgáltatás. A kutatási eredménnyel összhangban bennem az is megfogalmazódott, hogy egy olyan társadalmi kép mellett, ahol az esküvő a látványkeltésről szól, egy olyan szolgáltatói tevékenységért, ami nem látványos egyszerűen nem akarnak költeni, hacsak az időmegtakarítás igénye és a profizmus biztonsága nem munkál a házasulandókban.

Mindezek után elgondolkodtam azon, mi lehet mégis egy esküvőszervező sikerének záloga. Úgy gondolom, hogy az esküvőszervezői tevékenység bemutatására, az általuk kapható segítség részleteire és annak ár-érték arányos voltára mindenképpen szükség lenne. Ehhez erőteljesebb, és a szakma összefogásával megvalósuló marketing tevékenységre lenne szükség. Elképzelhetőnek találom, hogy a rendezvényszervezői feladatokat a szakma workshopokon, szakmai nyílt napokon népszerűsítse. A szakmai színvonal emelése céljából érdemes lenne szakmai folyóiratot működtetni a területen dolgozó vállalkozások számára. Úgy gondolom, hogy a pályaválasztási tanácsadásokon való szakmai előadás már korán lehetőséget kínálna a pályaválasztás előtt álló diákok számára is. A piaci trendek között a legfontosabbnak a speciális járványhelyzet által életre hívott rendezvényszervezési technikát gondolom, ami kimondottan a 2020-ban megindult világjárványra reagált, ugyanis a

fennmaradás kulcsa mindig a változóra adott gyors reagálásban rejlik. A világjárvány miatt kialakult speciális jogi helyzetek, mint például a veszélyhelyzet Magyarországon megtanított minket arra, hogy a közeljövőben is bármikor jelentkezhetnek hasonló helyzetek és most már arra is fogunk tudni gyorsan reagálni. Esküvők mindig is voltak és ezután is lesznek az embereknek igényük lesz arra, hogy ezt megosszák másokkal, annak ellenére is, hogy jogilag korlátozva van a szabad mozgás vagy a gyülekezéshez való jog. Véleményem szerint a tematizálás versenyelőnyt jelenthet egy rendezvényszervező számára ugyanis akár csak a színházi világban, a rendezvényszervezés világában is egy profin felépített helyszín felépítése és lebontása nagy mértékben növeli a szervezés időtartamát és költségeit, ezért, ha valaki tematizált esküvői helyszínt kínál, az előbb felsorolt hátrányokkal már nem kell megküzdenie. További költségcsökkentést jelenthet, ha nem bér, hanem fix állománnyal dolgozik a szervező, mert a már bejáratott szakmai személyzetnek nem kell mindent újból megtanítani, ezzel emeli a szolgáltatás minőségét, ami hosszú távon a kereslet növekedéséhez vezethet. Minden fontos szakmának köztük a rendezvényszervezői szakmának is van szakmai díja, amely a Magyarországi Rendezvényszervező és Szolgáltatók Szövetsége megrendezésében kerül átadásra minden évben. Az ilyen rangos események segítik a szakmai színvonal emelkedését és a tagokat arra ösztönzi, hogy kreatívabb ötletekkel álljanak ki a minőség megtartása mellett. Maga a MARESZ is úgy nyilatkozik, hogy a díj célja, hogy hiány pótló szakmai elismerésként felvegye a rendezvényszervezési díjat az ország szakmai díjainak palettájára. - Véleményem szerint potenciál van a rendezvényszervezői verseny gondolatában is, főleg ha sikerül mögé szponzort állítani, mint például egy kereskedelmi csatorna, aki a későbbiekben műsorként sugározná a csatornán a rendezvényt.

Számomra kedves ötlet az a szakmai törekvés, hogy egy rendezvényszervezői cég beállva egy gondolat, egy jó ügy mögé ingyen ajánlja fel a munkáját. Pl.: gyermekek világnapjára szervezett rendezvény részleteinek kidolgozása és menedzselése.

5. Összefoglalás

Szakedolgozatomhoz olyan témát választottam, ami egész életemben közel állt hozzám. A rendezvényszervezés szakmai modellje öröklődik családukban, mert már édesanyám is ezzel foglalkozott. Dolgozatom témájára azért esett a választásom, mert már gyerekkorom óta e köré a szakma köré épül minden érdeklődésem és tapasztalatom. Testközelből tapasztaltam meg milyen komplex és sokoldalú a rendezvényszervezés és azon belül is az esküvőszervezés. Dolgozatom alapja, hogy a régi esküvői kultúra merőben megváltozott az utóbbi években, napjainkban egy esküvőszervezőnek máshogy kell gondolkodnia és munkálkodnia a siker elérése érdekében.

A kapcsolódó szakirodalmak megismerése és feldolgozása után kérdőíves megkérdezés és interjúkészítés módszereivel igyekeztem bizonyítani hipotéziseimet, melyek közül hármat igazolni tudtam, egyet elvettem (1. táblázat).

1. táblázat: Hipotézisek és tézisek

Hipotézis	Eredmény	Tézis
H1: A magyar paraszti esküvő szigorú szabályrendszeren alapuló ceremónia volt, amit mára a rendezvényszervezés szabadsága váltott fel.	IGAZOLT	T1: A magyar paraszti esküvő szigorú szabályrendszeren alapuló ceremónia volt, amit mára a rendezvényszervezés szabadsága váltott fel.
H2: Napjainkban az esküvői hagyományok halványodnak és csak szórakoztató elemként jelennek meg az esküvők során	IGAZOLT	T2: Napjainkban az esküvői hagyományok halványodnak és csak szórakoztató elemként jelennek meg az esküvők során
H3: Napjainkban a házasulandók legalább fele esküvőszervezőt vesz igénybe a nagy nap lebonyolításához.	NEM IGAZOLT	T3: Az esküvőszervező alkalmazása a házasulandók körében nem éri el a 16%-ot, az e szolgáltatók legalább részben történő bevonása a szervezésbe is mindössze 11%.
H4: Azok a párok, akik nem vesznek igénybe esküvőszervezőt, a magasabb költségvonzattal indokolják és azzal, hogy ehhez a tevékenységhez nem szükséges különösebb szakértelem.	IGAZOLT	T4: A házasulandó párok jellemzően maguk szeretnék megszervezni a saját esküvőjüket, ennek oka pedig elsősorban a nem ismert anyagi költségekkel és a saját képességeikbe vetett hittel magyarázható.

Dolgozatom gyakorlati haszna, hogy rávilágított arra, hogy manapság milyen egyéni igényekkel rendelkeznek a házasodni kívánó párok, ezáltal érzékenyebben lehet a kínálati oldalnak reagálni az elvárásokra. Egy másik számomra hasznosabb konzekvencia, hogy a mai párok alapvetően nem akarnak pénzt áldozni a szervezésre, vagy nincsenek azzal tisztában, hogy valójában mennyibe kerül. Dolgozatom összegzéséhez közeledve jöttem rá mennyire hasznos lett volna megkérdezni a kérdőívben valójában mekkora összeget szánának a profi szervezőre.

A kutatási eredményektől függetlenül továbbra is fenntartom, hogy szervezésre szükség van, azonban egyrészt a szolgáltatók horizontális lefedettsége, valamint az esküvőszervező „rejtett” igénybevétele kiváltják az egyéni esküvőszervező alkalmazását.

A kérdőíves kutatás az eredmények tükrében annyival egészíteném ki, hogy részletesen kikérdezném a válaszadókat, milyen anyagi vonzattal számolnak az egyes szolgáltatások tekintetében és összességében. Azt gondolom, hogy érdemes lett volna a világjárvánnyal kapcsolatos kérdéseket is beépíteni a kérdőívbe, azonban előfordulhat, hogy az elterelte volna az eredményt az eredeti hipotézisekre keresett válaszokról. További kutatási témának szánom az esküvőszervezés pályaorientációjának kutatását, illetve fontosnak tartanám a szakma szempontjából, hogy szélesebb körrel ismertessük meg a szakma hasznosságát, akár nyíltnapok, akár nyilvános szakmai konferenciák megszervezésével.

Felhasznált irodalom

1. ALLEN, Judy (2010): A rendezvényszervezés nagykönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest
2. BALATONYI Judit (2017): A gyimesi lakodalmak. Közös kultúra és különböző identitások. Balassi Kiadó, Budapest.
http://real.mtak.hu/91761/1/Balatonyi_Gyimesi_lakodalmak.pdf
Letöltés ideje:2022.06.08.
3. BALÁZS Lajos (1994): Az én első tisztességes napom. Kriterion Kiadó, Bukarest
4. BÁLINT Sándor (1993): Lakodalmi szokások Szeged-Alsóvároson
http://acta.bibl.u-szeged.hu/19816/1/nepunk_005_036-041.pdf
Letöltés ideje:2021.05.30.
5. BIBLIA (1999) (Ford.: Károli Gáspár) Magyar Bibliatársulat, Budapest
6. BODNÁR László (2009): Lakodalmak a Kárpát-medencében. Bodnár és Társa Geográfus Bt., Budapest
7. CSÚRY Bálint (1927): Vőfélykönyv, Minerva Irodalmi és Nyomdai Műhelyintézet R.-T. (Cluj.)
8. GELENCSÉR László, LUKÁCS Zoltán: Szép napunk támadt, Népszokások Fejér megyéből
<https://mek.oszk.hu/08400/08490/pdf/szepnap2.pdf>
Letöltés ideje: 2023.04.22.
9. GYARMATI Ildikó (2001): Rendezvényszervezők kézikönyve, Athenaeum Kiadó, Budapest
10. HADNAGY János (2018): Vendéglátásszervező, vendéglős mestervizsgára felkészítő jegyzet. MKIK, Budapest
Forrás: <https://docplayer.hu/113871850-Vendeglatasszervezo-vendeglos.html>
Letöltés ideje: 2022.07.04.
11. JÁRÁSI Anikó (2004): Rendezvényszervezés. JGYF Kiadó, Szeged
12. KÜRTI László (2013): Lakodalmak, vőfélyek és vőfélykönyvek a felső-Kiskunságban in Wicker Erika-Cumania (szerk): A Kecskeméti Katona József Múzeum évkönyve, Kecskemét, 213-250.o
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BACS_cumania_26/?pg=221&layout=s
Letöltés ideje: 2021.12.06.

13. KÁPOSZTA József (2001): Rendezvényszervezés módszertana. Jegyzet. Szent István Egyetem, Gödöllő
14. GYÖRGYI Erzsébet (szerk.) (2001): Lakodalmi szokások, Mátkaság, menyegző. Planétás Kiadó, Budapest
15. MOLNÁR Csilla (2019): Az utazás és rendezvényszervezés alapjai. Egyetemi e-learning tananyag. Szent István Egyetem, Gödöllő
16. Mitev Ariel Zoltán (2019): Kutatásmódszertan a turizmusban. Akadémia Kiadó, Budapest
17. NAGY Jenő (1943): Kalotaszegi lakodalom. Erdélyi Múzeum Egyesület (magánkiadás), Kolozsvár.
<https://mek.oszk.hu/07900/07900/07900.pdf>
Letöltés ideje: 2022.04.05.
18. NÉMETH Ernő (2014): Vetettem gyöngyöt, Esküvő és lakodalom Fonyódon. (magánkiadás), Kaposvár
<https://mek.oszk.hu/18100/18148/18148.pdf>
Letöltés ideje : 2022.10.14.
19. SCHANDA Balázs (2008): A házasság intézményének védelme az alkotmányjogban. Iustum Aequum Salutare IV. 2008/3. 65–73.
<http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/20083sz/06.pdf>
Letöltés ideje : 2022.11.13.
20. SCHANDA Balázs (2008): Házasság és család az alkotmányjogban. Iustum Aequum Salutare IV., 2008/3. 49., 51. 9.
[http://jak.ppke.hu/uploads/articles/2166539/file/5_2_Hazassag_es_csalad_az_alkotm anyjogban.pdf](http://jak.ppke.hu/uploads/articles/2166539/file/5_2_Hazassag_es_csalad_az_alkotm_anyjogban.pdf)
Letöltés ideje: 2022.11.13.
21. SCHINDLER Zsuzsanna (2016): Esküvő 7 lépésben (Jade Esküvő Kft. saját szerveztésében Budapest)
<https://docplayer.hu/230360116-7-lepesben-schindler-zsuzsanna-avagy-hogyan-valtsd-valora-gyermekkor-almaidat-es-legy-a-vendege-sajat-eskuvodnek-irta.html>,
Letöltés ideje : 2023.04.22.
22. SZABÓ András Péter (2010): Menyegzőtől menyegzőig, Századok 2010/5. szám. 1027-1083 o.
<http://real.mtak.hu/18983/1/menyegzoe.pdf>
Letöltés ideje: 2023.01.14.

23. SZENTIVÁNY ZSÓKA (2015): Gyermekmennyasszonyok a muzulmán világban. JURA A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tudományos lapja 21. évfolyam 2015. 2. szám 243-256.o.
https://jura.ajk.pte.hu/JURA_2015_2.pdf
 Letöltés ideje: 2023.04.22
24. SZÉKELY Melinda (2018): A magyar lakodalom változása Ördöngösfüzesen (1930–2017). Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár.
<https://docplayer.hu/38051158-Lakodalmak-vofelyek-es-vofelykonyvek-a-felso-kiskunsagban-1.html>
 Letöltés ideje: 2021.12.07.
25. TÓTH Andor (2015): Vőfélykönyvek és vőfélyversek a 19. században. Herman Ottó Múzeum, Miskolc
https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_BAZE_Om_22/?pg=9&layout=s
 Letöltés ideje: 2023.04.22.
26. VARGA Péter (2017): Rendezvénybiblia. Magánkiadás, Budapest
27. VERES Gabriella (2012): Rendezvényszervezés jegyzet. Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza
http://www.nyf.hu/ugyvitel/sites/www.nyf.hu.ugyvitel/files/Tananyag/Veres%20Gabriella_Rendezv%C3%A9nyszervez%C3%A9s%20jegyzet.pdf
 Letöltés ideje: 2022.07.28.
28. WALDMANN József (1957): Tápai Lagzi. Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, Szeged
http://epa.oszk.hu/01600/01609/00002/pdf/MFME_EPA01609_1957_151-164.pdf
 Letöltés ideje: 2022.02.12.

Statisztikai adatok:

1. KSH: A házasságkötési magatartás változásának demográfiai jellemzői
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/hazassagkotes.pdf>
2. KSH: Házasságok mérlege 1980-2020 között:
http://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0021.html
3. KSH: Házasságkötések és válások
https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0015.html

Online források

1. *Míg régen kiváltságnak számított, mára egyre többen bíznak meg evőszervezőt.*
<https://secretstories.hu/interjuk/eskuvoszervezo-budapest-deri-annamaria-landesz-katalin-interju/>
Letöltés ideje: 2020.07.07.
2. *Ezek az esküvői tortarendek hódítanak 2021-ben*
<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/gasztro/eskuvoi-tortatrendek-2021/>
Letöltés ideje: 2022.07.04.
3. *BALATONYI Judit: Házasságkötések / házasságtervezés a Covid-19 idején Struktúra, ágencia és személyes döntéshozás*
http://real.mtak.hu/152938/1/2021_1_01.pdf
Letöltés ideje: 2023.04.10
4. *esküvő.online*
<https://www.eskuvo.online/eskuvoi-cikkek/tokeletes-eskuvo-otthon>
Letöltés ideje: 2020.07.07
5. *FODOR Adél: A legfrissebb esküvői virágcsokor trendek 2022-re.*
<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/dekoracio/eskuvoi-viragcsokor-trendek-2022/>
Letöltés ideje: 2022. április 12.
6. FORCIER, Melony: How Many Wedding Dresses Should You Try On? Here's Everything You Need to Know.
<https://www.brides.com/how-many-wedding-dresses-should-brides-try-on-5221481>
Letöltés ideje: 2022.07.04
7. GRUBER Andi: Csupazöld esküvő gesztenyefák árnyékában:
<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/dekoracio/csupazold-eskuvoi-dekor/>
Letöltés ideje: 2022.07.04
8. HARRIS, Cressie: <https://www.brides.com/story/earth-day-eco-friendly-wedding-ideas>
Letöltés ideje: 2023.04.22
9. HELMECZI Zoltán, *Totálisan átalakul az esküvőszervezés*
https://mandiner.hu/cikk/20230207_totalisan_atalakult_a_hazai_eskuvoszervezes_meg_most_sem_keso_teto_ala_hozni_egy_idei_lagzit
Letöltés ideje: 2023.04.10

10. MACKEY Jaimie: Should You Have a Band or a DJ at Your Reception?
<https://www.brides.com/story/quiz-should-you-have-a-band-or-a-dj-at-your-reception>
Letöltés ideje: 2020.07.07
11. RODRIGUESZ, Pamela: Do You Need a Wedding Planner?
<https://www.investopedia.com/do-you-need-a-wedding-planner-5196748>;
Letöltés ideje: 2023.04.11
12. SKLADANY, Joey: 3 Flowers to Avoid on Your Wedding Day, According to a Florist
<https://www.brides.com/flowers-to-avoid-wedding-according-to-florist-5224151>
Letöltés ideje: 2020.07.07.
13. SZEITL Mónika: Interjú Halász Éva tervezővel.
<https://www.life.hu/eletmod/20210528-a-2021es-eskuvoitrend-turelmes-interju-halasz-eva-tervezovel.html>
Letöltés ideje: 2020.07.07
14. SZIKSZAI-DECSI Anna: Esküvői zenekar-árak, előnyök, tudnivalók
<https://habosbabos.hu/zene/eskuvoitrend-turelmes-interju-halasz-eva-tervezovel.html>
Letöltés ideje: 2020.07.07
15. TÓTH Bea: Németh Attila interjú. <https://www.noklapja.hu/aktualis/2020/07/31/nemeth-attila-viragkoto-muvesz-interju/>
Letöltés ideje: 2020.07.07
16. www.excellentweddingdesigns.hu
<http://excellentweddingdesigns.hu/eskuvoitrend-turelmes-interju-halasz-eva-tervezovel.html>
Letöltés ideje: 2023.04.11.
17. Útmutató menyasszonyi csokor választáshoz
<https://bagolyvarfogado.hu/menyasszonyi-csokor/>
Letöltés ideje: 2020.07.07
18. Hagományos és modern lakodalmi süti repertoárja 55 recepttel
<https://bagolyvarfogado.hu/lakodalmi-sutik/>
Letöltés ideje: 2020.07.07

Mit nyújthat egy ceremóniamester? Most első kézből megtudhatod!

<https://eskuvotippek.hu/blog/interju-mit-nyujthat-egy-ceremoniamester-most-első-kezből-megtudhatod>

Letöltés ideje: 2020.07.07

A nagy menyasszonykönyv

<https://docplayer.hu/1829129-A-nagy-menyasszony-konyv-eskuvoimagazin-hu.html>

Letöltés ideje:2022.06.05.

19. Esküvői torta hagyománya

<http://noipont.hu/az-eskuvoi-torta-hagyomanya/>

Letöltés ideje: 2020.07.07

20. 2022 menyasszonyi ruhatrendek

<https://www.organzaszalon.hu/blog/2022-menyasszonyi-ruha-trendek>.

Letöltési idő: 2022.07.04

21. Esküvői virágcsokor trendek

<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/dekoracio/eskuvoi-viragcsokor-trendek-2022/>

Letöltés ideje: 2020.07.07

22. Tájégségek szín kavalkádja, Ilyen volt A menyasszonyi ruha régen

<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/divat/menyasszonyi-ruha-regen/>

Letöltés ideje: 2020.07.07

23. Ezek az esküvői tortatrendek hódítanak 2021-ben

<https://secretstories.hu/eskuvoi-inspiraciok/gasztro/eskuvoi-tortatrendek-2021/>

Letöltés ideje: 2020.07.07

24. Mi alapján válasszuk ki az étkezi módot az esküvőnkre?

https://vighadalom.hu/otletborze/cikkek/mi_alapjan_valasszuk_ki_az_etkezesi_modot_az_eskuvonkre

Letöltés ideje: 2022.07.05.

25. 22/1992. (IV. 10.) AB határozat

<https://njt.hu/jogszabaly/1992-22-30-75>

Letöltés ideje: 2023.04.21.

Melléletek

1. számú melléklet

A rendezvények csoportosítása

Szervezés célja	<ul style="list-style-type: none"> • hagyományteremtés • hagyományörzés • ismertség kialakítása/erősítése • imázs teremtés/erősítés • szórakoztatás és élményszerzés • közösség építés és erősítés • oktatás, ismeretterjesztés • értékesítés, profitszerzés • kapcsolatteremtés/erősítés
Szervezés szintje	<ul style="list-style-type: none"> • egyszerű, családi • vállalati, intézményi • állami szintű • megarendezvények
Rendezvény tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • tudományos rendezvények (<i>kongresszusok, tudományos konferenciák, szemináriumok, tanácskozások, továbbképzések, tréningek</i>) • üzleti rendezvények (<i>üzleti konferencia, találkozó, értekezlet, tréning, motivációs rendezvény, workshop, kiállítás és vásár, termékbemutató</i>) • speciális, egyedi igényekre szabott rendezvényeket (<i>sajtókonferencia, incentive programok, speciális szabadidős programok, turisztikai rendezvények, versenyek stb.</i>)
Jellege	<ul style="list-style-type: none"> • művészeti, • tudományos, • közművelődési, • társadalmi, • politikai, • egyházi, • sport, • egyéb és a fentiek keverékéből a • komplex rendezvények
Helyszín	<ul style="list-style-type: none"> • zárt térben zajló • szabadtéri • kombinált (részben zárt-, részben szabadtéri) • egy helyszínes

	<ul style="list-style-type: none"> • több helyszínes
Időtartam	<ul style="list-style-type: none"> • néhány órás • egy napos- több napot • több napos • több héten át tartó
Periodicitás	<ul style="list-style-type: none"> • egyszeri • visszatérő • rendszeres
Hatókör	<ul style="list-style-type: none"> • világrendezvény • kontinenst érintő rendezvény • országos rendezvény • regionális rendezvény • helyi rendezvény
Kezdeményezés eredete	<ul style="list-style-type: none"> • a kandidált rendezvények • az adaptált rendezvények • az innovált rendezvényeket • konvencionális rendezvénynek

Forrás: Molnár (2019) alapján, saját szerkesztés

Allen esküvői stílus tipológiája

Hagyományos (csokordobás, menyasszonyrablás, régi babonák felelevenítésére alapozott rendezvény)
Klasszikus (Részben régi szokásokat megtartó rendezvény, amely konzolidált formában hagyományos esküvői szokásokat sorakoztat fel)
Modern (A rendezvény merész színekkel és formákkal, extravagáns helyszínnel operál. Jellemzően hagyományostól eltérő anyagokat, -papírdekoráció például- és szokatlan ötleteket valósít meg),
Vidéki (A rendezvény természet közeli, természetes jegyeket hordoz, megőrizve a természet és az ember kapcsolatát. A vidéki esküvő jegyei közé befér az adott tájegység szokásainak felvonultatása is.)
Kulturális (Ez egy tematikus esküvő, amelynek központjában a nemzetiségi szokások megtartása áll.)
Formálisan elegáns (Az etikettnek megfelelő rendezvény, amely megköveteli a makulátlan megjelenést, pontosságot és a dress-code alkalmazását.)
Laza elegáns (Ez a rendezvény típust a nyugodt, csendes környezet, szolgáltatókban való megbízás, feszengés mentesség jellemzi.)
Romantikus (A pár kapcsolatára koncentráló; videók –fotók közös történetek elmesélése, egységet kifejező cselekmények: közös galambroptetés pl.)
Vicces (Ez a rendezvény közvetlen hangvételű, humoros közös fotózás, humoros beszédek, felszólalások jellemzik.)
Bensőséges (A rendezvényre jellemző a kevés meghívott, a családi légkör megtartása érdekében, és a meghitt, párhoz valahogy kapcsolódó helyszín választás.)
Természet közeli („zöld” -rendezvény) (Ez a rendezvény típus a legfiatalabb a felsorolásban, ugyanis a mai rohanó világban a természethez való visszatalálás a célja, a környezettudatosság megtartásával.)
Tematikus (A rendezvény egy sajátosság köré épül, amelynek minden eleme visszautal a központi témára)
Az évszakhhoz illő (A rendezvényen az évszak színei, ízei és illatai uralkodnak)
Tengerparti (Jellemzően természetes anyagokat használó, világos színhatású esküvő, virágokkal és laza etikettel és rugalmas eseménysorozattal.)
Sportos (Tekinthetünk rá úgy is, mint a tematikus esküvő egy elkülönült alfajára. Ezt a rendezvényt a laza megjelenés és a lendületes eseménysorozatok jellemzik.)

Forrás: Allen, J. (2010), saját szerkesztés

Kérdőív

Kedves Válaszadó!

Ennek a kérdőívnek a célja, hogy válasz kapjunk arra, hogy Ön hogyan képzei, illetve, ha már házas hogyan szervezte, tartotta meg az esküvőjét. Mi az, aminek személyes elképzelései vagy szokás, hagyománytisztelet alapján jelentősége volt, vagy lesz az eseményen és ennek megvalósításához miben és kitől kér/kért segítséget. A kérdőív megválaszolása önkéntes és anonim, a válaszadás kb.10 percet vesz igénybe.

Előre is nagyon köszönöm, hogy kitöltésével segíti a munkámat, mely most még szakdolgozatom elkészítéséhez kapcsolódik, de reményeim szerint rövidesen már, mint esküvő szervező hasznosíthatok.

Kelemen Alíz

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem, Turizmus-vendéglátás alapszak

E-mail: kelcsyliza@gmail.com

1. Az ön neme:

- Nő
- Férfi

2. Életkora:

- 16-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 55 felett

3. Lakóhelyének típusa:

- főváros
- megyeszékhely/nagyváros
- város
- kisváros
- község
- falu
- külföld, és pedig:.....

4. Az ön családi állapota:

- házas
- elvált
- hajadon/nőtlen

Házasság és elvált választásoknak

5. Melyik évben volt az ön esküvője?.....

6. Hány vendég vett részt az esküvőjén?

- 1-50 fő
- 51-100 fő
- 101-150 fő
- több, mint 150 fő

7. Milyen jellegű volt az esküvője?

- Hagyományos (az esküvő helye szerinti szokásokon, hagyományokon alapult)
- Klasszikus (kikérés, szülő köszöntés, csokordobás, tánc és játékok)
- Modern (extravagáns, dizájner)
- Vidékiek (a hagyományos és klasszikus esküvő keveréke)
- Kulturális (adott népcsoport kultúrájának megfelelő)
- Formálisan elegáns (szigorú dress code, protokolláris jellegű rendezvény)
- Laza elegáns (kevésbé szigorú dress code, feszteljes hangulatú)
- Romantikus (pár bensőséges kapcsolatát kihangsúlyozó)
- Vicces (laza, baráti esemény)
- Bensőséges (kis csoportos, családi esemény)
- Tematikus (egy téma köré épülő esemény pl:.....)
- Az évszakhoz illő
- Tengerparti/Vízparti
- Sportos
- egyéb:.....

8. Volt egyházi esküvője is?

- igen
- nem

9. Hol volt a lakodalom?

- otthon
- kúriában, kastélyban
- szállodában
- valamilyen vendéglátóhelyen
- rendezvény központban
- különleges helyszínen, és pedig.....

10. Ki szervezte az esküvőt?

- saját magunk szerveztük
- család, rokonok vagy barátok, ismerősök szervezték
- profi esküvőszervezőnk volt az esküvő teljes egészére
- néhány dolgot profi esküvőszervezőre bízunk

11. Ha nem vett igénybe profi esküvőszervezőt, ennek mi volt az oka? (Több válasz is megjelölhető)

- anyagi megfontolásból, mert többbe került volna
- volt olyan a környezetemben, aki segített és értett is a szervezéshez
- nem igazán tudtam, hogy mi a feladata egy esküvőszervezőnek
- mert úgy gondoltam, ha saját magam szervezem, biztos minden úgy lesz, ahogy elképzeltem
- nem érzem szükségét az esküvő jellegéből fakadóan egy esküvőszervező alkalmazásának
- mert nem hallottam sok jót az esküvőszervező által szervezett esküvőkről
- egyéb, és pedig:.....

12. Ha alkalmazott esküvőszervezőt, miért döntött így (Több válasz is megjelölhető)

- mert nem fért bele az időmbe a szervezés
- mert nem rendelkezttem kellő ismerettel a szervezéshez
- mert nem tudtam, kivel és mennyiért érdemes dolgoztatni az esküvőn és a szervező igénybevételét anyagilag tartottam jobb megoldásnak
- mert korábban már volt személyes jó tapasztalatom
- egyéb:.....

13. Mely szolgáltatókat vette igénybe az esküvőjén! (Több válasz is megjelölhető)

- anyakönyvvezető az esküvő helyszínén (nem a házasságkötő teremben)
- esküvői ruhakölcsönző
- virágkötő
- autókölcsönző
- vendéglátó szolgáltató
- szállás szolgáltató
- vőfély
- ceremóniamester
- pirotechnikus
- nyomda (meghívók, ültetőkártyák stb.)
- fotós, videós

14. Igazak-e az alábbi állítások az ön esküvőjére, illetve házasságkötési szándékára?

	teljes mértékben igaz	inkább igaz	inkább nem igaz	egyáltalán nem igaz
Fontos volt, hogy kapcsolatunkat jogilag is realizáljuk (biztonság).				
A család ragaszkodott az esküvőhöz.				
Fontos volt számunkra, hogy az egyház is legalizálja a kapcsolatunkat.				
Egy jó bulinak szántuk az esküvőnket				

Anyagi okokból döntöttünk így.				
Egyéb, és pedig				

15. Az esküvő célja a régmúltban a fiatalok rituális elbocsátása volt a szülői háztól. Mit jelentett önnek az esküvő ceremóniája? Kérem, írja le azt a 3 szót, ami először eszébe jutott a kérdést olvasva!

.....

16. A felsorolt hagyományos magyar esküvői szokások közül melyiket tartották házaságkötésük alkalmából és a lakodalom során? (Több válasz is megjelölhető, kötelező válaszadás nincs)

- menyasszony kikérése
- szülő köszöntés
- csokordobás
- menyasszony rablás
- kásapénz gyűjtés
- eladó a menyasszony (menyasszonytánc)
- fehér menyasszonyi ruha, fátyol
- piros menyecskeruha éjfélkor
- „valami régi, valami új, valami kölcsön és valami kék” szokása
- virágok jelentése alapján történő csokor készítés
- vőfély botjának díszítése
- kisműfély- nagyvőfély alkalmazása
- ifjú pár útjának eltorlaszolása
- esküvő előtti napon külön alvás
- vőlegény házánál a huszka eljárása
- tojáskérés
- siratás
- lakodalmas fa állítása
- ifjú pár nászszobába kísérése
- kútba dobás
- egyéb:.....

17. Milyen napon volt az ön esküvője?

- hétfő-csütörtök
- péntek- szombat
- vasárnap
- kimondottan egy bizonyos dátumhoz ragaszkodtunk

18. Volt-e valamilyen kifejezett vágya/igénye az esküvővel kapcsolatban, ami különös fontossággal bírt? (pl: a tortadész két nyuszi legyen, mert nyuszinak szólítjuk egymást; 26-án legyen az esküvő, mert az az évfordulónk stb)

Kérem, röviden fejtse ki válaszát!

.....

19. **Mi az ön véleménye az esküvőhöz kapcsolódó hagyományokról, szokásokról?**
- nagyon fontosak, mi magunk is tartottuk azokat
 - néhányat mi is alkalmazunk, de inkább csak hogy szórakoztassuk a násznépet és magunkat
 - nem igazán érdekelnek, babona az egész
 - egyéb:.....
20. **Házasságkötésekor ismerte-e, tartották-e saját tájegysége/népcsoportja esküvői szokásait?**
- ismertem és tartottuk
 - ismertük, de csak részben tartottuk
 - ismertük, de nem tartottuk
 - nem ismertük
21. **Ha most házasodna, változtatna bármit a korábbi esküvőjéhez/lakodalmához képest?**
- nem változtatnék semmin
 - igen, és pedig:.....

Interjúk az esküvői szolgáltatókkal

Esküvői fényképész (35 éves, nő, Budapest)

Mióta foglalkozol fényképezéssel?

2014.óta dolgozom fényképészként.

Hogy kerültél kapcsolatba a szakmáddal?

Kommunikációs szakra jártam és az egyik csoporttársam anyukája, aki akkor már elismert fényképész volt, látott bennem fantáziát. Mivel a diplomámmal dolgozhatok a szakmában, kiképeztek számlaképes fényképésszé. Önállóan 2015 óta dolgozom.

Mit szeretsz a legjobban a szakmádban?

Látni és megörökíteni a párok boldogságát és nem elhanyagolható a jövedelem sem.

Mennyibe kerül a szolgáltatás?

Kb. 160 ezer egy esküvő, ezért 12 óra rendelkezésre állást vállalok és szám szerint 800 utómunkázott képet.

Mi az, amit kihívásnak tekintesz a munkádban?

A szuper különleges helyszínek: kőbányai pincerendszer, kelenföldi hőerőmű, vadászgép park és még sorolhatnám.

Ezek a helyszínek mitől válnak kihívássá a számodra?

Nagyon furcsa körülmények között kell jó minőségű képeket produkálni. Nehéz vázbeállításokkal, gyakran fény nélkül kell fotózni. Úgy meg azért nehéz. Külső helyszínnél figyelni kell az időt, nehogy elázzon a jegyepár és a felszerelés. Olyan helyeken, ahova engedéllyel lehet csak belépni, ügyintézési procedúra szükséges. Ha csúcs időszakban közkedvelt helyen fotózunk, akkor pedig gyorsan kell dolgozni, mert mások is jönnek a helyszínre fotózni. Vannak megszokott beállításaim, amiket már kitapasztaltam, de a fényviszonyok és a képek hangulata miatt azért állítani kell a vázat.

Dolgoztál már esküvőszervezővel gondolom, mik a tapasztalataid?

Én azt tapasztaltam, hogy különösebben nem érdekli őket a munkájuk. Forgatókönyvet ritkán küldenek, leegyeztetnek velünk az elején és utána hagyják a dolgokat úgy folyni, ahogy maguktól is mennének. Kevés jó esküvőszervezővel találkoztam. Akik jók, azok valóban szerveznek. Mindenkinek megküldik, hogy kinek mit kell elvégezni. Irányítanak és jelen vannak. Általában a jegyepár maga intézi a fotóást, ezért a kolléga már sokszor adott, mire az esküvőszervező odáig jut, hogy keressen fotóást vagy én ajánlom. Én nagyon sokszor

feleslegesnek tartom az esküvőszervezőt, mert nem végeznek valós tevékenységet a rendezvény során.

Hány esküvőn dolgoztál már?

Körülbelül 15 esküvőre megyek el évente, ez az, amit nyugodt szakmai lelkiismerettel el merek vállalni. Ez az elmúlt 7 évben összesen 90-95 esküvőt jelenthet.

Május- augusztus- szeptember csúcs szezon a július- június erős, de nem vészes. Az eskük legkedveltebb napja a szombat. Gyakori jelenség, hogy fél évre előre tudom, mikor hol leszek, annyi rendezvényem van.

Milyen eszközökkel dolgozol?

2 darab full frames vázám van és több objektívem. Kell egy portré objektív, teleobjektív és fix objektívem is van. Állvány kell a csoportképekhez, derítő és vaku kell a fény erőssége vagy hiánya miatt. Ez késő este jól jön. Nagyon sok kelléket cipelek magammal, ami több helyszínes esküvőknél, akár 6-10 kg folyamatos mozgását jelenti.

Mennyire kell vagy lehet felkészülni egy esküvőre?

Ha a határidők engedik, bármikor el tudok menni, fényképezni. Ennél a szakmánál vannak kötöttségek, de a rugalmasság nem árt. Felkészülni csak abból tudsz, hogy kb. mi a koncepció és a helyszín, ebből már lehet tudni, milyen beállításokat alkalmazol vagy, hogy melyik objektívedet vidd. De az éppen aktuális körülményekhez kell igazodni.

Szerinted, milyen képességek kellene ahhoz, hogy jó esküvői fényképész legyél?

Elhivatottnak kell lenni, türelmesnek, rugalmasnak, és ügyfélközpontúnak, fontos a jó kommunikációs készség. Kreatív látásmód, pontosság, pszichológiai ismeretek és tisztességes megjelenés mind nagyon fontosak. számírástechnikai ismeret kell az utómunkák elvégzéséhez. Mindennél fontosabb a jó marketing, sokan vagyunk a szakmában. Nagyon sokan vállalnak úgy fotózást, hogy se tapasztalat se szakmai végzettség nincs.

Mit gondolsz, milyen kompetenciákkal kell rendelkezni egy esküvőszervezőnek?

Kiváló kommunikáció és szervezési készség, tettekéészség és akarjon dolgozni. Egy esküvő, ha minden résztvevő tudja a dolgát, minden megy magától, a rendezvény így vagy úgy le fog zajlani, de ők pont azért vannak, hogy minden a lehető legjobban menjen. Ebben a szakmában fontos a nagy kapcsolati tőke. Nagyon sokszor volt, hogy nekem kellett megoldani egy feladatot, mert a rendezvénysszervező nem volt ott. Pl.: egy olasz magyar esküvőn a rendezvénysszervező, aki egyben a tolmács is volt, úgy becsípett, hogy én fordítottam.

Szertartásvezető (45 éves, nő, Budapest)

Mióta vagy a szakmában?

Csak néhány éve dolgozom benne, de a covid miatt nagyon nehéz volt az utóbbi időszak.

Honnan szokott érkezni a felkérés? A párok keresnek meg vagy az esküvőszervező?

Zömmel ismerősök keresnek, ajánlások útján dolgozom.

Hogy kerültél kapcsolatba a szakmáddal?

Tavaly februárban volt az esküvőm, akkor gondolkodtam el rajta, ahogy én ezt szeretném csinálni. Ez egy két hónapos képzésem, ami után oklevelet kapunk, a TEÁOR besorolás szerint amatőr eladó művészeti tevékenységet végzünk. A szertartásvezetés tulajdonképpen egy színház. Csak akkor veheted igénybe ezt a szolgáltatást, ha megvan az anyakönyv vezető előtti eskü. Akárhányszor dolgozom, el kell mondanom, hogy ez nem hivatalos esemény, jogot nem keletkeztet.

Mi a feladatod tulajdonképpen?

A szertartásvezető feladata csak maga a szertartás levezetése, egy órával előbb érkezünk, felkészülünk a levezénylésre, de amint lement a szertartás a vezető elmegy.

Miért döntenek a párok a szertartásvezető mellett?

Azok, akiknek az anyakönyv vezető irodájában történt az eskütétel, gyakran vágynak valami pluszra. Az anyakönyvvezetői tevékenység kötött, mi oda megyünk és úgy szervezzük le az egész ceremóniát, ahogy a pár óhajtja.

Mire van szükség ahhoz, hogy jó legyél ebben a szakmában?

Jó kommunikációs képesség, határozott, de kedves fellépés, megjelenés és a legfontosabb kiváló retorikai érzék. Ha ügyes vagy, a párok ajánlani fognak.

Hogy épül el a munkafolyamat?

Megbeszéljük a párral, hogy mit szeretnének, van egy kérdőívem és utána beszéljük át azokat a témákat, amiktől igazán személyessé válik a ceremónia.

Mit szeretsz a szakmádban?

Jó érzés, hogy mindig ilyen boldogság vesz körül. Olyan jó állandóan boldog emberek között lenni.

Mennyibe kerül a szolgáltatás?

Fix áron dolgozom. 50-60 ezer forint, amit el lehet kérni. Nagyon telített a szakma, újat egyedül kitalálni, nagyon nehéz.

Mik a legextrémebb ünnepi pillanatok, amiket kértek?

Az állat röptetés, mindig rizikós. A madarak kellemetlen pillanatok is tudnak okozni a násznépnek, ha repülés közben piszkítanak. A legextrémebb azonban a pillangó röptetés

volt. A lepkék 15 fok alatt nem aktívak, ezért hűtőben tárolják őket a nagy pillanatig. Ha rossz idő van, akkor a ceremónia alatt sem akarnak majd repülni. Ha nem repülnek az állatok, az baljós hangulatú. Kellemetlen lesz utána a hangulat

Az esküvő előtt mennyivel keresnek meg?

Nagyon változó, valaki két héttel előtte, van, aki már egy évvel a nagy nap előtt lefixálja az időpontját. Ez egy öngerjesztő folyamat. Manapság a csevegőkben sok ötletet tudnak cserélni az arák, de ha valaki azt írja, hogy 2023 lesz az esküvője és a Hiltont már le is foglalta, a többi ara megijedhet, hogy ő még sehol sem tart, és egyre irreálisabb időpontokat és egyre több szervezést igénylő feladatokat találnak ki.

Hány alkalom szükséges a párral, hogy fel tudj készülni a beszédedre?

Általában kétszer találkozom a párral. Utána telefonon tartjuk a kapcsolatot. Ha van valami telefonon egyeztetünk.

Mi a menetrended az esküvő napján?

Már előtte az ember felkészül, hiszen a megjelenés fontos. Elmész fodrászhoz, műkörmöshöz, kiválasztod a megfelelő öltözetet. Az esküvő napján a szertartás előtt egy órával érkezünk a helyszínre, elkészülök, leellenőrizzük az eszközöket: mikrofon, emléklap, gyűrűk stb. Ez után elpróbálok a beszédet, majd kezdődhet a ceremónia.

Mi hangzik el ilyenkor?

Köszöntés, pár bemutatása. Például elmeséled, hogyan ismerkedtek meg. Közös életükről beszélünk, a fontosabb dátumokat megemlítjük, azonban arra is figyelni kell, és ezt mindig elmondom nekik is, hogy csak olyat írjanak vagy mondjanak, ami nagy nyilvánosság előtt is elhangozhat kellemetlenség nélkül. Ez után következik az eskü, a szülő köszöntés és végül az ifjú pár köszöntése és a befejező sorok. A szertartás során aláírják az emléklapot, majd gyűrűt cserélnek, ezért minden pontosan olyan, mintha az anyakönyvvezető előtt csinálnák. Az egész tevékenység maximum két órát vesz igénybe.

Mit gondolsz, mi kell ahhoz, hogy valaki jó esküvőszervező legyen?

Kapcsolati tőke és jó szervező képesség. Ez a munka összetett. Mindent te szervezel és beszélsz le, képen kell lenni és nagyon nehéz pályakezdőként elkezdni. Szerintem önállóként csak úgy tudsz érvényesülni, ha valaki mellett lehetőséged volt beletanulni és kapcsolatokat kiépíteni. Ez egy nehéz szakma, én azért lettem szertartásvezető, mert ezt egyszerűbb elkezdni. Nagy felelősség és a munkájuk sok stresszel jár.

Catering szolgáltató, pincér (40 éves, férfi, Budapest)

Mióta dolgozol pincér koordinátorként?

22 éve dolgozom a vendéglátásban. Sokáig pincér voltam, most koordinálom őket.

Mikor kapjátok meg a rendeléseket?

Ha cég szervezi az esküvőt, egy héttel előtte tudjuk, meg hány főt kell küldenünk.

Kaptok forgatókönyvet az eseményről?

Nekünk nem adnak forgatókönyvet, arra a bankett vezetőnek van elsősorban szüksége. Ő vezényli le az egész estét. Alá tartoznak a pincérek és ő tartja a konyhával, a ceremóniamesterrel vagy a rendezvényszervezővel a kapcsolatot.

Hány pincér szükséges egy 100 fős esküvő gördülőkegy levezényléséhez?

Az, az esküvő jellegétől függ. Nem mindegy a munka szempontjából, hogy tál szervizes, tányérszervizes, vagy büfé jellegű lesz-e az esküvő. Egy tányérszervizes esküvőhöz 2 pultos és 8 pincér kell. A főasztalhoz külön pincér kell, ezért a felszolgálat a vendégek között 7 pincér végzi. A pultba mindig két ember kell, mert ha fel kell tölteni valamiből, egy ember kiesik, amíg az előkészítőben pakol. Az asztalok általában 8-12 főre vannak terítve, plusz szolgáltatók asztala és az ifjú páré. 1 pincér 2-3 asztalra tud úgy odafigyelni, hogy ott minden időben és rendben menjen. Általában van egy ember, aki csak az előkészítőben dolgozik. A leszedett tányérokot rekeszekbe pakolja, az ételmaradékot kidobja, és rendet tesz a következő fogás kitálalásáig. Amikor a pincérek nem tálalnak vagy leszednek, akkor kínálnak; vizet, bort pezsgőt, rövidet. Ha minden fogás lement, az este hátralévő részével asztalszerviz van és pohárszedés, rendrakás. Az este közepétől azok a pincérek, akikre nincs szükség, evőeszközt, poharat törölgetnek, visszatöltenek. Ahhoz, hogy folyamatosan minden rendelkezésre álljon a pultban, és rend legyen a rendezvény helyszínén folyamatos munka megy a háttérben.

Sokszor dolgoztál már esküvőszervezőkkel, mik a tapasztalataid? Mennyire lehet velük együttműködni?

Őszintén szólva, ha ott vannak, sokszor tapasztalom a problémamegoldás hiányát. Ha bármi nem úgy működik, ahogy azt ők megszervezték vagy elképzelték, akkor nem mindig tudnak gyorsan reagálni és jól. Általában ilyenkor keresnek valakit, aki segíteni tud nekik, és azért nem szokott gond lenni, mert mindenki tudja mi a dolga. Ha több alkalommal dolgoztál már esküvőn, akkor tudod, hogy melyik lépés után mi jön. Például, ha kifogy a pár által kedvelt rövid, mert mindent megittak, akkor a bankett vezető készletről ajánlhat mást vagy ha van nekik raktáron, csak külön felszámolják a párnak, legvégső esetben valaki elmegy a nagykerbe vásárolni. A ceremónia mester vagy vőfély sokat segít, mert ő a kapcsolat a

násznép, az ifjú pár és a szolgáltatók között. Ez lenne egyébként az esküvőszervező feladata is.

Mit gondolsz, milyen képességek kellenek ahhoz, hogy valaki jó esküvőszervező legyen?

Kommunikáció képesség, rugalmasság. Szociális és vendéglátó ipari tapasztalat. A legtöbben nem értik, hogy működik a vendéglátás. Nem tudja, mikor kell felszolgálni, nem tudja, mit hogyan kell tárolni. Nincs rálátása arra, hogy a többi részfeladat, hogy működik.

Tudnál példát mondani?

Egy prominens esküvőn én szolgáltam ki az ifjú párt. Fontos tudni, hogy az esküvő a párért van alapvetően. Az ő asztalukhoz igazodik a többi asztal tálalási és leszedési rendje. Ha a pár nem fejezte be az étkezést, hiába kész a többi asztal, a párt meg kell várni. Ez szabály. Az esküvőszervező megkért, hogy a befolyásos örömapa kiszolgálását végezzem el, és nem értette, hogy miért mondok rá nemet. Bármilyen fontos egyébként az életben egy vendég, az este akkor is az ifjú párról fog szólni.

A másik nagyon gyakori eset, hogy nem értik miért csúszik a szervírozás. Ha a konyha nem hideget tálal, akkor meg kell várni, hogy a fogás elkészüljön, ahhoz idő kell. Ha a násznép korábban ér a rendezvény helyszínére és előbb kezd el fogyasztani, akkor több időt töltenek étkezéssel és italozással, mint amennyi időre ki lett számolva az italcsomag és borul a forgatókönyv. Gyakori hiba, hogy spórolásból alul rendelik a személyzetet vagy a catering cég valamit lefelejt, esetleg elfelejtik, hogy csomagolás mindig van, és a szervező nem rendeli be a csomagoló anyagot. Ezekben a hibákban csak úgy lehet túllendülni, ha van B terv vagy az ember rögtönöz, amihez felkészültség, tudás és rutin is kell.

Pincért rendelni költséges dolog?

Egy pincér órábéra 4000 forint körül mozog a kölcsönző cégtől is függően. Ez egy 100 fős esküvő, 8 pincér, 12 óra esteében körülbelül 96.000 forint. Ha kevesebb fővel dolgozunk, nem biztos, hogy olcsóbban jövünk ki, hiszen, ha kevesebben vannak a "pályán", a kiszolgálás lassabb lesz, az esemény minősége romlik és kevesebb embernek több időbe telik a háttérmunka elvégzése is.

Zárásképpen, mondd el kérlek, szerinted milyen képességekkel bír egy jó a pincér?

Kommunikáció és alázat. Szakmai felkészültség. Mi kontaktálunk közvetlenül a násznéppel és ami felelősségünk is, hogy jól érezzék magukat. Ez egy gyönyörű szakma, a vendég tiszteletén az etikett ismeretén kívül szükség van alapanyag ismeretre és mérhetetlen mennyiségű türelemre és rugalmasságra.

Ceremónia mester, Vőfély (35 éves férfi, Budapest)

Köszönöm, hogy elfogadtad az interjú felkérést, tudom, hogy most sok dolgod van.

Igen, most főleg a családomra koncentrálok.

Mióta vagy a szakmában és hogy csöppentél bele?

Hát ez egy családon belül örökölt szakma, mert már a nagyapám is vőfély volt. Ennek a szakmának megvannak a hagyományai és a titkok öröklődnek. Olyan 10 éves lehettem, amikor először kísértem esküvőre, aztán évekig nem foglalkoztam vele, amikor valaki felkért és igent mondtam. Még megvan a verses füzet a nagypapámnak, így az volt az alap. *Meg tudnád nekem mondani, hogy miben különbözik a vőfély és a ceremónia mester?* A vőfély egy tradicionálisabb szerepforma, ma már sokan gondolják, hogy az esküvőt levezényelni egyszerű dolog, csak terelgetni kell az embereket és néhány játékot játszani velük, de ez sokkal többről szól. A felszólalásokban, a versekben és a kísérésben van egy mérhetetlen tisztelet az esemény a vendégek és az ifjú pár felé. Egy vőfélyi munka mindig megkívánja az ember lelkét is. A ceremónia mesterek, mert néha azt is vállalom, nem mondanak verset, se köszöntőt, sokkal letisztultabb feladat, én magam nem is keverem a kettőt.

Hogy lehet összeegyeztetni esetleg a vőfély szerepét a CM vagy az esküvőszervezőével?

Hát, ha én elvállalok egy esküvőt, szeretek egyedül dolgozni. Én kísérem a párt, rendezem körülöttük a dolgokat az elejétől a végéig. Vannak kellemetlen tapasztalataim így csak abban az esetben dolgozom más szervezővel együtt, ha hagyják, hogy az este folyamán én irányítsak, mert különben káoszba fulladhat a rendezvény. Két dudás nem fér meg egy csárdában.

Megkérdezhetem, hogy mekkora honoráriumra kell gondolni, ha az ember hivatásos vőfélyt választ?

Körülbelül 150 ezer Ft egy rendezvény komplett lebonyolítása, de ekkor én hangolom össze a részfeladatokat és már az esküvő előtt részt veszek a szervezésben és segítem a párokat, ahol tudom.

Szerinted mitől lesz valaki jó vőfély?

Szerintem sokat számít a hagyományok tisztelete. Ez nem egy felvett, megjátszott szerep. Amikor vőfélyként vagy jelen, akkor te tartod össze a vendégeket ezért fontos, hogy tudj, olvasni a visszacsatolásokból, hogy elég határozott, de kedves legyél, és hogy könnyen magdara tudd vonni a figyelmet. Fontos, hogy mindig tudd, épp mi történik a rendezvényen és gyorsan tudj reagálni a váratlan helyzetekre.

Bankett vezető (32 éves férfi, Budapest)

Szervusz, köszönöm, hogy vállaltad az interjút. Mióta dolgozol bankettvezetőként?

Szia. Körülbelül 8 éve.

Akkor nagyon fiatalon kezdted.

Először pincér voltam, ahogy a legtöbb kollégám. Ennél a cégnél, ahol most vagyok pincérként ismertek meg és a fokozatosan alakult ki, hogy ettől komplexebb feladatokat is rám bízhatnak, végül felvettek bankettvezetőnek.

Megtennéd, hogy bemutadod a feladatodat és azt, hogy a cégednél mit is csinál pontosan egy rendezvényszervező?

Amikor elektronikusan leadnak egy ajánlatkérést, a rendezvényszervezőink válaszolnak rá. Elküldenek egy prospektust, amiben már eleve összeállított csomagajánlatok vannak. Ebből tudják kiválasztani a párok, hogy melyik tetszik nekik a legjobban. Az információs füzetben megtalálják a bérelhető helyszíneket, az italsomagokat, és a választható menüket. Nekünk komplett szolgáltatásunk van, rendelkezünk panzióval, rendezvény központtal, szabadtéri és zárt ceremónia helyszínnel, konyhával és természetesen adva vannak a catering eszközök, székek, bútorok és dekor elemek is. Tehát amikor a rendezvényszervező kiküldi az előre szerkesztett ajánlatot a párok választhatnak, a többi részletet és változtatást pedig már személyesen beszéljük meg egymással. Biztosítunk helyszín bejárást és próbavacsorát. Ehhez képest az én feladatom, hogy a rendezvényt megtervezzem, felépítem a helyszínt, lebonyolítsam a rendezvényt és felügyeljem a bontást. A nagy napon az összes résztvevő; dekorosok, pincérek, beszállítók, zenésze, fotósok velem tudnak kontaktálni. Én bonyolítom le ténylegesen a rendezvényt és a végén nálam tudnak fizetni is a szolgáltatásért.

Ez igazából úgy hangzik, mintha átvettél volna egy elég nagyrészt a rendezvényszervező feladataiból és a tényleges szervező csupán adminisztratív munkát végezne a háttérben. Mi a különbség akkor?

Minden cégnek megvan a maga felépítése és működése. Vannak kollégáim sokkal kisebb rendezvényszervező cégeknél, ahol nem ténylegesen a rendezvényszervező végzi a bankett vezetést, nálunk feladatmegosztás van.

Mennyi rendezvényt bonyolítasz le egy héten?

Szezonban 3-4 simán. Májustól szeptember közepéig nem sokat vagyok otthon. Gyakorlatilag bent alszom a munkahelyemen. Napi 12-18 órát dolgozom. Amíg tart az esküvőm, hajnalban felmegyek az irodámba és folytatom a következő esküvő kivitelezésének tervezését. Van, aki kevesebbet vállal, nekem ez az életem.

Esküvőszervező (53 éves nő, Budapest)

Mióta dolgozol esküvőszervezőként?

20 éve foglalkozom vendéglátással és azon belül is 15 éve dekorációval és esküvők szervezésével.

Mesélnél néhány mondatban arról, hogy mi is a feladatod?

Az esküvők tényleges, teljes körű lebonyolítását vállalom, ami azt jelenti, hogy a legelejétől elindulva és helyszíneket keresve, kitalálva a menüt és a dekorok tematikáját, vagy a ruha kiválasztását is megoldom. Ott vagyok velük és sok lehetőséget mérlegelve segítem el a párta nagy napig. Mindeközben fontos részemről a nyílt kommunikáció és a rugalmasság, hogy mindig elérhető legyek a számukra, és hogy minden kérdésükben a segítségükre legyek.

Miért pont az esküvőszervezést választottad hivatásul?

Már kislánykoromtól fogva elbűvölt ez a világ, amikor még a szülői házban az úgynevezett „sátras paraszt lagzik” voltak divatban. Az esküvőt a szülők, keresztszülők szervezték a falu apraja nagya hivatalos volt. A kerítésen kívül is mindenkit étellel kínáltak, ez volt a szokás, semmivel nem spóroltak, levágták a hizott sertéseket, a háztáji csibéket. Az asszonyok három nap és éjjel főztek, a család férfúi, a rokonok és barátok pedig az udvaron állították a sátrat. Néha lecsúszott néhány korty pálinka az ing alá, néha hajba kaptak, no de komolyan akkor senki sem haragudott a másikra. Mi gyerekként ott lábatlankodtunk közöttük, emlékszem esténként apámmal együtt magoltam a vőfély verseket, szlogeneket. Csodavilág volt ez a számomra és teljesen magával ragadott. Ma is ezt szeretem benne, szeretem nézni, ahogyan a vőlegény és a menyasszony egymásra néz, ahogyan a násznép elszakad a hétköznapoktól. Az emberek pompázatos ruhákba bújnak és mindenki egy szívvel ünnepli egy új lét kezdetét, mindenki elfeledkezik egy kicsit magáról és a gondjaikról. Szóval valahol itt kezdődött, azán kimaradt sok év és egyszer az egyik barátom megkérdezte, hogy nem segítenek- e nekik az esküvőjű szervezésben. Nem bántam meg, hogy igent mondtam első perctől fogva élveztem és ahhoz képest nem történtek nagy bakik, hogy az volt az első „fellépésem”.

Mit csinálnál másképp a mai tapasztalatoddal?

A háttérmunkában sokat javultam azóta, a könyvelésre, a forgatókönyv szerkesztésre és hasonlókra gondolok. Felállítottam egy rendszert, ami nem csak nekem, hanem azoknak is nagy segítség, akikkel együtt dolgozom. Tehát mindenképpen módszeresebben dolgozom, mint korábban.

Nem titok, hogy megkértelek olvasd el a szakdolgozatomat. Szeretnék megkérni, hogy sok éves tapasztalatod alapján reflektálj a kutatási eredményeimre. Mennyiben értesz egyet a szakdolgozatomban szereplő adatokkal, mivel vitatkoznál?

Tulajdonképpen nagyon tetszett, gratulálok is hozzá, teljesen korrekt adatokkal láttad el. Ugyanezeket tapasztalom én is, gondolok itt például a hagyományos esküvőkre, amit saját tapasztalatból is tudom, hogy nagyon megváltozott a szokásokat illetően. Nyilván tájegységekre lebontva őrzik még itt- ott főleg vidéken nagymamáink szokásait. A mai világszemlélet szereti az” instant” megoldásokat, már csak egy két- játék szintjén éli meg a ceremóniák alkalmával a hagyományokat, pl.: a csokordobás mennyasszony vagy szöktetés. Manapság nincs is már meg az a közeg, aki ezt elvárná, ahogyan vidéken szinte megtanították a szülők vagy elvárták, hogy a hagyományoknak engedelmessé legyenek, hiszen a szimbólumoknak mögöttes jelentése volt.

Ma már teljesen más szempontok alapján szerveződik egy esküvő. A pár dönt el mindent, ők is tesznek lépéseket a szervezésben, nem úgy, mint régen amire szintén hivatkozol a dolgozatodban (ókor) hogy az apa választott férjet a lánynak, egyébként megjegyzem például Izraelben erősen tartja magát ma is ez a szokás.

Nagyon egyet tudtam érteni például a dolgozatban az asszociációs kérdésre adott válaszokkal, amiben azt kérte a válaszadóktól, hogy írjanak le három szót az esküvővel kapcsolatban nekem is ez a tapasztalatom, hogy régen a házasságot (esküvőt) úgy fogták fel, mit életre szóló jóban- rosszban való kitartást egymás mellett. A ceremóniának súlya volt, ma már ezt lazábban élik meg az emberek. Az esküvő központi eleme a szerelem és nem az állapotváltozás megélése. Sokat hallom a munkám során, hogy ha nem boldogulnak házasként, majd elválnak. Régen a válás nem volt alternatíva. Bár ennek fényében egy kicsit meglepett, (pozitívan) hogy a megkérdezettek nagy számban mégis a felelősségvállalást fogalmazta meg a házasságra vonatkozólag, tehát még van remény.

Ma később házasodnak korban a fiatalok, mint régen például az én időmben 20-25 évesen egyáltalán nem volt ritka, hogy férjhez menjenek, megházasodjanak a párok. Ma ez 30-35 évre is kitolódott ez az időpont

Általában 80-100 fős eseményeket terveznek a házasulandók és tényleg a hölgyeknek mindig fontosabbak a körítések, (nagy részben általában velük vagyok kapcsolatban a szervezésnél). A helyszín kiválasztásában még részt vesz a vőlegény, aztán marad a mennyasszony, mint kapcsolattartó.

A helyszínek kiválasztásánál nagyon szeretik a kültéri ceremóniákat, boldogságkapuval stb., nem árt, ha van egy kis tavacska, ami esetlegesen feldobja a megörökített pillanatot. Valóban

laza táncolás, multságok azok, amelyet nagyrészt igényelnek. Nincsenek rajtuk elvárások milyen irányú vagy tematikájú legyen egy esküvő, maximum a barátok tehetnek rájuk nyomást, ha ők prominens helyen tartották a maguk esküvőjét, akkor hasonló választanak ők maguk is sokaknál tehát a presztízs dönt. A helyszín kiválasztásánál még fő szempont főleg, ha vidéken tartják, hogy legyen szállás, hiszen a násznép néhány korty „koktél” után nem ülhet autóba.

Amit nagyon fontosnak tartanak a párok a ruha, a smink a fotós, egyszerűen a kulcsin. Úgy veszem észre, ma már ez presztízskérdés. Ma már az a legfontosabb- ellentétben a hagyományokkal, ahol az esküt tették fő helyre- hogy mit szól a közvetlen környezet az esemény megszervezéséhez, hatásához.

Csak megerősíteni tudom, amennyiben egyházi eseményre kerül sor, nem igazán tudják megfogalmazni, hogy miért fontos számukra az egyházi áldás, hiszen nagyon kevesen gyakorolják a vallást, arról pedig, hogy” egyházi szentség” talán sokuk még nem is halott. Abban is csak egyet tudok érteni, hogy nem igazán keresnek manapság esküvőszervezőt, a saját felkéréseimet általában ismeretség, vagy ajánlás útján kapom vagy pedig azért, mert én állok szerződéses viszonyban a helyszínnel, amit bérelni szeretnének. Egyébként nagyon sokan a szakmában úgy tartják fent magukat, hogy kizárólagos rendezvényszervezési szerződést kötnek, ezért csak rajtuk keresztül lehet megszerezni a helyszínt vagy más kiszemelt szolgáltatót.

Amiért a legtöbben megkeresnek az a dekor. Aki nem az előbbieken alapján keres meg minket, az általában csak részszolgáltatást kér, majd utána rájön, hogy nem rossz ötlet ránk bízni a teljes szervezést.

Azt is csak megerősíteni tudom, hogy a helyszíneket, főleg a felkapottabb helyeket bizony 1-2 évre már előre lefoglalják így én is csak azt tudom tanácsolni, hogy előre kell gondolkodni, e téren.

Szerinted miért van szükség esküvőszervezőre?

Mindenki meg tudja maga is szervezni az esküvőjét, ahogy már korábban utaltam rá, de elképesztő sok munkával és utánajárással jár. Amiért engem bevonnak az pont a tapasztalatomnak köszönhető, amivel a párok megkímélik magukat egy csomó felesleges munkától. Nem kell az árajánlatokkal bíbelődni, telefonálgatni, helyszíneket keresni. A szakmai és piaci ismeret az esküvőszervezők mellett szól.

Hogyan épül fel az esküvő megszervezése?

Általában ajánlásra jönnek hozzám a párok, átbeszéljük az elképzeléseiket, mi az, amit tőlem várnak mi az, amit maguk intéznének. A legfontosabb feladat, hogy felállítsuk a

költségvetést. Számomra fontos, hogy kialakítsak velük egy baráti viszonyt, ami abszolút nem esik nehezemre, hiszen az alaptermészetem ilyen. Nagyon figyelek rájuk, sokat jegyzetek, mert itt nem én vagyok a fontos, hanem hogy ők mit szeretnének, Ha markánsak az elképzeléseikben, akkor nem nagyon nyúlok bele, hagyom, hogy vigye az egészet a lendület. Néha megtámasztom a dolgokat, esetleg irányt adok az elképzeléseknek és ennyi. Azonban, ha kicsit bizonytalankodnak, akkor én állok elő kész tervvel, persze akkor is figyelve az igényeikre.

Szóval röviden és nem feltétlenül mindig ebben a sorrendben, de valahogy így néz ki az első (néhány) találkánk: kiválasztjuk a helyszínt, osztunk-, szorzunk, elmegyünk, megnézünk néhány helyet, lefixáljuk az időpontot, tájékozódunk, és közben nagyokat nevetünk. Mindezekből néhány napon belül készül egy ajánlat, ami persze útközben rengetegszer fog változni.

Mekkora összegre kell gondolni az ifjú párnak, ha téged kér fel szervezőként?

Ha csak és kizárólag a szervezést kérik, akkor 150-250.000ft, amennyiben cateringet és vagy dekort is kérnek (hiszen cégünk profiljában ez is benne van) akkor az árat a szolgáltatásba beleépítjük, tehát így nincs szervezői díj.

Mennyi munkaórába telik egy esküvőt megszervezni?

Körülbelül 30-50 óra mire minden összeáll, ez attól is függ mi az, amit az ifjú pár rám bíz.

Mi az, ami kihívás a munkádban?

Hiba nélkül lehozni a „nagy napot”. Még sosem volt ilyen. Mr.Murphy minden esküvőn ott van.

Milyen képességek kellenek, hogy jó legyél a szakmádban?

Elsősorban a figyelem, figyelni a mennyasszonyt és a vőlegényt, hogy mit szeretnének, magas szintű problémamegoldó képesség szükséges, hogy mindenre tudj reagálni. Ugyanilyen fontos a rugalmasság és nagyon erős kommunikációs készség. Ezt támogatja meg egy erős forgatókönyv, amiből mindenki tudja a dolgát, hogy minél kevesebb legyen a meglepetés.

Mondanál olyan esetet, ahol a gyors reakciód mentette meg az esküvőt?

A menyasszonyi tortával elesett a pincér és a torta a földön landolt 3 óráig volt, hogy megoldjam... sikerült: egy cukrász barátnőmet riasztottam, hogy ”életmentésre” készüljön.

Köszönöm az interjút!

Ez természetes.

Függelék

1. sz. függelék: Hallgatói és konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Alulírott Kelemen Aliz a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus, turizmus- vendéglátás szak nappali/levelező tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem.

Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem***

Kelt: Budapest 2023 év április hó 26. nap

Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekinttem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023 év 04 hó 24 nap

Belső konzulens

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: **A magyar esküvői szokások és az esküvőszervezés módszertanának bemutatása**

A dolgozatot készítő hallgató neve: **Kelemen Aliz**

Szak, képzési szint és tagozat megnevezése: Turizmus-vendéglátás alapszak

Tanszék/Intézet megnevezése: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet/
Fenntartható Turizmus tanszék

Belső témavezető: Dr. Molnár Csilla egyetemi docens

A dolgozat rövid leírása:

A dolgozat célja, hogy átfogó képet biztosítson a régi paraszti esküvő hagyományairól és napjaink esküvői szokásairól, trendjeiről. A szakdolgozat témájához kapcsolódó szakirodalmi feldolgozás után megfogalmazott hipotézisek bizonyítása interjúk és kérdőíves megkérdezés segítségével történt. A kutatás eredményei alapján egyértelműen kijelenthető, hogy az esküvői szokások az elmúlt évtizedekben jelentősen megváltoztak, ami az esküvőszervező szakmát is új kihívások elé állítja.